

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
W 2017 ROKU

MARZEC 2018

Zgodnie z zapisami par 83 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami), sprawozdanie Zarządu na temat działalności Banku i Grupy zostało sporządzone w formie jednego dokumentu. Przedstawione w niniejszym dokumencie informacje odnoszą się do Grupy (włączając Bank) lub wyłącznie do Banku tak, jak wskazano w poszczególnych rozdziałach, tabelach i opisach.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	6
1.	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	6
2.	HISTORIA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	6
3.	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2017 ROKU	7
4.	PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	8
5.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	9
II.	GOSPODARKA POLSKA W 2017 ROKU	10
1.	GLÓWNE TENDENCJE MAKROEKONOMICZNE	10
2.	RYNEK PIENIĘŻNY I WALUTOWY	12
3.	RYNEK KAPITAŁOWY	12
4.	SEKTOR BANKOWY	14
5.	TENDENCJE W GOSPODARCE POLSKIEJ I ŚWIATOWEJ W 2018 ROKU	15
III.	SCHEMAT ORGANIZACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	16
IV.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	18
V.	PODSTAWOWE DANE FINANSOWE BANKU I GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	18
1.	SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH FINANSOWYCH BANKU I GRUPY	18
2.	WYNIKI FINANSOWE BANKU I GRUPY W 2017 ROKU	18
VI.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. W 2017 ROKU	26
1.	KREDYTY I INNE ZAANGAŻOWANIA OBCIĄŻONE RYZYKIEM	26
2.	FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE	29
3.	STOPY PROCENTOWE	30
4.	SEGMENT BANKOWOŚCI INSTYTUCJONALNEJ	31
5.	SEGMENT BANKOWOŚCI DETALICZNEJ	37
6.	ROZWÓJ KANAŁÓW DYSTRYBUCJI	39
7.	ZMIANY W ZAKRESIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	41
8.	ZAANGAŻOWANIA KAPITAŁOWE BANKU	43
VII.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	44
9.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM GRUPY	44
10.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z GRUPĄ I JEJ DZIAŁALNOŚCIĄ	48
VIII.	ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE I MECENAT KULTURALNY BANKU	54
1.	SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (CSR)	54
2.	MECENAT KULTURALNY I SPONSORING	60
IX.	INFORMACJE INWESTORSKIE	61
1.	STRUKTURA AKCJONARIATU I NOTOWANIA AKCJI BANKU NA GPW	61
2.	DYWIDENDA	62
3.	RATING	63
4.	RELACJE INWESTORSKIE W BANKU	63
X.	OŚWIADCZENIE BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. O STOSOWANIU W BANKU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO W 2017 ROKU	64
1.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓRE STOSUJE BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.	64
2.	INFORMACJA O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO DLA INSTYTUCJI NADZOROWANYCH	65
3.	OPIS GŁÓWNYCH CECH STOSOWANYCH W BANKU SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	66
4.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY ZNACZNE PAKIETY AKCJI	66
5.	POSIADACZE WSZELKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE, WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIENI	67
6.	OGRANICZENIA ODNOŚNIE DO WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU	67

7.	OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	67
8.	ZASADY POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ ZAKRES ICH UPRAWNIENÍ.....	67
9.	ZMIANY STATUTU SPÓŁKI	68
10.	OPIS SPOSOBU DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA I JEGO ZASADNICZYCH UPRAWNIENÍ ORAZ PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA.....	68
11.	SKŁAD OSOBOWY I ZMIANY W ZARZĄDZIE I RADZIE NADZORCZEJ BANKU W 2017 ROKU, OPIS DZIAŁANIA ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ ORAZ ICH KOMITETÓW.....	72
12.	DOBRE PRAKTYKI W DOMU MAKLERSKIM BANKU HANDLOWEGO S.A. - SPÓŁKI Z GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU	83
13.	POLITYKA RÓŻNORODNOŚCI	84
XI.	INNE INFORMACJE O WŁADZACH BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. I ZASADY ZARZĄDZANIA	85
1.	INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ.....	85
2.	WYNAGRODZENIA I NAGRODY, ŁĄCZNIE Z WYNAGRODZENIAMI Z ZYSKU WYPŁACONE OSOBOM ZARZĄDZAJĄCYM I NADZORUJĄCYM.....	85
3.	INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE I WARTOŚCI NOMINALNEJ AKCJI BANKU ORAZ AKCJI I UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH BANKU, BĘDĄCYCH W POSIADANIU CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ	88
4.	INFORMACJE O WSZELKICH UMOWACH ZAWARTYCH MIĘDZY BANKIEM A CZŁONKAMI ZARZĄDU, PRZEWIDUJĄCYCH REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA BANKU PRZEZ PRZEJĘCIE	88
5.	ZASADY ZARZĄDZANIA.....	89
XII.	UMOWY ZAWARTE Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA I PRZEGLĄDU SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	89
XIII.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU.....	89

I. Wstęp

1. Charakterystyka działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. jest uniwersalnym bankiem kredytowo – depozytowym, oferując bankowość instytucjonalną i inwestycyjną, detaliczną oraz świadczy usługi z zakresu działalności maklerskiej.

W ramach segmentu Bankowości instytucjonalnej Citi Handlowy koncentruje się na utrzymywaniu wiodącej pozycji wśród banków obsługujących międzynarodowe korporacje oraz największe firmy krajowe. Przedsiębiorstwa z sektora MSP stanowią kolejną grupę klientów istotnych z punktu widzenia Grupy. Koncentracja na akwizycji nowych klientów przy jednoczesnym pogłębianiu relacji z obecnymi klientami z wybranych branż, jak również zapewnienie wsparcia dla klientów rozwijających działalność poza granicami kraju (inicjatywa Emerging Market Champions) stanowią klucz do dalszego budowania pozycji rynkowej Grupy. Grupa stawia sobie za cel pełnienie roli Strategicznego Partnera polskich przedsiębiorstw, aktywnie wspierającego ekspansję polskiego przemysłu. Wyraźnie widoczne jest to w zakresie oferty produktowej Banku, w której szczególnie ważne miejsce zajmują transakcje walutowe, a także produkty związane z finansowaniem i zabezpieczaniem handlu. Ponadto Bank dąży do utrzymania statusu jednego z najbezpieczniejszych miejsc przechowywania oszczędności klientów instytucjonalnych, które dostarcza wielu nowoczesnych i użytecznych rozwiązań w zakresie rachunków operacyjnych i zarządzania bieżącymi finansami przedsiębiorstw.

Stabilna pozycja kapitałowa Banku, jak również wyróżniająca go sieć powiązań międzynarodowych jest również doceniana przez klientów segmentu detalicznego. Bank wykorzystuje związaną z tym przewagę konkurencyjną do umacniania się na pozycji lidera w obszarze bankowości klientów zamożnych. W tym celu Bank nieustannie rozwija ofertę dla klientów Citigold oraz wdrożoną pod koniec 2015 roku unikalną na rynku ofertę dla najbardziej zamożnych klientów – Citigold Private Client. W segmencie detalicznym, Bank koncentruje się na produktach inwestycyjnych i unikalnym sposobie wynagradzania klientów, którzy decydują się na skorzystanie z oferty Banku w zakresie produktów zarządzania majątkiem online. Międzynarodowe powiązania Banku umożliwiają wzbogacenie oferty dla klientów indywidualnych dostarczając im unikalnych doświadczeń w obszarze bankowości globalnej.

Duże znaczenie dla Banku odgrywają także pozostali klienci indywidualni, zwłaszcza tzw. grupy klientów aspirujących, dla których Bank rozwija specjalną ofertę Citi Priority. Citi Handlowy udoskonala oferowane rozwiązania pakietowe, pogłębiające relacje depozytowe klientów z tego segmentu z Bankiem i jednocześnie adresujące ich potrzeby kredytowe.

Ponadto Citi Handlowy jest niekwestionowanym liderem na rynku kart kredytowych, oferując produkty z globalnej palety produktowej Citi, akceptowane na całym świecie i dostarczające wyjątkowych wartości dla klienta, np. w formie programów lojalnościowych. Bank stawia sobie za cel dalsze zwiększenie udziału w rynku niezabezpieczonych produktów kredytowych poprzez zaspokajanie potrzeb kredytowych coraz większej liczby klientów dzięki konkurencyjnej ofercie pożyczki gotówkowej czy produktów ratalnych, a także innowacyjnym, szybkim procesom.

Z kolei Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. jest jednym z najaktywniejszych uczestników polskiego rynku kapitałowego i zajmuje czołową pozycję pod względem udziału w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych.

2. Historia Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. założony w 1870 roku jest najstarszym bankiem komercyjnym w Polsce i jednym z najstarszych, nieprzerwanie działających, banków w Europie. Przez ponad 147 lat istnienia stał się znaną marką. Od 2001 roku Bank Handlowy jest częścią globalnej instytucji finansowej Citigroup i działa w Polsce pod marką Citi Handlowy.

Dzisiaj Bank Handlowy w Warszawie S.A. to jedna z największych instytucji finansowych w Polsce, oferująca pod marką Citi Handlowy bogaty i nowoczesny asortyment produktów i usług bankowości korporacyjnej, inwestycyjnej i detalicznej. Przynależność do Citi, wiodącej instytucji finansowej na świecie, zapewnia Klientom Banku Handlowego dostęp do usług finansowych w ponad 100 krajach.

Citigroup to wiodąca globalna firma świadcząca usługi finansowe. Obsługuje około 200 milionów klientów indywidualnych, korporacyjnych, rządowych i instytucjonalnych w ponad 100 krajach. Zapewnia bogaty wachlarz produktów i usług finansowych, takich jak: bankowość komercyjna i inwestycyjna, bankowość detaliczna, kredytowanie, ubezpieczenia, usługi na rynku papierów wartościowych i zarządzanie aktywami. Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej www.citigroup.com

Historia Citi Handlowy:

1870 – założenie Banku Handlowego w Warszawie S.A. przez grupę inwestorów pod przewodnictwem Leopolda Kronenberga. Jest najstarszym bankiem komercyjnym w Polsce i jednym z najstarszych, nieprzerwanie działających banków w Europie.

1914 – Przed wybuchem I wojny światowej Bank Handlowy w Warszawie S.A. był największym prywatnym bankiem na ziemiach polskich i jednym z niewielu prowadzących obsługę finansową handlu z Rosją i Europą Zachodnią. Przetwał dwie wojny światowe nie przerywając działalności.

1945 – Po 1945 roku Bank Handlowy w Warszawie S.A. został głównym polskim korespondentem banków zagranicznych, a w 1964 roku uzyskał oficjalnie monopol na obsługę transakcji polskiego handlu zagranicznego. Spowodowało to w konsekwencji zbudowanie największej sieci banków korespondentów, otwarcie oddziału w Londynie, przedstawicielstw zagranicznych w Nowym Jorku, Moskwie, Belgradzie, Rzymie i Berlinie oraz afiliacji w Wiedniu, Luksemburgu i Frankfurtach.

1989 – Bank zyskuje możliwość rozszerzenia swojej działalności w zakresie pełnej obsługi bankowej. Szybka rozbudowa sieci oddziałów oraz rozwinięcie nowych dziedzin usług finansowych pozwoliły na znaczący wzrost wolumenu operacji Banku w kraju i za granicą.

1991 – Citibank (Poland) S.A. rozpoczyna działalność w Polsce

1997 – Po prawie 60 latach przerwy, Bank Handlowy w Warszawie S.A. powrócił na warszawską giełdę.

2001 – Fuzja Banku Handlowego w Warszawie S.A. z Citibank (Poland) S.A.

2007 – Nowe logo Banku Handlowego w Warszawie S.A. - Citi Handlowy

2009 – Citi Handlowy został uczestnikiem „RESPECT Index” i znalazł się w wąskim gronie 16 najbardziej odpowiedzialnych społecznie spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Bank otrzymał wysoką notę, przyznawaną firmom działającym w oparciu o najlepsze standardy biznesowe.

2013 – Transformacja systemu dystrybucji w Bankowości Detalicznej w Bankowy Ekosystem SMART

2016 - 2018 – Okres obowiązywania obecnej Strategii Banku Handlowego w Warszawie S.A.

3. Najważniejsze wydarzenia w 2017 roku

Rok 2017 był rokiem wzrostu przychodów z działalności klientowskiej dzięki rosnącej transakcyjności z klientami i koncentracji Grupy w strategicznych obszarach wspartych przez poprawiającą się sytuację makroekonomiczną w Polsce i na świecie oraz pozytywnymi nastrojami panującymi na rynkach finansowych. Potwierdzeniem są następujące osiągnięcia i wydarzenia:

- Wzrost **przychodów z działalności klientowskiej** +8% r./r. wsparty rosnącymi wolumenami **kredytów detalicznych** +6% r./r. oraz dla **klientów instytucjonalnych** +5% r./r.
- Głównym czynnikiem **wzrostu** był **wynik z tytułu odsetek** z działalności klientowskiej +12% r./r., co przełożyło się na **wzrost marży odsetkowej** od aktywów pracujących do poziomu 2,9%.
- Konsekwentna **dyscyplina kosztowa** pomimo inwestycji w zaawansowane technologie oraz marketing zwiększające świadomość marki.
- Kontynuacja rozwoju i promowania **kanałów elektronicznych** wśród klientów detalicznych:
 - **Udostępnienie nowej wersji platformy internetowej – Citibank Online**. Platforma została zbudowana w technologii responsywnej tzn. dostosowuje się do urządzenia, z którego korzysta klient oraz zawiera szereg funkcjonalności takich jak: zarządzanie kartą kredytową i produktami ratalnymi; Nowy Panel Inwestycyjny umożliwiający monitorowanie obecnego stanu portfela inwestycyjnego i jego historii wraz z dostępem do kluczowych funkcji związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem; moduł zarządzania dokumentacją pozwalający na przesłanie korespondencji, zatwierdzania umów i pobierania zaświadczeń bez wychodzenia z domu;
 - **Pozyskanie największej liczby nowych klientów poprzez akwizycję kart kredytowych** realizowaną poprzez kampanie internetowe. Liczba sprzedanych kart wzrosła o 20% r./r. i łącznie stanowiła 40% całej sprzedaży w Banku;
 - **Użytkownicy cyfrowi stanowią prawie 73% wszystkich klientów aktywnie transakcyjnie**, co stanowi wzrost o prawie jeden punkt procentowy w porównaniu do 2016 roku.
- Lider w obszarze **Zarządzania Majątkiem** – wzrost sprzedaży produktów inwestycyjnych +44% r./r.
- Rozwój **bankowości relacyjnej** wśród klientów instytucjonalnych:
 - Wzrost aktywów **klientów globalnych** +37% r./r.;
 - Wzrost średniego **poziomu sald rachunków bieżących** o 16% r./r.;
 - Zwiększenie poziomu aktywów o 18% r./r. w zakresie finansowania handlu (akredytywy, gwarancje, program finansowania dostawców);
 - Czwarty rok z rzędu Citi Handlowy został wyróżniony **nagrodą za obsługę transakcyjną** nadawaną przez prestiżowy magazyn „Euromoney”.
- Wykorzystanie **globalnego doświadczenia i lokalnej unikalnej wiedzy**:
 - W realizacji lewarowanego finansowania transakcji M&A;
 - Koncentracji na firmach działających na rynku eCommerce.

- Wiodąca pozycja w **obszarze rynków finansowych**:
 - Silna pozycja Banku w wolumenie obrotów FX. 80% wszystkich transakcji odbywa się za pośrednictwem CitiFX Pulse;
 - Pierwsze miejsce w prestiżowym rankingu Ministerstwa Finansów na pełnienie funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (siódmy raz z rzędu);
 - Bank utrzymał pozycję lidera w działalności powierniczej;
 - Dom Maklerski Citi Handlowy (dalej: DMBH) jednym z najlepszych na rynku kapitałowym pod względem udziału w obrotach akcjami na rynku wtórnym (udział 9,5%);
 - DMBH zanotował wzrost liczby rachunków inwestycyjnych o 10% r./r., który wynikał przede wszystkim z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów dla usług rynków zagranicznych realizowane na platformie CitiFX Stocks.
- **Bezpieczeństwo kapitałowe** Banku utrzymane na wysokim poziomie: wysoka jakość aktywów i kapitałów, współczynnik Tier 1 na poziomie 17,9%. Wskaźnik Tier 1 znajduje się o ok. 6,8 p.p.¹ powyżej nowych minimalnych progów kapitałowych
- **Budowanie wartości dla akcjonariuszy** – bezpieczeństwo i stabilna pozycja Banku potwierdzone konsekwentną polityką dywidendy. Jednocześnie, Bank utrzymał także notowanie w kolejnej edycji RESPECT Index, indeksu GPW, skupiającego najbardziej zaangażowane społecznie firmy. Citi Handlowy jest jednym z dwóch banków, które utrzymują się na liście od pierwszej edycji zestawienia.

4. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

4.1 Ogólne cele rozwoju grupy

Grupa koncentruje się na posiadanych przewagach konkurencyjnych. Jedną z takich przewag w segmencie detalicznym od lat są karty kredytowe oraz rozwiązania dla klientów zamożnych. Z kolei w segmencie instytucjonalnym, Grupa wyróżnia się w obszarze obsługi firm globalnych oraz największych przedsiębiorstw krajowych. Ponadto grupa w sposób szczególnie koncentruje się na produktach związanych z rynkiem wymiany walut, bankowością transakcyjną i powiernictwem papierów wartościowych.

Ogólne cele rozwoju grupy zakładają kontynuację przyjętej strategii opartej na budowaniu swojej pozycji rynkowej wokół zidentyfikowanych powyżej strategicznych przewag. Wzrost w kolejnych kwartałach zostanie osiągnięty dzięki pogłębieniu relacji z obecnymi klientami, a także pozyskiwaniu nowych klientów dotychczas niezwiązanych z Bankiem. W Bankowości Detalicznej istotne w tym względzie będą stale rozwijane, zdalne kanały obsługi, zyskujące nowe funkcjonalności oraz lepszą jakość obsługi, jak również nowoczesne placówki Smart i Smart Mini. Nowoczesne narzędzia cyfrowe zostaną wykorzystane w zakresie usług Zarządzania Majątkiem. W segmencie Bankowości Instytucjonalnej natomiast, wzrost biznesowy zostanie osiągnięty dzięki zwiększonej koncentracji na firmach działających na rynku eCommerce, kompleksowej obsłudze globalnych firm w Polsce oraz wykorzystaniu zainteresowania funduszy Private Equity polskim rynkiem.

Struktura finansowania nadal oparta będzie o wysoki udział rachunków operacyjnych, a bezpieczeństwo i silna pozycja kapitałowa będą priorytetem w działalności skarbcowej.

Grupa przykłada także szczególną uwagę do dalszego wzrostu wartości dla akcjonariuszy w oparciu o wzrost efektywności operacyjnej oraz wykorzystanie przewagi rynkowej wynikającej z silnej pozycji kapitałowej i wysokiej płynności.

4.2 Bankowość instytucjonalna

Grupa stawia sobie za zadanie rozwój akwizycji nowych klientów jak i pogłębianie dotychczasowych relacji, zwłaszcza z klientami planującymi rozszerzenie działalności na nowe rynki. Poprzez program Emerging Market Champions Bank pragnie zająć miejsce zaufanego partnera przedsiębiorstw i wspierać ich rozwój oraz ekspansję zagraniczną, a także utrzymać bliską współpracę w długim okresie. W tym celu Bank ciągle udoskonala ofertę produktów finansowania handlu i obsługę transakcji na rynku walutowym.

W najbliższym okresie istotne znaczenie dla rozwoju segmentu instytucjonalnego będzie mieć koncentracja na firmach działających na rynku eCommerce, szczególnie w zakresie automatyzacji zarządzania należnościami w sklepach internetowych, jak również kompleksowa obsługa firm globalnych oraz wykorzystanie zainteresowania funduszy Private Equity polskim rynkiem.

Kluczem do sukcesu w segmencie Bankowości instytucjonalnej jest nie tylko wysoka wiarygodność Banku potwierdzona ugruntowaną pozycją rynkową, dobrą pozycją kapitałową i bogatym doświadczeniem, ale także orientacja na innowacyjne rozwiązania i rozwój technologiczny oraz globalny charakter. W ten sposób Bank nie tylko utrzymuje wiodącą pozycję w strategicznych obszarach, ale jest w stanie rywalizować w zakresie najnowszych rozwiązań.

4.3 Działalność maklerska

Kluczowym czynnikiem, który ma przełożenie na wyniki osiągane przez DMBH jest aktywność inwestycyjna ze strony inwestorów instytucjonalnych, która z kolei uzależniona jest od koniunktury na rynku oraz napływu środków. Z punktu widzenia działalności domu maklerskiego, istotnym elementem wpływającym na rynek jest wdrożenie dyrektywy MIFID II.

¹ Obecnie minimalny wymóg kapitałowy dla Grupy wynosi 11,1% Tier 1 po utrzymaniu bufora OSII na poziomie 0,25%.

Ponadto planowane zmiany w systemie emerytalnym (zastąpienie II filara Pracowniczymi i Indywidualnymi Planami Kapitałowymi) również stanowią istotne źródło niepewności.

Nowe regulacje dotyczące ochrony interesu klientów firm inwestycyjnych i sposobu przetwarzania danych osobowych (MIFID II, RODO oraz inne podobne) są olbrzymim wyzwaniem, szczególnie organizacyjnym i technologicznym.

Równolegle do zmian regulacyjnych, na rynku krajowym rośnie również koncentracja. Największe biura należące do grup bankowych konkurują coraz bardziej agresywnie w relatywnie słabszym segmencie klientów instytucjonalnych, który historycznie był głównym obszarem działalności DMBH. Wpływa to bardzo istotnie na presję cenową, która w obecnej sytuacji, tj. w świetle wejścia w życie nowych regulacji MIFID II, jest w sposób niewspółmierny do dotychczasowej praktyki dodatkowo podsycona przez konieczność wyodrębnienia opłat za sporządzanie analiz i doradztwo.

Dzięki swojej dotychczasowej pozycji rynkowej, zaawansowanej infrastrukturze i kompetencjom doświadczonego zespołu DMBH upatruje szansy na neutralizację prawdopodobnych, negatywnych skutków implementacji nowych regulacji.

Spółka realizuje projekty technologiczne, których celem jest dalsza automatyzacja i usprawnianie procesów oraz rozwój w kierunku oferowania rozwiązań zapewniających efektywną kosztowo obsługę krajowych i międzynarodowych klientów instytucjonalnych, którzy są zainteresowani handlem algorytmicznym oraz realizacją transakcji typu high volume.

W obliczu zachodzących zmian na rynku usług maklerskich dla klientów instytucjonalnych, szczególnie istotny jest dla Grupy rozwój segmentu klientów detalicznych, gdzie istnieje szansa na dalszą poprawę efektywności współpracy pomiędzy DMBH a Bankiem. Drugim istotnym obszarem jest działalność na rynku operacji kapitałowych, gdzie Grupa zamierza aktywnie uczestniczyć kontynuując wieloletnią, bogatą w sukcesy, historię aktywności w tym zakresie.

4.4 Bankowość detaliczna

W 2018 roku Bank będzie konsekwentnie kontynuował realizację strategii w zakresie segmentacji klientów oraz modelu biznesowego. Bank zamierza rozwijać ofertę produktów i usług w taki sposób, aby dostarczać jak największą wartość i w jak największym stopniu zaspokajać potrzeby finansowe klientów z docelowych segmentów.

Jednym z celów strategicznych będzie dążenie do ugruntowania pozycji lidera w obszarze bankowości klientów zamożnych. W tym celu Bank będzie w dalszym ciągu rozwijał ofertę dla klientów Citigold oraz wdrożoną pod koniec 2015 roku unikalną na rynku ofertę dla najbardziej zamożnych klientów – Citigold Private Client (CPC). Bank planuje m.in. poszerzenie oferty produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych oraz wyjątkowych przywilejów, a także wprowadzenie rozwiązań online umożliwiających klientom zarządzanie majątkiem w wygodny i bezpieczny sposób, bez względu na miejsce i czas. Dla tych grup klientów Bank będzie także kontynuował współpracę z innymi podmiotami Citi na świecie w celu dostarczania najwyższej jakości rozwiązań w obszarze bankowości globalnej.

Bank będzie także koncentrował się na pozyskiwaniu tzw. klientów aspirujących do zamożnych, rozwijając specjalnie dla nich ofertę Citi Priority. W trosce o oczekiwania tego segmentu klientów Bank będzie wdrażał rozwiązania pakietowe, pogłębiające ich relacje depozytowe z Bankiem i jednocześnie adresujące ich potrzeby kredytowe.

Bank będzie dążył do wzmocnienia pozycji lidera na rynku kart kredytowych, oferując produkty z globalnej palety produktowej Citi, akceptowane na całym świecie i oferujące wyjątkowe wartości dla klienta, np. w formie programów lojalnościowych. Istotnym celem będzie również zwiększenie udziału w rynku niezabezpieczonych produktów kredytowych poprzez zaspokajanie potrzeb kredytowych coraz większej liczby klientów dzięki konkurencyjnej ofercie pożyczki gotówkowej czy produktów ratalnych. Bank będzie stawiał także na strategiczny rozwój współpracy z partnerami zewnętrznymi, w szczególności w obszarze e-commerce, w celu uatrakcyjnienia oferty produktów bankowych.

Bank zamierza kontynuować realizację strategii w zakresie sieci oddziałów detalicznych, koncentrując obecność swoich placówek w największych miastach Polski, tzw. G9. Dążąc do maksymalizacji skali obecności i rozpoznawalności bank będzie korzystał z mobilnego formatu Smart Mini i Smart Mobile w celu „podążania za klientem” i zwiększenia potencjału na pozyskanie nowych klientów w atrakcyjnych i popularnych lokalizacjach.

Mając na uwadze potrzebę prostej i szybkiej obsługi swoich finansów przez klientów, strategicznym celem banku na 2018 rok będzie także dalszy rozwój wachlarza funkcjonalności w ramach platformy bankowości internetowej oraz mobilnej, a także edukacja klientów w zakresie wykorzystania bankowości online jako głównego kanału obsługi. Bank będzie także kontynuował automatyzację operacji bankowych mając na celu optymalizację kosztów oraz poprawę doświadczeń klientów dzięki skróceniu i uproszczeniu procesów (np. natychmiastowa decyzja kredytowa).

Dużym wyzwaniem i strategicznym celem Banku w 2018 roku będzie przygotowanie prawne i biznesowe na wdrażane zmiany regulacyjne w celu zapewnienia zgodności oraz wykorzystania potencjalnych korzyści wynikających z takich regulacji jak MIFID2, PSD2 i RODO.

5. Nagrody i wyróżnienia

W 2017 roku Bank, DMBH i Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy uhonorowano prestiżowymi tytułami i nagrodami:

- Dom Maklerski Citi Handlowy numerem jeden w prestiżowym, globalnym rankingu przygotowywanym przez **Institutional Investor Magazine**. O opinię na temat działalności analitycznej brokerów, jak co roku, magazyn zapytał międzynarodowych inwestorów instytucjonalnych. W efekcie, głosami klientów domów maklerskich, zespół analiz Domu Maklerskiego w kategorii CE3 (Polska, Węgry, Czechy) uplasował się na pierwszej pozycji. W kategorii specjalistycznej – sektor energetyczny – zajął z kolei miejsce drugie.
- Podczas gali podsumowania roku organizowanym przez **Giełdę Papierów Wartościowych Citi Handlowy** został wyróżniony nagrodami w kategorii „Pierwszego w historii rynku operatora konta dla globalnego uczestnika KDPW” oraz „Lidera market makingu na Treasury BondSpot Poland”. Otrzymał także nagrodę specjalną za szczególne wspieranie rozwoju rynku Treasury BondSpot Poland w 2016 roku. Dom Maklerski Citi

Handlowy po raz dziewiąty z rzędu odebrał nagrodę za **najwyższy udział w obrotach akcjami na Rynku Głównym**.

- Bank po raz siódmy z rzędu wygrał konkurs Ministerstwa Finansów na pełnienie **funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)**.
- Czwarty rok z rzędu prestiżowy magazyn „Euromoney” uznał **obsługę transakcyjną Banku Citi Handlowy za najlepszą w Polsce**. Wyróżnienie to przyznawane jest w oparciu o oceny klientów, którzy kolejny raz wskazali lidera w branży finansowej.
- Citi Handlowy po raz jedenasty znalazł się w zestawieniu **RESPECT Index**, pierwszym w Europie Środkowo-Wschodniej indeksie spółek odpowiedzialnych, zainicjowanym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Bank jest jedną z nielicznych spółek giełdowych nagradzanych w ten sposób nieprzerwanie od momentu powstania Indeksu w 2009 roku. Ocenianym obszarem są tu działania w obszarze zrównoważonego rozwoju wpisane w długofalowe strategię biznesowe.
- Citi Handlowy został wyróżniony tytułem **"Etycznej Firmy" Pulsu Biznesu**. W III edycji konkursu biznesowego dziennika wyłoniono 15 firm o najwyższych standardach etycznych, prowadzące kompleksowe, systemowe działania na rzecz budowy i wzmacniania kultury organizacyjnej opartej o wartości i wykazujące na tym polu największą aktywność na tle innych przedsiębiorstw w Polsce.
- W tegorocznej, **15. edycji raportu Forum Odpowiedzialnego Biznesu znalazło się 20 inicjatyw CSR Citi w Polsce**. Publikacja "Odpowiedzialny Biznes w Polsce. Dobre Praktyki" stanowi jedyne tego typu opracowanie, podsumowujące najważniejsze inicjatywy z zakresu CSR w Polsce. Wśród praktyk długoletnich uwzględniono m.in. takie inicjatywy, jak: Program Wolontariatu Pracowniczego Citi, badanie „Postawy Polaków wobec finansów”, Nagroda im. prof. Aleksandra Gieysztor. Dobrą praktyką debiutującą na łamach raportu jest ArtSherlock, aplikacja rewolucjonizująca identyfikację dzieł sztuki pochodzących z grabieży wojennych.
- Bank Citi Handlowy otrzymał tytuł **„Dobroczyńcy Roku”** w dwóch kategoriach „Nowe technologie w społecznym zaangażowaniu” oraz „Wolontariat pracowniczy”. W pierwszej nagroda została przyznana Aplikacji ArtSherlock, która powstała w partnerskiej współpracy Fundacji Communi Hereditate, Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Program Wolontariatu Pracowniczego w Citi, koordynowany przez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy, który działa od 2005 roku został ogłoszony najlepszy tego typu programem.
- W **Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2017** organizowanym przez Gazetę Prawną Citi Handlowy uzyskał poziom kryształowy, który skupia dojrzałe, aktywne firmy w zakresie CSR.
- Citi Handlowy został **laureatem Białego Listka Polityki**. Otrzymują go firmy, które deklarują wdrażanie wszystkich najistotniejszych kategorii zarządczych rekomendowanych przez normę ISO 26000 oraz ciągle doskonalą swoje działania w tym zakresie na rzecz efektywnego zarządzania wpływem swojej firmy.
- **Karta kredytowa Citi Simplicity po raz drugi z rzędu otrzymała nagrodę Złotego Bankiera** w kategorii produktowej: „najlepsza karta kredytowa”. W ósmej edycji rankingu przygotowywanego przez Bankier.pl i „Puls Biznesu” Citi Handlowy został także wyróżniony za najlepsze praktyki w kategorii: „bezpieczeństwo”. Na podium bank znalazł się także w kategorii kredytów hipotecznych.
- Departament Telefonicznej Obsługi Klienta Citi Handlowy po raz czwarty (a trzeci raz z rzędu), otrzymał nagrodę w ramach rocznego konkursu **„2016 Global Contact Center Top Performing Markets Award Program”**.

II. Gospodarka polska w 2017 roku

1. Główne tendencje makroekonomiczne

Otoczenie zewnętrzne

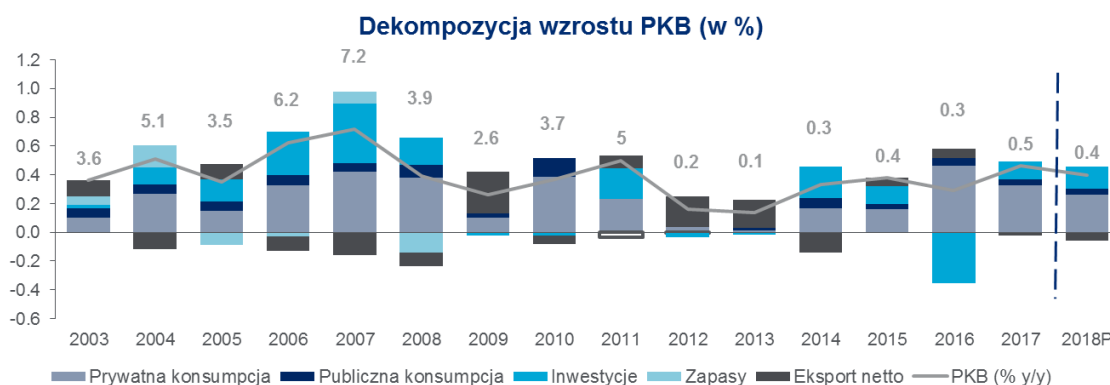
Rok 2017 przebiegał pod znakiem poprawy perspektyw makroekonomicznych dla głównych gospodarek w tym szczególnie strefy euro i Stanów Zjednoczonych. Ubiegły rok był pierwszym od ponad czterech lat okresem kiedy prognozy wzrostu gospodarczego były rewidowane w górę zamiast w dół. W rezultacie globalny wzrost PKB był zbliżony do 3,2% wobec 2,6% w 2016 roku przy przyspieszeniu wzrostu w strefie euro do ok. 2,3% z 1,7% i USA do 2,3% z 1,6%. Poprawie sytuacji gospodarczej towarzyszyła zmiana retoryki głównych banków centralnych w kierunku zacieśniania polityki pieniężnej. Amerykański bank centralny kontynuował proces podwyżek stóp procentowych, a Europejski Bank Centralny zasygnalizował stopniowe wygaszanie programu skupu aktywów w 2018 roku. Wybory parlamentarne we Francji i Niemczech zakończyły się zwycięstwem partii proeuropejskich, co miało pozytywny wpływ na apetyt na ryzyko. Z kolei amerykański Kongres przyjął ustawę obniżającą podatki w perspektywie kolejnych lat o ok. 1,5 biliona \$, co będzie miało pozytywny wpływ na perspektywy wzrostu USA, a także globalnego wzrostu w kolejnych latach. optymizm dotyczący aktywności gospodarczej przełożył się na wzrosty indeksów akcyjnych zarówno w Europie jak i USA, gdzie osiągnęły one historyczne szczyty. Ponadto wzrosły także rentowności obligacji skarbowych zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i w Niemczech. W 2018 roku spodziewamy się kontynuacji pozytywnych tendencji i przyspieszenia wzrostu światowego do 3,4%, dalszego zacieśniania polityki pieniężnej przez Fed oraz końca programu skupu aktywów w strefie euro przy sygnalizacji, że pierwsze podwyżki stóp EBC nastąpią w roku 2019.

Produkt Krajowy Brutto

Według danych przygotowanych przez Główny Urząd Statystyczny Produkt Krajowy Brutto wzrósł w 2017 roku o 4,6% r./r. z 2,9% r./r. w 2016 roku. Wzrost gospodarczy zaskakiwał pozytywnie przez cały rok i wyniósł średnio ok. 4% w I połowie roku oraz przyspieszył aż do 4,9% w III kwartale osiągając najwyższe tempo wzrostu od 2011 roku. Głównym motorem wzrostu był popyt krajowy przy dalszym umocnieniu konsumpcji oraz odreagowaniu inwestycji. Konsumpcja gospodarstw domowych przyspieszyła w 2017 roku do 4,8% r./r. z 3,9% na koniec 2016 roku, na co wpływ miała z jednej strony kontynuacja poprawy sytuacji na rynku pracy, a z drugiej wciąż pozytywny wkład transferu środków z budżetu centralnego do gospodarstw domowych. Tymczasem inwestycje wzrosły w całym 2017 roku o 5,2% r./r., po spadkach o 7,9% r./r. w 2016 roku. Przyczynił się do tego m.in. większy napływ środków unijnych.

Handel zagraniczny miał niewielki negatywny wpływ na PKB, choć miało to miejsce przy przyspieszeniu wzrostu obrotów handlowych oraz wzrostu gospodarczego u głównych partnerów handlowych. Na taki wynik wpływ miało większe ożywienie importu niż eksportu, co jest spójne z przyspieszeniem popytu krajowego. Polska gospodarka wciąż korzystała z bardzo niskich cen ropy naftowej na światowych rynkach. Wsparciem dla eksportu pozostał natomiast stosunkowo słaby złoty.

W 2018 roku oczekujemy niewielkiego osłabienia wzrostu gospodarczego do ok. 4%, na co złoży się spowolnienie konsumpcji prywatnej, częściowo rekompensowane przyspieszeniem inwestycji. Naszym zdaniem na konsumpcję będzie pozytywnie wpływać dalsza poprawa na rynku pracy, jednak zmniejszy się pozytywny wkład związany z transferami dla gospodarstw domowych. Z kolei inwestycje mają szansę rosnąć w szybszym tempie dzięki dalszemu wzrostowi napływu środków unijnych.

Źródło: GUS, prognozy analityków Citi Handlowy

Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy uległa dalszej poprawie, a stopa bezrobocia obniżyła się na koniec 2017 roku do 6,6% z 8,3% na koniec 2016 roku. Popyt na pracę pozostał solidny i liczba nowych ofert pracy przypadająca na jednego bezrobotnego wzrosła do rekordowo wysokich poziomów. W rezultacie doszło do przyspieszenia nominalnego wzrostu płac do 5,6% r./r. z 4,1% r./r. w 2016 roku oraz przyspieszenia wzrostu zatrudnienia do 4,5% z 2,9%. W 2018 roku spodziewamy się, że przy wciąż wysokim wzroście gospodarczym dojdzie do dalszego spadku stopy bezrobocia, co w obliczu wyraźnych trudności przedsiębiorstw ze znalezieniem wykwalifikowanych pracowników oraz wzrostem inflacji przyczyni się do nasilenia i materializacji presji płacowej. Sądzymy, że wzrost płac przyspieszy w tym roku do ponad 7%, a w niektórych branżach przekroczy średnio 10%.

Inflacja

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 roku wzrosły przeciętnie o 2%, wobec spadku o 0,6% r./r. w 2016 roku. Do wzrostu inflacji przyczyniły się większe wzrosty cen żywności oraz podwyżki w kategorii transport. Poza tym wzrosła także inflacja netto, tj. inflacja po eliminacji cen żywności, paliw i energii, do 0,8% z -0,3% w 2016 roku. Inflacja osiągnęła cel inflacyjny w listopadzie 2017 roku po raz pierwszy od końca 2012 roku. Mimo silnego wzrostu gospodarczego i wzrostu cen Rada Polityki Pieniężnej zdecydowała się utrzymywać stopę referencyjną na historycznie niskim poziomie 1,50%. Tym samym w ujęciu realnym stopy procentowe spadły poniżej zera. Ponadto, w swoich ostatnich wypowiedziach przedstawiciele RPP sygnalizują, że stopy procentowe mogą także pozostać bez zmian w 2018 roku. Naszym zdaniem Rada Polityki Pieniężnej podwyższy stopy o 50-75 punktów bazowych w 2019 roku.

Inflacja vs. stopa bezrobocia

Źródło: NBP, GUS, Citi Handlowy

2. Rynek pieniężny i walutowy

W 2017 roku złoty umocnił się o ok. 5,2% wobec euro i ok. 16,8% wobec dolara. Złoty był jedną na najlepiej zachowujących się walut gospodarek wschodzących wobec euro. W ciągu roku obserwowano stopniowe osłabienie dolara wobec euro co wynikało częściowo ze zmniejszania się różnicy tempa wzrostu gospodarczego między strefą euro i Stanami Zjednoczonymi, zapowiedzi stopniowego wycofywania się programu skupu aktywów przez EBC oraz utrzymującej się nadwyżki z obrotach bieżących w strefie euro oraz deficytu handlowego w USA. Zmienność kursu złotego obniżyła się przy tym w pobliże historycznie niskich poziomów. Wyniki wyborów we Francji i w Niemczech były stosunkowo pozytywne dla apetytu na ryzyko. W rezultacie tych zmian w ciągu roku kurs EUR/PLN obniżył się do 4,18 z 4,40, kurs USD/PLN spadł do 3,48 z 4,18, a kurs CHF/PLN obniżył się do 3,57 z 4,11.

Stawki rynku pieniężnego pozostawały stosunkowo stabilne w trakcie 2017 roku. Stopa WIBOR 3M wyniosła na koniec roku 1,72% wobec 1,73% na koniec 2016 roku. Mimo niewielkiego wzrostu stóp swap rentowności obligacji obniżyły się w ciągu roku o ok. 20-30 punktów bazowych, co w dużej mierze wynikało z obniżenia spreadów kredytowych. Przyczyniła się do tego znacznie mniejsza od oczekiwań podaż obligacji skarbowych dzięki wyraźnie niższemu deficytowi budżetowemu. W rezultacie na koniec roku 2-letnie rentowności obniżyły się do 1,71% z 2,04% na koniec 2016 roku, podczas gdy rentowności 10-letnich obligacji spadły do poziomu 3,30% z 3,63%.

Kurs walutowy

Źródło: Reuters, Citi Handlowy

3. Rynek kapitałowy

Pozytywne nastroje na globalnych rynkach finansowych, zapoczątkowane po wyborach prezydenckich w USA w IV kwartale 2016 roku, również znalazły swoje odzwierciedlenie w wyższych kursach akcji spółek notowanych na GPW w 2017 roku. Dodatkowo koniunkturze na krajowym rynku akcji sprzyjały solidne dane z gospodarki oraz poprawiające się wyniki (w szczególności dla spółek o największej kapitalizacji). Nie bez znaczenia były także rosnące ceny surowców, które przekładały się na pozytywny sentyment do spółek z branży górniczej, paliwowej oraz chemicznej.

W minionych 12 miesiącach, wszystkie główne indeksy odnotowały dodatnie stopy zwrotu, przy czym najszerzy indeks rynku WIG zwyżkował o 23,2% osiągając poziom 63 745 pkt. (6% poniżej rekordu z 2007 roku). W tym samym czasie, najbardziej dynamiczne zwyżki objęły spółki o największej kapitalizacji, dla których indeks WIG20 poprawił swoje notowania o 26,4% r./r. (bez uwzględnienia dywidend). Indeks średnich spółek mWIG40 zyskał na wartości 15% r./r.. Brak napływów do krajowych funduszy akcji oraz pogarszające się wyniki (m.in. ze względu na presję na wynagrodzenia), przełożyły się na wyraźnie niższe tempo wzrostu kursów akcji spółek o małej kapitalizacji, indeks obejmujący podmioty z tego segmentu – sWIG80 zyskał zaledwie 2,4% r./r. Wśród subindeksów sektorowych,

Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A.
oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku

na uwagę zwracają poprawiające się notowania banków (+35,4% r./r.) oraz spółek surowcowych (w porównaniu z końcem 2016 roku, WIG-Paliwa zyskał 26% r./r., zaś WIG-Górnictwo 25% r./r.). Z drugiej strony, subindeksy spółek z sektorów: spożywczego (-12,7% r./r.), informatycznego (-5,3% r./r.) oraz budowlanego (-1,3% r./r.) straciły na wartości.

W 2017 roku, po raz pierwszy od 2003, zmniejszyła się liczba spółek notowanych na głównym parkiecie GPW. W ostatnich 12 miesiącach wycofane zostały z obrotu akcje 20 spółek (najwięcej w historii), a liczba debiutów wyniosła 15 (w tym 7 w ramach przenosin z New Connect) i była najniższa od 2009 roku. Łączna wartość pierwotnych ofert publicznych przekroczyła 7,5 mld zł (z czego 80% przypadło na dwa podmioty: Dino Polska oraz Play Communications) osiągając najwyższy poziom od 2011 roku. Na koniec grudnia przedmiotem obrotu na GPW były akcje 482 podmiotów (w tym 50 zagranicznych) o łącznej kapitalizacji 1 419 mld zł (wzrost o 27% r./r.).

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Indeks	2017	Zmiana (%)	2016	Zmiana (%)	2015
WIG	63 745,30	23,2%	51 754,03	11,4%	46 467,38
WIG-PL	65 263,00	24,1%	52 583,91	10,9%	47 412,44
WIG-div	1 213,88	16,8%	1 039,29	8,4%	958,66
WIG20	2 461,21	26,4%	1 947,92	4,8%	1 859,15
WIG20TR	4 261,88	29,3%	3 296,32	7,9%	3 054,29
WIG30	2 825,27	25,9%	2 243,30	8,1%	2 075,51
mWIG40	4 847,27	15,0%	4 215,54	18,2%	3 567,05
sWIG80	14 595,76	2,4%	14 259,47	7,9%	13 211,23
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	8 481,97	35,4%	6 263,33	2,9%	6 086,60
WIG-Budownictwo	2 819,16	(1,3%)	2 857,41	(2,4%)	2 926,28
WIG-Chemia	15 297,93	11,2%	13 755,90	(16,4%)	16 458,51
WIG-Deweloperzy	2 990,57	17,2%	1 829,06	(12,9%)	2 928,40
WIG-Energia	4 394,93	25,0%	2 551,21	79,7%	1 956,85
WIG-Informatyka	2 041,80	(5,3%)	2 155,40	33,7%	1 611,73
WIG-Media	4 791,34	5,0%	4 561,93	15,7%	3 942,07
WIG-Paliwa	2 198,05	20,2%	5 668,84	20,9%	1 513,35
WIG-Spożywczy	7 140,43	26,0%	4 154,32	26,9%	4 468,32
WIG-Surowce	3 627,59	(12,7%)	3 516,44	21,4%	3 420,99
WIG-Telekomunikacja	745,44	2,1%	730,02	(9,6%)	807,99

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

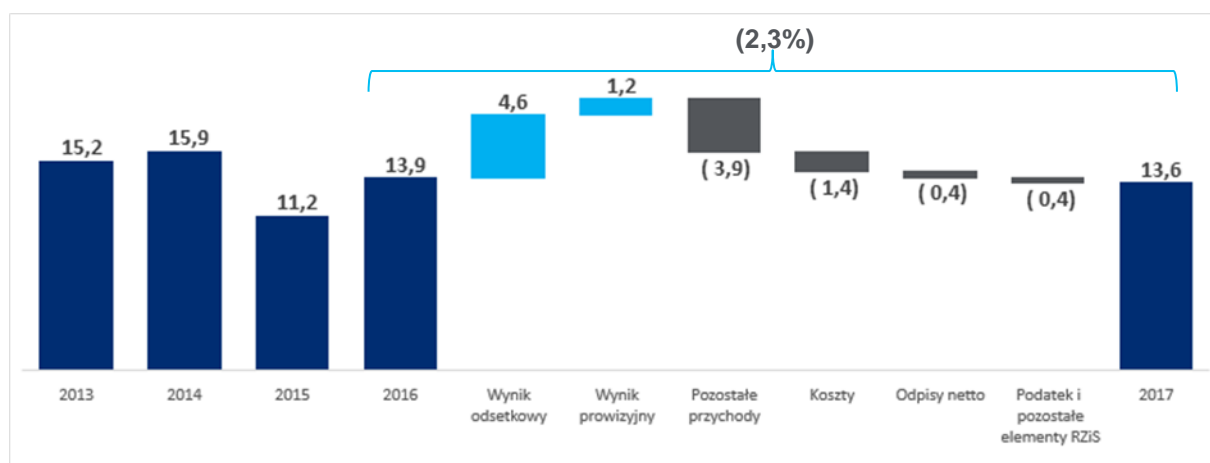
Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW na dzień 31 grudnia 2017 roku

	2017	Zmiana (%)	2016	Zmiana (%)	2015
Akcje (mln zł) *	521 957	29,0%	405 585	(10,2%)	450 574
Obligacje (mln zł)	2 893	1,5%	2 851	57,7%	1 808
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	14 637	(3,7%)	15 195	(2,2%)	15 534
Opcje (tys. szt.)	609	(19,3%)	754	(13,9%)	876

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”), * dane bez wahań

4. Sektor bankowy

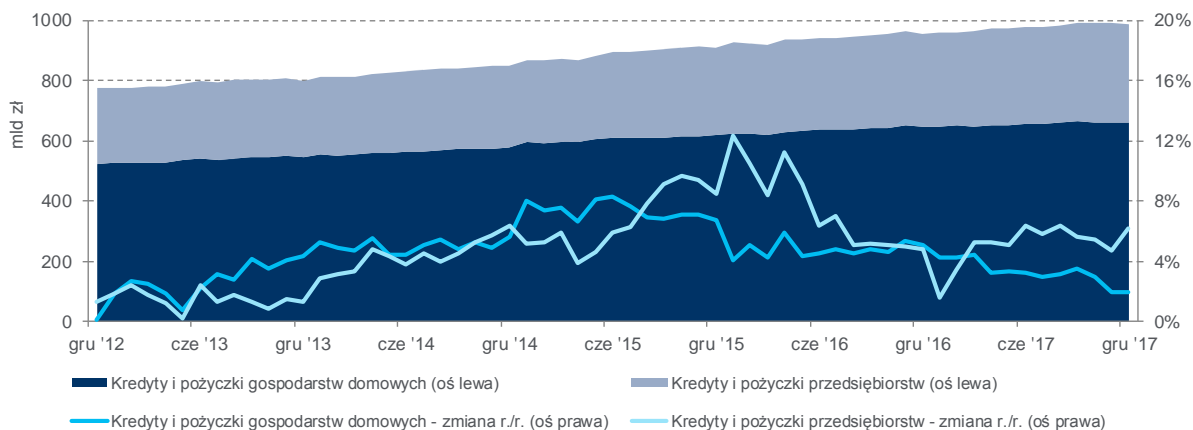
Wynik netto sektora bankowego (mld zł)

Wynik finansowy

Zgodnie z danymi podanymi przez KNF zysk netto sektora bankowego w 2017 roku spadł w stosunku do ubiegłego roku o -2,3% (314 mln zł) osiągając poziom 13,6 mld zł. Pomimo spadku wyniku netto odnotowano poprawę wyniku odsetkowego banków (+12,1% r./r., 4,6 mld zł) osiągniętego poprzez wzrost wolumenów kredytowych, oraz obniżenie kosztu finansowania. Istotnie wzrósł także wynik prowizyjny (+9,1% r./r., 1,2 mld zł). Negatywny wpływ na całkowite przychody banków miały pozostałe przychody, niższe od zeszłorocznych aż o -34,1% (3,9 mld zł) co wynika w głównej mierze z braku zdarzeń o charakterze jednorazowym. Na wyniki w 2016 roku istotny wpływ miała transakcja sprzedaży Visa Europe do Visa International, która przyniosła ponad 2 mld dodatkowych przychodów w II kwartale 2016 roku. Pomimo to całkowite przychody sektora bankowego wzrosły o 1,9 mld zł do poziomu 63,8 mld zł. Wśród pozostałych czynników, które wpłynęły negatywnie na zysk netto wypracowany w sektorze bankowym największą rolę odegrał wzrost kosztów o 4,0% r./r. (1,4 mld zł), na który złożyła się zarówno wyższa amortyzacja, wyższe koszty administracyjne jak i istotny wzrost podatku bankowego (+23,8% r./r., 834 mln zł). Wzrost kwoty zapłaconego podatku bankowego wynikał m. in. z faktu, iż w 2017 roku był on naliczany przez 12 miesięcy, a nie 11, jak to miało miejsce w 2016 roku. Także odpisy z tytułu utraty wartości aktywów odcisnęły się negatywnie na wyniku netto, rosnąc o 4,5% r./r. (414 mln zł). Sektor bankowy zapłacił w 2017 roku o 570 mln zł (+13,6% r./r.) większą kwotę z tytułu podatku dochodowego, niż miało to miejsce rok wcześniej. Równoczesny wzrost przychodów i kosztów ponoszonych przez banki nie spowodował dużych zmian w efektywności sektora bankowego. Wskaźnik kosztów do dochodów pozostał na poziomie 56% (-0,5 p.p. r./r.). Jednocześnie odnotowano istotną poprawę jakości portfela kredytowego mierzoną wskaźnikiem NPL (o -0,3 p.p. r./r. do poziomu 5,9%). Najistotniejszą poprawę jakości zanotowano dla portfela kredytów korporacyjnych, dla których wskaźnik kredytów zagrożonych utratą wartości (NPL) obniżył się w ciągu roku o -1,0 p.p. do poziomu 8,2%. Poprawienie wskaźnika dokonano się zarówno w obszarze kredytów udzielonych dużym przedsiębiorstwom (-1,1 p.p. r./r. do poziomu 5,8%), jak i kredytów dla przedsiębiorstw małych i średnich (-1,0 p.p. r./r. do poziomu 10,0%). W przypadku portfela kredytów udzielonych gospodarstwom domowym wskaźnik NPL pozostał na dotychczasowym poziomie 6,1%. Poprawę odnotowano w obszarze kredytów konsumpcyjnych (-0,4 p.p. do poziomu 11,5%) podczas gdy wskaźnik dla kredytów hipotecznych, które stanowią znacznie większą część portfela kredytów detalicznych, spadł jedynie o -0,1 p.p. r./r. do poziomu 2,8%.

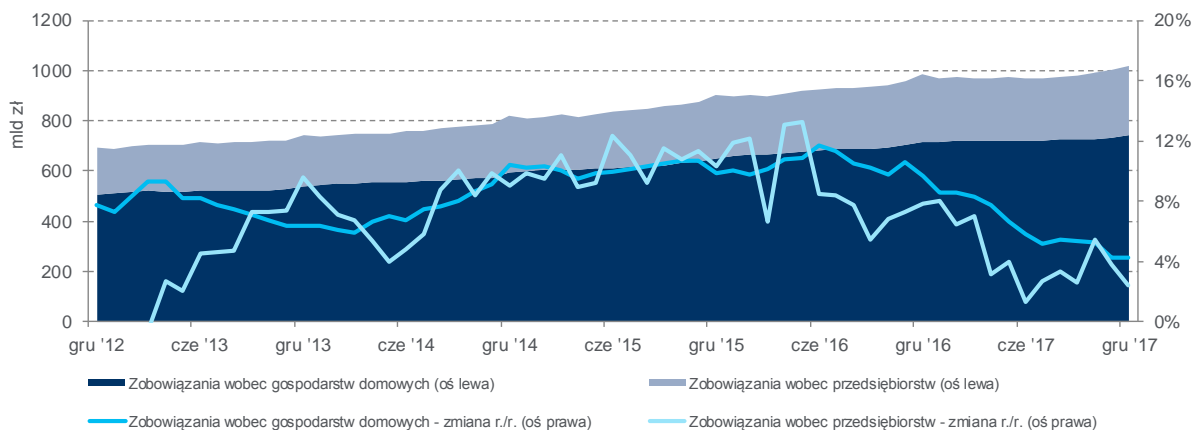
Kredyty i pożyczki udzielone przedsiębiorstwom oraz gospodarstwom domowym

W 2017 roku dynamika kredytów sektora niefinansowego spowolniła z 5,1% r./r. (52 mld zł) na koniec grudnia 2016 roku do poziomu 3,2% r./r. (35 mld zł). Doszło do tego pomimo dość znaczącego przyspieszenia dynamiki kredytów udzielonych przedsiębiorstwom (+6,1% r./r., 19 mld zł), których wolumen osiągnął poziom 325 mld zł na koniec 2017

roku. Biorąc pod uwagę przeznaczenie kredytów zaciąganych przez przedsiębiorstwa, najwyższą dynamikę odnotowano dla kredytów inwestycyjnych (+10,9% r./r.). Nieco wolniej rosła wartość udzielonych kredytów o charakterze bieżącym (+7,3% r./r.) podczas gdy kredyty na nieruchomości pozostały na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego (+1,6% r./r.). Pod względem pierwotnego terminu realizacji najwyższą dynamikę miały kredyty o średnim terminie zapadalności, udzielone na okres od roku do pięciu lat (+14,4% r./r.). Znacznie wolniej wzrastał wolumen kredytów długookresowych, których wartość na koniec 2017 r. wzrosła o 5,1% r./r., natomiast kredyty krótkoterminowe (do 1 roku), odnotowały niewielką korektę wolumenu o -0,3% r./r. Zdecydowanie osłabła dynamika kredytów udzielonych gospodarstwom domowym. W tej kategorii odnotowano spowolnienie wzrostu wolumenów aż do poziomu 1,9% r./r., (wzrost o 13 mld zł do poziomu 661 mld zł). Najszybciej rosły kredyty o charakterze bieżącym dla przedsiębiorców i rolników indywidualnych (+13,0% r./r.). Wciąż szybko rosły też kredyty konsumpcyjne (+6,9% r./r., 10,8 mld zł, do poziomu 168 mld zł). Wartość kredytów na nieruchomości zaciągniętych przez gospodarstwa domowe osiągnęła na koniec 2017 roku 405 mld zł to jest o -0,1% (419 mln zł) mniej niż na koniec 2016 roku. Było to efektem znacznego umocnienia złotego wobec głównych walut obcych w ciągu minionego roku. Potwierdza to drastyczny spadek wolumen kredytów na nieruchomości wyrażonych w walutach innych niż złoty (-18,9% r./r., -30,7 mld zł). Z kolei rynek złotych kredytów na nieruchomości odnotował istotny wzrost o 12,5% r./r. (30,3 mld zł).

Depozyty przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

Źródło: NBP, obliczenia własne

W 2017 roku sektor bankowy odnotował jedynie nieznaczny wzrost depozytów przedsiębiorstw (o 2,4% r./r., 6,4 mld zł, do poziomu 276 mld zł). Wzrost ten dokonał się głównie za sprawą utrzymującej się na wysokim poziomie dynamiki depozytów bieżących (wzrost o 10,2% r./r. do poziomu 187 mld zł), natomiast depozyty terminowe uległy spadkowi aż o -11,0% r./r. (spadek wolumenu do poziomu zaledwie 89 mld zł). Podobne tendencje widoczne były w segmencie gospodarstw domowych. Saldo depozytów od tej kategorii klientów wzrosło o 4,2% r./r. (30,2 mld zł, do poziomu 744 mld zł). Podobnie jak w przypadku depozytów od przedsiębiorstw za wzrost odpowiedzialne były depozyty bieżące (wzrost o 12,8% r./r., 51,2 mld zł, do poziomu 451 mld zł), podczas gdy wolumen depozytów terminowych obniżył się o -6,7% r./r. (21 mld zł) to jest do poziomu 293 mld zł.

Większość prognoz wskazuje na utrzymanie się zbliżonych warunków rynkowych również w 2018 roku. Stopy procentowe prawdopodobnie pozostaną bez zmian przynajmniej przez większą część roku, banki będą musiały też dalej ponosić zwiększone obciążenia z tytułu podatku bankowego i opłat na BFG. Jednocześnie większość banków dostosowała już swoją strukturę aktywów do panujących warunków, co odzwierciedla się w wyższych przychodach odsetkowych i niższych kosztach odsetkowych. W dalszym ciągu uwaga banków skupiać się będzie na produktach wysokomarżowych.

Aprecjacja złotego względem franka szwajcarskiego w dużym stopniu zmniejszyła ryzyko, jakim dla banków były kredyty hipoteczne w walutach obcych. W obecnej sytuacji prawdopodobieństwo wprowadzenia kosztownych dla sektora rozwiązań systemowych w tej kwestii wydaje się bardzo niskie. Utrzymuje się natomiast wysokie ryzyko związane ze słabą kondycją finansową wielu instytucji z sektora SKOK, których ewentualny upadek może wygenerować dotkliwe obciążenia dla sektora bankowego.

Z kolei wysoki wzrost gospodarczy, wysoka dynamika konsumpcji prywatnej i odbicie po stronie nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw stwarza szereg możliwości rozwoju dla banków. Przynajmniej w krótkim okresie wydaje się że pozytywne dane makroekonomiczne będą pozytywnie oddziaływać zarówno na dynamikę akcji kredytowej jak i jakość portfela.

W trakcie kilku ostatnich lat wyraźnie widoczna była wzmożona aktywność w obszarze fuzji i przejęć w sektorze finansowym. Konsolidacja instytucji bankowych znacząco zmieniła strukturę sektora pozostawiając jak się wydaje już jedynie bardzo ograniczoną przestrzeń do dalszych zmian właścicielskich. W związku z tym w 2018 roku oczekuje się spadku liczby tego rodzaju zdarzeń.

5. Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w 2018 roku

Wraz z trwającym globalnym ożywieniem gospodarczym tempo zacieśniania polityki monetarnej przez główne banki centralne na świecie, w tym tempo podwyżek stóp procentowych, może mieć istotny wpływ na skalę napływu kapitału na rynki wschodzące. W przypadku szybszych od przewidywanych podwyżek stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych oraz strefie euro wzrosłoby ryzyko odpływu zagranicznych inwestorów z krajowego rynku. Mogłoby to doprowadzić do osłabienia złotego oraz wyższych rentowności obligacji skarbowych.

Narastające napięcia geopolityczne mogą prowadzić do zwiększonej zmienności na rynkach finansowych. Ewentualne nasilenie napięć na Bliskim Wschodzie, Ukrainie lub wybuch konfliktu między Koreą Północną i Stanami Zjednoczonymi może przyczynić się do wzrostu premii za ryzyko w wycenach aktywów rynków wschodzących, w tym również złotego. Ponadto, niepewność geopolityczna mogłaby przyczynić się również do ograniczenia napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju, obniżając tym samym dynamikę nakładów na środki trwałe.

Proces przygotowywania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej będzie przebiegać w sytuacji planowanego wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Między innymi na skutek tych zmian nowa perspektywa finansowa może zakładać ograniczenie puli funduszy unijnych dostępnych dla krajów Europy Środkowej, w tym Polski. Zmniejszenie puli funduszy spójności mogłoby wpłynąć na plany rozwojowe polskich przedsiębiorstw, szczególnie w dłuższym horyzoncie.

Ewentualny dalszy znaczny wzrost presji płacowej może doprowadzić do zwiększenia jednostkowych kosztów pracy i zmniejszenia zyskowności przedsiębiorstw. Dodatkowo, niepewność dotycząca zmian w otoczeniu prawnym w kraju może przyczynić się do odraczania przez polskie firmy nowych projektów inwestycyjnych. W dłuższym horyzoncie stwarza to ryzyko obniżenia potencjału rozwojowego sektora przedsiębiorstw.

Powyższe czynniki mogą mieć wpływ na poziom wyników Grupy w kolejnych okresach.

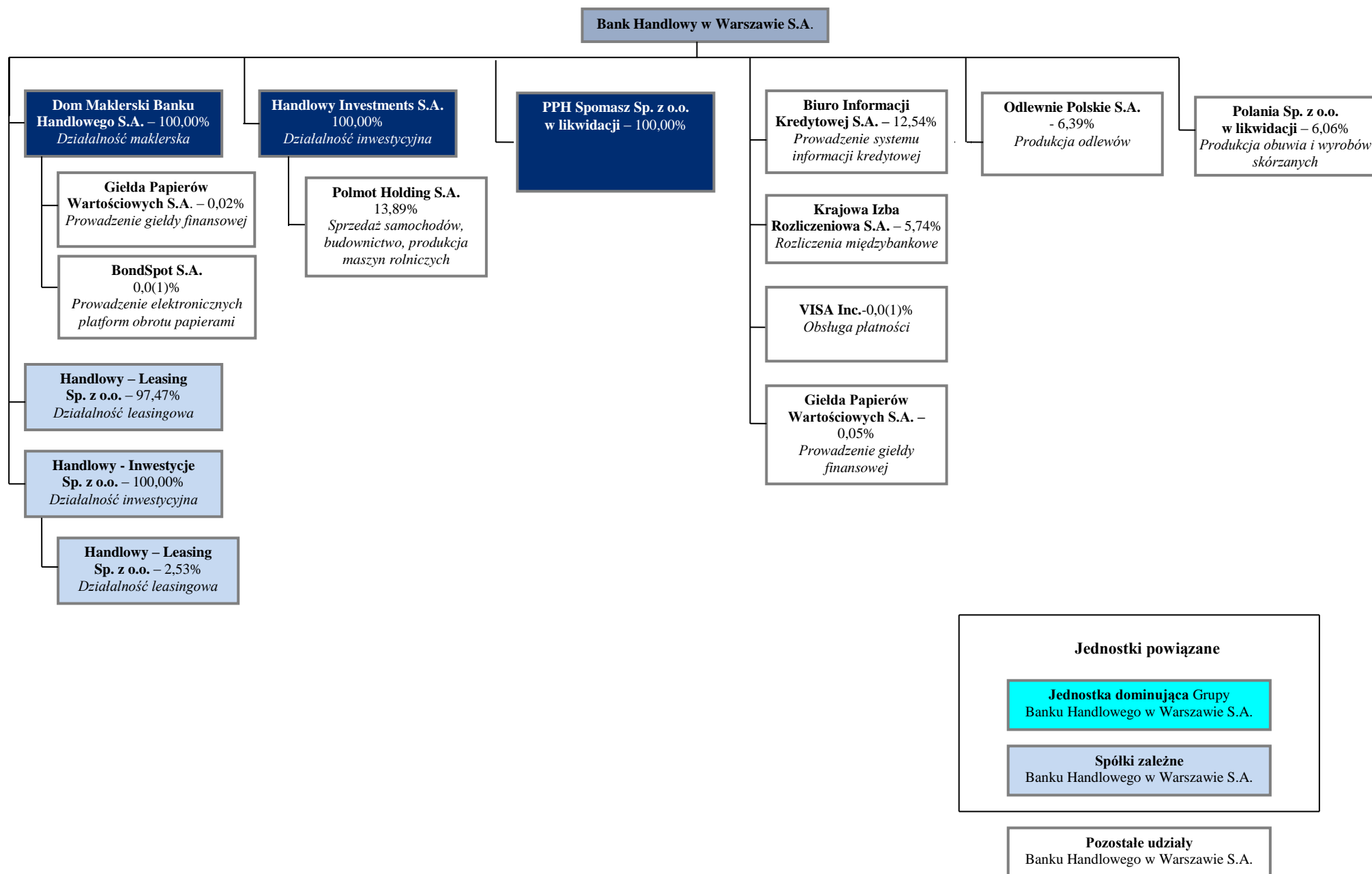
Wskaźniki makroekonomiczne dla gospodarki polskiej	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017P	2018P
Wzrost PKB (r./r.)	5,0	1,6	1,4	3,3	3,8	2,9	4,6	4,0
Popyt krajowy (r./r.)	4,2	-0,5	-0,7	4,7	3,3	2,2	4,9	4,6
Konsumpcja (r./r.)	3,3	0,8	0,3	2,6	3,0	3,9	4,8	4,0
Inwestycje (r./r.)	8,8	-1,8	-1,1	10,0	6,1	-7,9	5,2	7,0
Inflacja (koniec okresu)	4,6	2,4	0,7	-1,0	-0,5	0,8	2,1	2,0
Stopa bazowa (koniec okresu)	4,50	4,25	2,50	2,00	1,50	1,50	1,50	1,50

Źródło: Prognozy analityków Citi Handlowy z dnia 06.03.2018 r.

III. Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę grupy jednostek powiązanych Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Bank”) według stanu na 31 grudnia 2017 roku według udziałów w kapitałach Spółek.

Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A.
oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku

IV. Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Grupa”) obejmuje jednostkę dominującą oraz jednostki zależne:

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. KONSOLIDOWANE METODĄ PEŁNĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł)
Bank Handlowy w Warszawie S.A.*	bankowość	jednostka dominująca	-	-	6 874 618
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)**	działalność maklerska	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	112 254
Handlowy -Leasing Sp. z o.o.**	działalność leasingowa	jednostka zależna	100,00%**	konsolidacja pełna	22 430
Handlowy Investments S.A.**	działalność inwestycyjna	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	17 869
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji***	nie prowadzi działalności	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	Jednostka postawiona w stan likwidacji

* Kapitał własny Banku Handlowego w Warszawie S.A. zgodnie ze sprawozdaniem z sytuacji finansowej Banku za 2017 rok.

** Z uwzględnieniem udziałów pośrednich.

*** Powyższe dane nie zostały zaudytowane.

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. NIEOBJĘTE KONSOLIDACJĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł)
Handlowy-Inwestycje Sp. z o.o.**	działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00%	wycena metodą praw własności	11 077

*** Powyższe dane nie zostały zaudytowane.

V. Podstawowe dane finansowe Banku i Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Syntetyczne zestawienie podstawowych danych finansowych Banku i Grupy

Dane finansowe w niniejszym dokumencie zaprezentowane są zarówno dla Banku, jak i Grupy. Ze względu na fakt, że działalność Banku stanowi przeważającą część działalności Grupy (aktywa, kapitały własne i przychody Banku stanowią odpowiednio 99,6%, 99,1% i 98,8% aktywów, kapitałów własnych i skonsolidowanych przychodów Grupy), omówienie wyników i sytuacji finansowej oparte jest o dane skonsolidowane za wyjątkiem sytuacji, w których wyraźnie wskazano, że omawiane dane są danymi Banku.

w mln zł	Bank		Grupa Kapitałowa	
	2017	2016	2017	2016
Suma bilansowa	42 864,0	45 091,6	43 037,6	45 209,9
Kapitał własny	6 874,6	6 723,9	6 938,9	6 790,5
Należności od klientów*	19 766,8	18 795,3	19 849,0	18 860,1
Depozyty klientów*	31 980,9	33 902,9	31 945,2	33 807,5
Wynik finansowy netto	537,1	604,2	535,6	601,6
Współczynnik wypłacalności	17,6%	17,2%	17,9%	17,4%

*Należności i depozyty podmiotów sektora finansowego niebędących bankami, podmiotów sektora niefinansowego, w tym sektora budżetowego.

2. Wyniki finansowe Banku i Grupy w 2017 roku

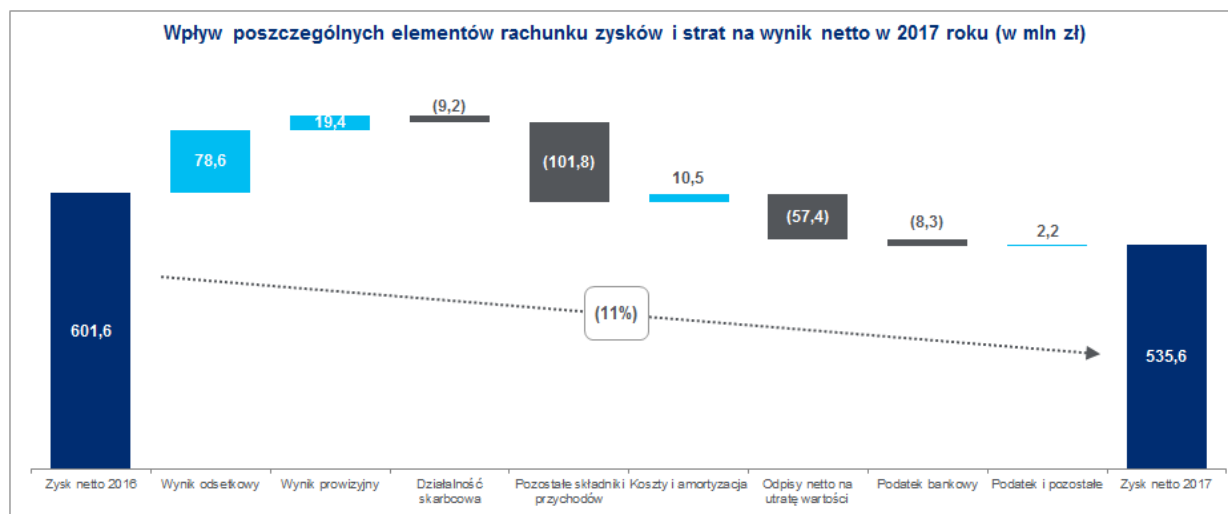
2.1 Rachunek zysków i strat

W 2017 roku Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 535,6 mln zł, który był niższy o 66,0 mln zł (tj. 11,0%) w stosunku do zysku za 2016 rok. Skonsolidowany zysk brutto za 2017 rok wyniósł 707,1 mln zł i obniżył się o 57,2 mln zł (tj. 7,5%) w porównaniu do poprzedniego roku.

Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa		Zmiana	
	2017	2016	2017	2016	tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	1 078 921	999 870	1 082 147	1 003 571	78 576	7,8%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	541 523	526 401	580 661	561 229	19 432	3,5%
Przychody z tytułu dywidend	32 939	29 005	9 428	8 050	1 378	17,1%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	343 910	345 671	346 275	347 197	(922)	(0,3%)
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	35 772	44 746	35 772	44 746	(8 974)	(20,1%)
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	3 377	95 913	3 377	95 913	(92 536)	(96,5%)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	10 261	9 553	10 261	9 553	708	7,4%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(2 747)	8 617	556	11 205	(10 649)	-
Razem przychody	2 043 956	2 059 776	2 068 477	2 081 464	(12 987)	(0,6%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja, w tym:	(1 166 928)	(1 177 990)	(1 191 745)	(1 202 223)	10 478	(0,9%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(1 094 472)	(1 108 862)	(1 118 653)	(1 132 301)	13 648	(1,2%)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(72 456)	(69 128)	(73 092)	(69 922)	(3 170)	4,5%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	437	104	10 929	116	10 813	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(99 491)	(48 759)	(103 189)	(45 768)	(57 421)	125,5%
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	-	-	242	50	192	384,0%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(77 634)	(69 311)	(77 634)	(69 311)	(8 323)	12,0%
Zysk brutto	700 340	763 820	707 080	764 328	(57 248)	(7,5%)
Podatek dochodowy	(163 238)	(159 621)	(171 514)	(162 748)	(8 766)	5,4%
Zysk netto	537 102	604 199	535 566	601 580	(66 014)	(11,0%)

Wpływ poszczególnych pozycji rachunku zysku i strat na wynik netto Grupy przedstawia poniższy wykres:

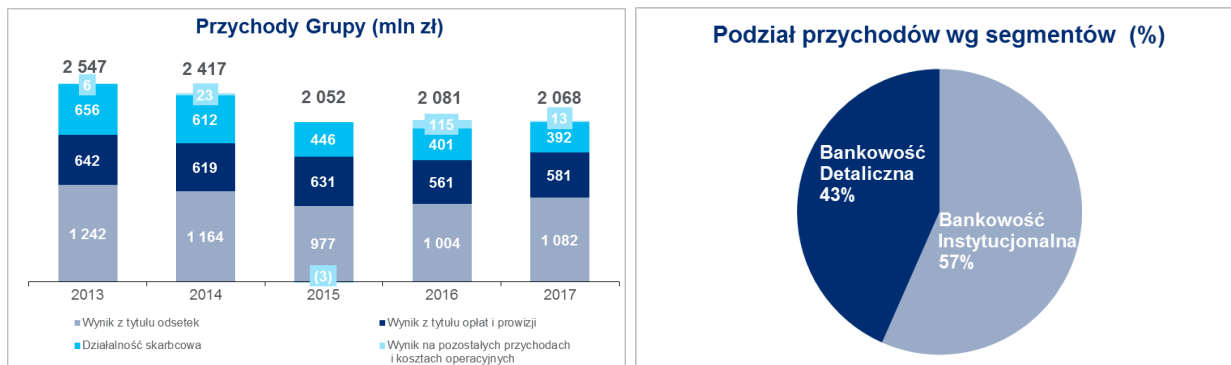

Na zmianę zysku netto w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku miały wpływ następujące czynniki:

- Przychody operacyjne (obejmujące wynik z tytułu odsetek oraz opłat i prowizji, przychody z tytułu dywidend, wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji, wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych, wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych, wynik na rachunkowości zabezpieczeń oraz wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych) na poziomie 2 068,5 mln zł wobec 2 081,5 mln zł w 2016 roku – spadek o 13,0 mln zł (tj. 0,6%). Na wielkość przychodów w 2016 roku miało zaksięgowanie rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. w wysokości 93,0 mln zł. Po wyłączeniu powyższej transakcji przychody operacyjne Grupy w 2017 roku zanotowały wzrost o 4% r./r.
- W 2017 roku Grupa kontynuowała politykę dyscypliny kosztowej, w wyniku której koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja uległy obniżeniu o 10,5 mln zł (tj. 0,9%).
- Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne w 2017 roku wyniosły 103,2 mln zł wobec 45,8 mln zł w analogicznym okresie roku ubiegłego, co oznacza wzrost o 57,4 mln zł. Wyższy poziom odpisów dotyczył Bankowości Instytucjonalnej i wynikał z dotworzenia rezerw kredytowych, głównie na portfelu klientów ocenianych indywidualnie, w segmencie klientów Bankowości Przedsiębiorstw.

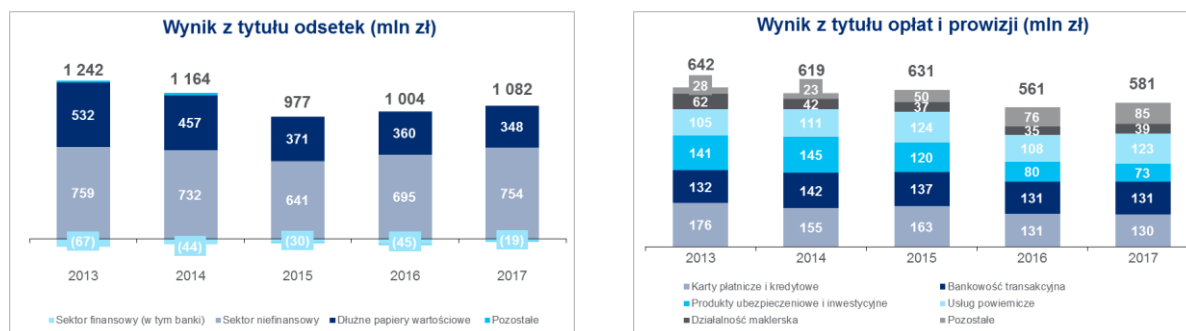
2.1.1 Przychody

W 2017 roku przychody z działalności operacyjnej ukształtowały się na poziomie 2 068,5 mln zł wobec 2 081,5 mln zł w poprzednim roku, co oznacza spadek o 13,0 mln zł, tj. 0,6%.

Na kształtowanie się wyniku działalności operacyjnej Grupy w 2017 roku wpływ miały w szczególności:

- Wynik z tytułu odsetek stanowił najważniejsze źródło przychodów Grupy w 2017 roku (52,3% przychodów ogółem). Jego wartość wyniosła 1 082,1 mln zł wobec 1 003,6 mln zł w 2016 roku, co oznacza wzrost o 78,6 mln zł (tj. 7,8%). Przychody odsetkowe w 2017 roku zanotowały wzrost o 92,8 mln zł (tj. 7,4%) i wyniosły 1 351,4 mln zł. Należności od klientów stanowiły główne źródło przychodów odsetkowych, które osiągnęły poziom 915,8 mln zł i były wyższe o 78,4 mln zł (tj. 9,4%) w stosunku do 2016 roku, dzięki pozytywnemu wpływowi marży kredytowej w segmencie Bankowości Instytucjonalnej wraz z rosnącym poziomem wolumenów kredytowych oraz wzrostem średniego wolumenu należności niezabezpieczonych od klientów indywidualnych. Koszty z tytułu odsetek w 2017 roku wzrosły o 14,2 mln zł (tj. 5,6%) w porównaniu do 2016 roku. Jednakże po wyłączeniu „kosztów odsetkowych z tytułu instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń”, koszty z tytułu odsetek zanotowały spadek o 4,7 mln zł (tj. 2,3%) dzięki niższemu średniemu wolumenowi zobowiązań wobec banków. Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego stanowiły główne źródło kosztów odsetkowych i pozostały na niemal niezmiennym poziomie;
- wynik z tytułu opłat i prowizji w kwocie 580,7 mln zł wobec 561,2 mln zł w 2016 roku – wzrost o 19,4 mln zł (tj. 3,5%) był przede wszystkim efektem dobrej koniunktury na rynkach finansowych w 2017 roku, co pozytywnie przełożyło się na wynik z tytułu usług powierniczych i sprzedaży produktów strukturyzowanych oraz z działalności maklerskiej. Przychody z tytułu kart płatniczych i kredytowych, stanowiące największe źródło przychodów z tytułu opłat i prowizji pozostały na niemal niezmiennym poziomie;

- wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w wysokości 346,3 mln zł wobec 347,2 mln zł w 2016 roku oraz wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych w kwocie 35,8 mln zł wobec 44,7 mln zł w 2016 roku, tj. spadek o 9,0 mln zł;
- Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży w wysokości 3,4 mln zł wobec 95,9 mln zł w 2016 roku, tj. spadek o 92,5 mln zł z powodu zaksięgowania rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Ltd. przez Visa Inc. w 2016 roku.

2.1.2 Koszty

Koszty działania i ogólnego zarządu oraz amortyzacja

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa		Zmiana	
	2017	2016	2017	2016	tys. zł	%
Koszty pracownicze	516 363	537 894	531 316	552 718	(21 402)	(3,9%)
Koszty ogólnie-administracyjne, w tym:	578 109	570 968	587 337	579 583	7 754	1,3%
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	182 848	183 938	188 484	189 622	(1 138)	(0,6%)
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	69 248	84 290	69 409	84 469	(15 060)	(17,8%)
Koszty usług obcych, w tym doradczych, audytorskich i konsultacyjnych	52 745	54 872	53 447	55 356	(1 909)	(3,4%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	1 094 472	1 108 862	1 118 653	1 132 301	(13 648)	(1,2%)
Amortyzacja	72 456	69 128	73 092	69 922	3 170	4,5%
Koszty ogółem	1 166 928	1 177 990	1 191 745	1 202 223	(10 478)	(0,9%)

Koszty działania i ogólnego zarządu wraz z amortyzacją w wysokości 1 191,7 mln zł wobec 1 202,2 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadek kosztów o 10,5 mln zł (tj. 0,9%) wynikał głównie z niższych kosztów pracowniczych częściowo skompensowanych przez wyższe koszty ogólnie-administracyjne. W 2017 roku odnotowano spadek kosztów pracowniczych o 21,4 mln zł (tj. 3,9%) w stosunku do 2016 roku w efekcie zmniejszenia się zatrudnienia. Średnie zatrudnienie w Grupie w omawianym okresie spadło o 221 etaty. Wzrost kosztów ogólnie-administracyjnych był spowodowany wzrostem kosztów związanych ze sprzedażą produktów bankowych o 15,3 mln zł r./r. oraz kosztów reklamy i marketingu o 15,1 mln zł r./r. w wyniku przeprowadzonych akcji promocyjnych na rzecz budowy świadomości marki Citi Handlowy, częściowo skompensowane przez niższe koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości o 15,1 mln zł r./r. w związku z transformacją systemu dystrybucji w kierunku budowania Bankowego Ekosystemu Smart.

Jednocześnie wzrosły koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych o 3,2 mln zł r./r. w związku z realizacją projektów technologicznych.

2.1.3 Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne

Odpisy i rezerwy netto

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa		Zmiana	
	2017	2016	2017	2016	tys. zł	%
Wynik odpisów na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(898)	(11 229)	(852)	(8 527)	7 675	(90,0%)
Wynik odpisów na należności oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(98 338)	(39 243)	(98 210)	(39 179)	(59 031)	150,7%
oceniane indywidualnie	(39 818)	17 999	(39 702)	18 008	(57 710)	(320,5%)
oceniane portfelowo	(58 520)	(57 242)	(58 508)	(57 187)	(1 321)	2,3%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych	3 872	(225)	-	-	-	-
Inne	(4 127)	1 938	(4 127)	1 938	(6 065)	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(99 491)	(48 759)	(103 189)	(45 768)	(57 421)	125,5%

Utworzenie odpisów netto na utratę wartości aktywów finansowych w wysokości 103,2 mln zł wobec utworzenia odpisów netto w 2016 roku w wysokości 45,8 mln zł – pogorszenie o 57,4 mln zł dotyczyło przede wszystkim obszaru Bankowości Instytucjonalnej (51,4 mln zł utworzenia odpisów netto w 2017 roku wobec 25,5 mln zł odwrócenia odpisów netto w 2016 roku). Był to efekt dotworzenia rezerw kredytowych, głównie na portfelu klientów ocenianych indywidualnie, w segmencie klientów Bankowości Przedsiębiorstw. Jednocześnie w 2016 roku zanotowano odzyski z odpisanych w straty wierzytelności klientów, które miały pozytywny wpływ na odpisy netto. W sektorze Bankowości Detalicznej odnotowano niższy ujemny wynik w kategorii odpisy netto na utratę wartości aktywów finansowych, tj. 51,8 mln zł wobec 71,2 mln zł w 2016 roku, w związku z dalszą poprawą kondycji portfela, szczególnie w zakresie należności objętych rezerwą IBNR.

2.1.4 Analiza wskaźnikowa

Wskaźniki rentowności i efektywności kosztowej Grupy

	2017	2016
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)*	8,5%	9,6%
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)**	1,2%	1,3%
Marża odsetkowa netto (NIM)***	2,5%	2,2%
Marża na aktywach odsetkowych	2,7%	2,4%
Zysk netto na 1 akcję zwykłą w zł	4,10	4,60
Koszty/dochody****	58%	58%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Depozyty podmiotów sektora niefinansowego	66%	59%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	41%	38%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	52%	48%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	28%	27%

* Iloraz zysku netto i średniego stanu kapitałów własnych (z wyłączeniem zysku netto bieżącego okresu) liczonego na bazie kwartalnej;

** Iloraz zysku netto i średniego stanu sumy bilansowej liczonego na bazie kwartalnej;

*** Iloraz wyniku z tytułu odsetek i średniego stanu sumy bilansowej liczonego na bazie kwartalnej;

**** Relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do przychodów z działalności operacyjnej.

Wskaźniki rentowności i efektywności kosztowej Banku

	2017	2016
Stopa zwrotu z kapitału (ROE)*	8,6%	9,8%
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)**	1,2%	1,3%
Marża odsetkowa netto na aktywach ogółem (NIM)***	2,5%	2,2%
Zysk netto na 1 akcję zwykłą w zł	4,11	4,62
Koszty/dochody (Cost/Income)****	57%	57%

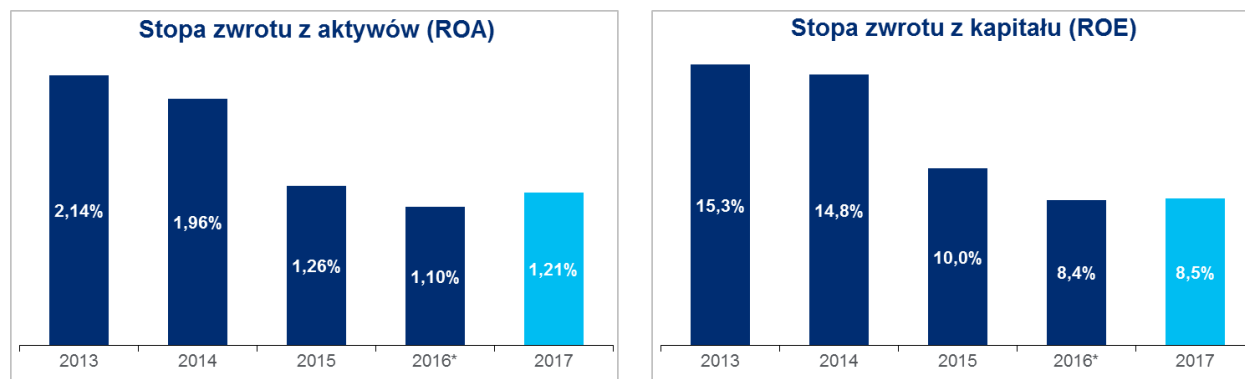
* Iloraz zysku netto i średniego stanu kapitałów własnych (z wyłączeniem zysku netto bieżącego okresu) liczonego na bazie kwartalnej

** Iloraz zysku netto i średniego stanu sumy bilansowej liczonego na bazie kwartalnej

*** Iloraz wyniku z tytułu odsetek i średniego stanu sumy bilansowej liczonego na bazie kwartalnej

**** Relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do przychodów z działalności operacyjnej

W 2017 roku wskaźniki rentowności kapitału i aktywów Grupy utrzymały się na poziomie wynoszącym odpowiednio 8,5% i 1,21%.

*Zysk netto za 2016 rok został skorygowany o transakcję VISA w wysokości 75 mln zł netto

W obszarze efektywności kosztowej wskaźnik kosztów do dochodów pozostał na niemal niezmiennym poziomie i wyniósł 58% na koniec 2017 roku. Spadek przychodów rok do roku (w związku z jednorazowym zdarzeniem zwiększającym poziom przychodów w 2016 roku) został głównie skompensowany przez spadek kosztów operacyjnych. Wyłączając jednorazową transakcję z 2016 roku, wskaźnik kosztów do dochodów spadł o 3 p.p. w porównaniu do poprzedniego roku.

W 2017 roku marża odsetkowa uległa poprawie, podwyższyła się do 2,5% na aktywach ogółem i 2,7% na aktywach odsetkowych, głównie w związku ze wzrostem marży kredytowej.

2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku suma bilansowa Grupy wyniosła 43 037,6 mln zł i była o 4,8% niższa niż na koniec 2016 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa			
	Wg stanu na dzień		Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
AKTYWA						
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	462 126	665 755	462 126	665 755	(203 629)	(30,6%)
Należności od banków	836 166	586 973	836 774	587 087	249 687	42,5%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 162 040	3 772 162	2 179 925	3 781 405	(1 601 480)	(42,4%)
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	12 244	-	12 244	(12 244)	(100,0%)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 439 439	19 072 371	17 439 439	19 072 371	(1 632 932)	(8,6%)
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	-	-	10 664	10 471	193	1,8%
Inwestycje kapitałowe	132 539	125 107	26 500	22 842	3 658	16,0%
Należności od klientów	19 766 803	18 795 341	19 849 033	18 860 053	988 980	5,2%
Rzeczowe aktywa trwałe	375 673	332 336	376 775	342 971	33 804	9,9%
Wartości niematerialne	1 351 583	1 349 810	1 352 413	1 350 861	1 552	0,1%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	12 911	667	13 901	(13 234)	(95,2%)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	176 979	199 354	175 904	198 383	(22 479)	(11,3%)
Inne aktywa	158 688	165 356	325 448	289 644	35 804	12,4%
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia	1 928	1 928	1 928	1 928	-	-
Aktywa razem	42 863 964	45 091 648	43 037 596	45 209 916	(2 172 320)	(4,8%)
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków	1 568 261	2 303 627	1 568 376	2 310 742	(742 366)	(32,1%)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 351 031	1 305 614	1 353 215	1 305 614	47 601	3,6%
Pochodne instrumenty zabezpieczające	50 191	39 897	50 191	39 897	10 294	25,8%
Zobowiązania wobec klientów	32 172 441	34 031 947	32 136 698	33 936 511	(1 799 813)	(5,3%)
Rezerwy	17 871	22 068	18 300	22 856	(4 556)	(19,9%)
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	52 340	-	52 340	-	52 340	-
Inne zobowiązania	777 211	664 569	919 593	803 846	115 747	14,4%
Zobowiązania razem	35 989 346	38 367 722	36 098 713	38 419 466	(2 320 753)	(6,0%)
KAPITAŁ WŁASNY						
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	2 944 585	2 944 585	3 003 969	3 003 082	887	-
Kapitał z aktualizacji wyceny	(9 376)	(215 061)	(9 118)	(214 843)	205 725	(95,8%)
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 879 669	2 867 565	2 895 598	2 885 044	10 554	0,4%
Zyski zatrzymane	537 102	604 199	525 796	594 529	(68 733)	(11,6%)
Kapitał własny razem	6 874 618	6 723 926	6 938 883	6 790 450	148 433	2,2%
Zobowiązania i kapitał własny razem	42 863 964	45 091 648	43 037 596	45 209 916	(2 172 320)	(4,8%)

2.2.1 Aktywa

Należności od klientów brutto

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa			
	Wg stanu na dzień		Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Niebankowe instytucje finansowe	1 931 845	1 653 137	2 012 490	1 708 064	304 426	17,8%
Niefinansowe podmioty gospodarcze	11 251 852	10 903 632	11 255 032	10 917 310	337 722	3,1%
Klienci indywidualni	7 092 086	6 696 898	7 092 665	6 697 209	395 456	5,9%
Jednostki budżetowe	76 626	100 889	76 626	100 889	(24 263)	(24,0%)
Instytucje niekomercyjne	3	2	3	2	1	50,0%
Należności od klientów brutto razem	20 352 412	19 354 558	20 436 816	19 423 474	1 013 342	5,2%

Należności od klientów netto

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa			
	Wg stanu na dzień		Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Należności od podmiotów sektora finansowego	1 914 372	1 635 327	1 995 017	1 690 254	304 763	18,0%
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	17 852 431	17 160 014	17 854 016	17 169 799	684 217	4,0%
Klientów instytucjonalnych*	11 055 884	10 747 898	11 056 890	10 757 372	299 518	2,8%
Klientów indywidualnych, z tego:	6 796 547	6 412 116	6 797 126	6 412 427	384 699	6,0%
należności niezabezpieczone	5 322 620	5 095 954	5 323 199	5 096 265	226 934	4,5%
kredyty hipoteczne	1 473 927	1 316 162	1 473 927	1 316 162	157 765	12,0%
Należności od klientów netto razem	19 766 803	18 795 341	19 849 033	18 860 053	988 980	5,2%

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Wartość należności od klientów netto na koniec 2017 roku wyniosła 19,8 mld zł i była wyższa o 1,0 mld zł (tj. 5,2%) w stosunku do końca 2016 roku. Należności od klientów netto stanowią największy udział w strukturze aktywów Grupy, a ich udział w sumie aktywów wzrósł do poziomu 46,1% wobec 41,7% na koniec grudnia 2016 roku i wynikał przede wszystkim ze zwiększenia akcji kredytowej dla klientów sektora niefinansowego (0,7 mld zł, tj. 4,0%). Należności w sektorze niefinansowym wzrosły zarówno po stronie klientów detalicznych (0,4 mld zł, tj. 6,0%; za sprawą wyższego salda na kartach kredytowych i kredytów hipotecznych) oraz klientów instytucjonalnych (0,3 mld zł, tj. 2,8%; wzrost nastąpił w segmencie klientów globalnych).

Portfel dłużnych papierów wartościowych Banku

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Obligacje skarbowe, w tym:	17 020 453	19 312 519	(2 292 066)	(11,9%)
obligacje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	2 492 215	4 794 696	(2 302 481)	(48,0%)
Obligacje banków	32 577	66 866	(34 289)	(51,3%)
Obligacje emitowane przez podmioty finansowe	130 604	58 299	72 305	124,0%
Bony pieniężne NBP	1 399 713	2 239 715	(840 002)	(37,5%)
Razem	18 583 347	21 677 399	(3 094 052)	(14,3%)

Saldo portfela dłużnych papierów wartościowych spadło na koniec 2017 roku o 3,1 mld zł (tj. o 14,3%). Wynikało to ze zmniejszenia pozycji w obligacjach Skarbu Państwa.

2.2.2 Zobowiązania

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa			
	Wg stanu na dzień		Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego	4 977 728	4 884 985	4 853 148	4 685 960	167 188	3,6%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	27 003 168	29 017 910	27 092 005	29 121 499	(2 029 494)	(7,0%)
niefinansowych podmiotów gospodarczych	13 415 235	15 359 629	13 403 515	15 371 189	(1 967 674)	(12,8%)
instytucji niekomercyjnych	416 064	564 636	416 064	564 636	(148 572)	(26,3%)
klientów indywidualnych	10 248 163	9 856 946	10 348 720	9 948 975	399 745	4,0%
jednostek budżetowych	2 923 706	3 236 699	2 923 706	3 236 699	(312 993)	(9,7%)
Pozostałe zobowiązania	191 545	129 052	191 545	129 052	62 493	48,4%
Zobowiązania wobec klientów, razem	32 172 441	34 031 947	32 136 698	33 936 511	(1 799 813)	(5,3%)
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, z tego:						
złotowe	23 799 960	26 485 501	23 764 217	26 390 065	(2 625 848)	(10,0%)
walutowe	8 180 936	7 417 394	8 180 936	7 417 394	763 542	10,3%
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego razem	31 980 896	33 902 895	31 945 153	33 807 459	(1 862 306)	(5,5%)

W 2017 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły dominujące źródło finansowania działalności Grupy i wynosiły 74,7% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec 2017 roku wyniosła 32,1 mld zł i była niższa o 1,8 mld zł (tj. 5,3%) w porównaniu do końca 2016 roku, co wynikało z wysokiej bazy na koniec 2016 roku głównie na depozytach terminowych klientów instytucjonalnych, w tym jednostek budżetowych. Jednocześnie depozyty klientów indywidualnych wzrosły o 0,4 mld zł (tj. 4,0%), przy czym wzrost nastąpił przede wszystkim w obszarze rachunków bieżących.

2.2.3 Źródła pozyskiwania funduszy i ich wykorzystanie

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Fundusze pozyskane				
Fundusze banków	1 568 261	2 303 627	1 568 376	2 310 742
Fundusze klientów	32 172 441	34 031 947	32 136 698	33 936 511
Fundusze własne łącznie z wynikiem finansowym	6 874 618	6 723 926	6 938 883	6 790 450
Pozostałe fundusze	2 248 644	2 032 148	2 393 639	2 172 213
Fundusze pozyskane razem	42 863 964	45 091 648	43 037 596	45 209 916
Wykorzystanie funduszy				
Należności od banków	836 166	586 973	836 774	587 087
Należności od klientów	19 766 803	18 795 341	19 849 033	18 860 053
Papiery wartościowe, udziały i inne aktywa finansowe	19 734 018	22 969 640	19 656 528	22 887 089
Pozostałe wykorzystanie	2 526 977	2 739 694	2 695 261	2 875 687
Wykorzystanie funduszy razem	42 863 964	45 091 648	43 037 596	45 209 916

2.3 Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

W porównaniu z 2016 rokiem wartość kapitałów własnych w roku 2017 uległa zwiększeniu o 214,4 mln zł (tj. 3,5%). Wzrost dotyczył przede wszystkim kapitału z aktualizacji wyceny (o 205,7 mln zł).

Kapitały własne Grupy*

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 969	3 003 082	887	0,0%
Kapitał rezerwowy	2 356 109	2 356 107	2	0,0%
Kapitał z aktualizacji wyceny	(9 118)	(214 843)	205 725	(95,8%)
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	540 200	529 000	11 200	2,1%
Pozostałe kapitały	(10 481)	(7 114)	(3 367)	47,3%
Kapitały własne ogółem	6 403 317	6 188 870	214 447	3,5%

* Kapitały własne bez wyniku finansowego netto

Poziom kapitałów jest w pełni wystarczający do zachowania bezpieczeństwa finansowego instytucji, zgromadzonych w niej depozytów, a także umożliwiający rozwój Grupy.

Poniższa tabela prezentuje dane finansowe do wyliczenia współczynnika wypłacalności na podstawie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Banku oraz Grupy.

Łączny współczynnik wypłacalności Grupy*

w tys. zł	Bank		Grupa Kapitałowa	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
I Kapitał podstawowy Tier I	4 916 526	4 727 393	4 981 895	4 796 869
II Całkowity wymóg kapitałowy, z tego:	2 237 431	2 204 888	2 230 567	2 199 922
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	1 759 541	1 698 683	1 749 046	1 687 217
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta	57 098	65 487	57 819	65 908
wymóg kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej	49 033	63 927	49 033	63 927
wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	5 353	3 176	3 746	1 792
suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego	81 813	74 245	82 411	74 357
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	284 593	299 370	288 512	306 721
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,6%	17,2%	17,9%	17,4%

* Współczynnik wypłacalności obliczony został według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („CRR”).

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy w 2017 rok utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku współczynnik wypłacalności Grupy wzrósł o 0,42 p.p. do poziomu 17,9%. Wartość ta daje Grupie możliwość dalszego rozwoju w zakresie akcji kredytowej.

Na wzrost współczynnika wypłacalności w 2017 roku miał wpływ wzrost funduszy własnych o ok. 185 mln zł, przede wszystkim w wyniku zwiększenia kapitału z aktualizacji wyceny.

Na wzrost wymogów kapitałowych w 2017 roku o ok. 31 mln zł w stosunku do roku poprzedniego główny wpływ miał powiększony wymóg z tytułu ryzyka kredytowego w związku ze wzrostem wolumenów kredytowych.

Lata 2014-2017 - Współczynnik wypłacalności obliczony został według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („CRR”).
Rok 2013 - Współczynnik wypłacalności został obliczony według zasad określonych w uchwale nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów

VI. Działalność Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku

1. Kredyty i inne zaangażowania obciążone ryzykiem

1.1 Akcja kredytowa

Polityka kredytowa w Grupie jest spójna i obejmuje Bank jako jednostkę dominującą wraz ze swoimi Spółkami zależnymi (DMBH, Handlowy-Leasing Sp. z o.o.), z wyłączeniem podmiotów specjalnego przeznaczenia (tzw. wehikułów inwestycyjnych), Spółek w likwidacji bądź w upadłości, a także jednostek nieprowadzących bieżącej, statutowej działalności. Polityka oparta jest o aktywne zarządzanie portfelem i precyzyjnie określone rynki docelowe, zaprojektowane w celu ułatwienia analizy ekspozycji oraz ryzyka kredytowego w ramach danej branży działalności klienta. Kredytobiorcy podlegają stałemu monitoringowi w celu możliwie wczesnego wykrycia symptomów pogarszania się zdolności kredytowej oraz wdrożenia działań naprawczych.

W 2017 roku Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym skupiła swoje działania na:

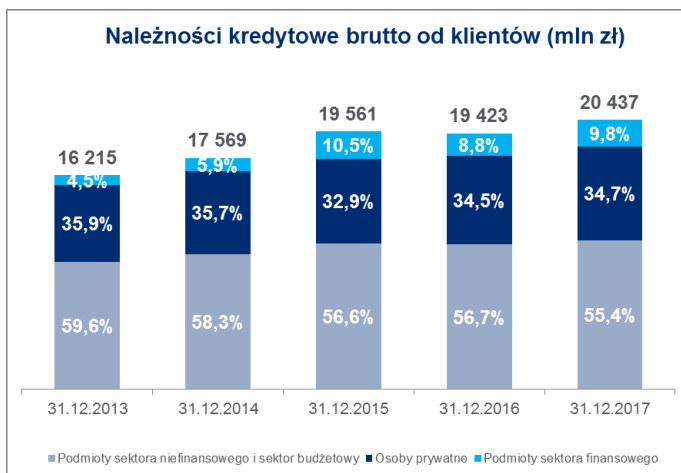
- wspieraniu wzrostu aktywów;
- optymalizacji procesu kredytowego oraz dostosowaniu oferty kredytowej Grupy do sytuacji rynkowej;
- utrzymaniu wysokiej jakości portfela kredytowego;
- zintensyfikowaniu działań windykacyjnych dla portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- efektywnej alokacji kapitału;
- doskonaleniu procesów zarządzania ryzykiem modeli stosowanych do pomiaru ryzyka kredytowego;
- kontynuacji rozwoju metod pomiaru ryzyka kredytowego.

Należności kredytowe od klientów brutto Grupy

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Należności zlotowe	18 059 110	16 520 674	1 538 436	9,3%
Należności walutowe	2 377 706	2 902 800	(525 094)	(18,1%)
Razem	20 436 816	19 423 474	1 013 342	5,2%
Należności od podmiotów sektora niefinansowego	18 424 326	17 715 410	708 916	4,0%
Należności od podmiotów sektora finansowego	2 012 490	1 708 064	304 426	17,8%
Razem	20 436 816	19 423 474	1 013 342	5,2%
Niebankowe instytucje finansowe	2 012 490	1 708 064	304 426	17,8%
Niefinansowe podmioty gospodarcze	11 255 032	10 917 310	337 722	3,1%
Klienci indywidualni	7 092 665	6 697 209	395 456	5,9%
Jednostki budżetowe	76 626	100 889	(24 263)	(24,0%)
Instytucje niekomercyjne	3	2	1	50,0%

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Razem	20 436 816	19 423 474	1 013 342	5,2%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku ekspozycja kredytowa brutto wobec klientów wyniosła 20 436,8 mln zł, co stanowiło wzrost o 5,2% w stosunku do 31 grudnia 2016 roku. Największą część portfela należności od klientów stanowią kredyty udzielone niefinansowym podmiotom gospodarczym (55,4%), które odnotowały w 2017 roku wzrost o 3,1%. Należności od klientów indywidualnych w porównaniu do 2016 roku wzrosły o 5,9%, a ich udział w strukturze należności kredytowych brutto ogółem wyniósł 34,7%.

Udział kredytów w walutach obcych, wynoszący w grudniu 2016 roku 14,9% spadł do 11,6% w grudniu 2017 roku. Należy podkreślić, iż Grupa nie udziela kredytów w walutach obcych klientom indywidualnym, a jedynie podmiotom gospodarczym, które dysponują strumieniem przychodów w walucie kredytu, lub podmiotom, które, zdaniem Grupy, są zdolne przewidzieć lub absorbować ryzyko walutowe bez znaczącego narażenia swojej kondycji finansowej.

W celu uniknięcia uzależnienia portfela od niewielkiej liczby klientów Grupa monitoruje na bieżąco koncentrację ekspozycji kredytowych.

Koncentracja zaangażowania wobec klientów Grupy

w tys. zł	31.12.2017			31.12.2016		
	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie
KLIENT 1	1 000 000	-	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000
GRUPA 2	828 101	115 658	943 759	431 855	156 716	588 571
GRUPA 3	261 317	574 317	835 634	115 751	763 725	879 476
KLIENT 4	191 400	558 600	750 000	316 900	433 100	750 000
KLIENT 5	251 522	475 980	727 502	564 798	500 185	1 064 983
GRUPA 6	557 053	83 530	640 583	216 836	85 968	302 804
GRUPA 7	18	618 348	618 366	14	641 332	641 346
GRUPA 8	396 000	205 185	601 185	396 000	205 445	601 445
KLIENT 9	600 000	-	600 000	600 000	-	600 000
GRUPA 10	74 439	495 376	569 815	187 415	323 310	510 725
GRUPA 11	-	-	-	531 149	53 370	584 519
Razem	4 159 850	3 126 994	7 286 844	4 360 718	3 163 151	7 523 869

* Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych.

Koncentracja zaangażowania wobec branż Grupy*

Branża gospodarki według PKD	31.12.2017		31.12.2016	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4 458 076	18,3%	4 122 906	17,3%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	3 039 423	12,5%	2 492 605	10,5%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 645 822	10,8%	2 526 268	10,6%
Produkcja artykułów spożywczych	1 071 761	4,4%	1 169 614	4,9%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	884 023	3,6%	936 473	3,9%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	825 311	3,4%	1 313 366	5,5%
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych	739 417	3,0%	582 693	2,5%
Górnictwo rud metali	727 502	3,0%	1 064 982	4,5%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	657 375	2,7%	615 380	2,6%
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	633 978	2,6%	512 187	2,1%

Branża gospodarki według PKD	31.12.2017		31.12.2016	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
„10” branż gospodarki	15 682 688	64,3%	15 336 474	64,4%
Pozostałe branże	8 709 221	35,7%	8 480 894	35,6%
Razem	24 391 909	100,00%	23 817 368	100,00%

* Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe brutto wobec klientów instytucjonalnych (w tym banków), w oparciu o NACE Revision 2.

1.2 Jakość portfela kredytowego

Należności Grupy przypisywane są do dwóch portfeli: portfela z rozpoznaną utratą wartości oraz portfela bez rozpoznanej utraty wartości (IBNR). Ekspozycje z portfela z rozpoznaną utratą wartości, określone jako istotne podlegają ocenie indywidualnej, zaś dla ekspozycji, które nie są indywidualnie istotne ocena utraty wartości dokonywana jest na bazie analizy grupowej.

Należności od klientów w podziale na należności bez rozpoznanej utraty wartości oraz z rozpoznaną utratą wartości Grupy

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	w tys. zł	w %
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	19 714 214	18 790 328	923 886	4,9%
podmiotów sektora niefinansowego	17 718 859	17 099 400	619 459	3,6%
klientów instytucjonalnych*	10 946 509	10 719 577	226 932	2,1%
klientów indywidualnych	6 772 350	6 379 823	392 527	6,2%
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	660 094	564 597	95 497	16,9%
podmiotów sektora niefinansowego	642 958	547 461	95 497	17,4%
klientów instytucjonalnych*	322 643	230 075	92 568	40,2%
klientów indywidualnych	320 315	317 386	2 929	0,9%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	62 508	68 549	(6 041)	(8,8%)
Należności od klientów brutto razem, w tym:	20 436 816	19 423 474	1 013 342	5,2%
podmiotów sektora niefinansowego	18 361 818	17 646 861	714 957	4,1%
klientów instytucjonalnych*	11 269 153	10 949 652	319 501	2,9%
klientów indywidualnych	7 092 665	6 697 209	395 456	5,9%
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(587 783)	(563 421)	(24 362)	4,3%
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(54 295)	(60 057)	5 762	(9,6%)
Należności od klientów netto, razem	19 849 033	18 860 053	988 980	5,2%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości**	80,80%	89,20%		
klientów instytucjonalnych*	68,30%	87,30%		
klientów indywidualnych	92,30%	89,70%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL) Grupy	3,2%	2,9%		

* Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

** Wskaźnik liczony z uwzględnieniem utraty wartości IBNR.

W porównaniu do 2016 roku wartość kredytów z rozpoznaną utratą wartości zwiększyła się o 95,5 mln zł (tj. 16,9%), co było efektem pogorszenia się jakości portfela klientów instytucjonalnych, który jest spowodowany wystąpieniem trudności finansowych u pojedynczych klientów z segmentu Bankowości Przedsiębiorstw. Bank nie dostrzega koncentracji branżowej, która mogłaby w przyszłości powodować niekontrolowany wzrost portfela NPL. W 2017 roku wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL) wzrósł z 2,9% do 3,2% i nadal jest zdecydowanie poniżej średniej dla sektora.

Zdaniem Zarządu Banku poziom rezerw na należności kredytowe na dzień bilansowy jest najlepszym szacunkiem w zakresie utraty wartości portfela. W podejściu indywidualnym pod uwagę brana jest zdyskontowana prognoza przepływów związanych ze spłatą należności lub odzyskami z zabezpieczeń. Podejście grupowe bazuje na wskaźnikach strat wyliczanych w oparciu o wiarygodną, historyczną bazę danych o klientach mających problemy ze spłatą swoich zobowiązań wobec Banku. Natomiast w przypadku ekspozycji, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości, odpisy z tytułu utraty wartości są kalkulowane, w zależności od profilu ryzyka, w oparciu o Rating Ryzyka Limitu, biorąc pod uwagę spodziewane stopy odzysku, bazując na otrzymanych zabezpieczeniach, prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania przez klienta oraz historycznych wartościach straty w momencie niewykonania zobowiązania.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku utrata wartości portfela wynosiła 587,8 mln zł, co stanowiło wzrost o 4,3% w porównaniu do kwoty 563,4 mln zł na koniec grudnia 2016 roku. Wzrost utraty wartości miał głównie miejsce w przypadku klientów, dla których Bank stosuje podejście portfelowe (o 16,6 mln zł, tj. 7,3%). Wskaźnik pokrycia rezerwami utrzymuje się na stabilnym poziomie 2,9%.

Odpisy z tytułu utraty wartości na należności kredytowe od klientów Grupy

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Odpisy z tytułu utraty wartości na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	79 368	79 735	(367)	(0,5%)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	508 415	483 686	24 729	5,1%
ocenianych indywidualnie	263 692	255 605	8 087	3,2%
ocenianych portfelowo	244 723	228 081	16 642	7,3%
Odpisy z tytułu utraty wartości, razem	587 783	563 421	24 362	4,3%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności ogółem	2,9%	2,9%		

1.3 Zaangażowania z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zaangażowanie z tytułu zobowiązań warunkowych udzielonych przez Grupę wyniosło 16 816,5 mln zł, co oznacza spadek o 0,4% w stosunku do 31 grudnia 2016 roku. Największy udział w udzielonych zobowiązaniach warunkowych ogółem mają wciąż kredyty przyrządzone (tj. 85%), które wzrosły o 961,1 mln zł. Na kredyty przyrządzone składają się przyrządzone, ale niewykorzystane linie kredytowe oraz niewykorzystane linie kredytowe w rachunku bieżącym.

Zobowiązania warunkowe udzielone Grupy

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Gwarancje	2 312 023	2 131 868	180 155	8,5%
Akredytywy własne	148 607	144 829	3 778	2,6%
Akredytywy obce potwierdzone	19 376	1 023	18 353	-
Kredyty przyrządzone	14 292 534	13 331 401	961 133	7,2%
Gwarancje emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom	-	1 246 100	(1 246 100)	(100,0%)
Pozostałe	43 942	33 944	9 998	29,5%
Razem	16 816 482	16 889 165	(72 683)	(0,4%)
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe	12 789	7 215	5 574	77,3%
Wskaźnik pokrycia rezerwami	0,08%	0,04%		

Łączna kwota zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców Banku wyniosła na dzień 31 grudnia 2017 roku 3 762 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 roku 3 993 mln zł.

2. Fundusze zewnętrzne

Według stanu na koniec 2017 roku łączna wartość funduszy zewnętrznych Banku (pozyskanych od klientów i od banków) wyniosła 33,7 mld zł i była o 2,5 mld zł (tj. 7,0%) niższa niż na koniec 2016 roku. Największy udział w zmianach źródeł finansowania zewnętrznego działalności Banku miały fundusze pozyskane od klientów, które uległy obniżeniu o 1,8 mld zł (tj. 5,5%), w związku z wysoką bazą na koniec 2016 roku głównie na depozytach terminowych klientów korporacyjnych.

Fundusze Grupy pozyskane od banków

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Rachunki bieżące	1 108 689	1 466 809	(358 120)	(24,4%)
Depozyty terminowe	248 373	173 422	74 951	43,2%
Kredyty i pożyczki otrzymane	36 467	128 026	(91 559)	(71,5%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	9 085	212 372	(203 287)	(95,7%)
Inne zobowiązania, w tym:	165 762	330 113	(164 351)	(49,8%)
depozyty zabezpieczające	163 769	330 099	(166 330)	(50,4%)
Fundusze pozyskane od banków, razem	1 568 376	2 310 742	(742 366)	(32,1%)

Fundusze Grupy pozyskane od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego				
Rachunki bieżące	531 361	671 625	(140 264)	(20,9%)
Depozyty terminowe	4 321 787	4 014 335	307 452	7,7%

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	31.12.2017	31.12.2016	tys. zł	%
	4 853 148	4 685 960	167 188	3,6%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego				
Rachunki bieżące, z tego:	22 129 625	22 301 469	(171 844)	(0,8%)
klientów korporacyjnych	10 766 475	10 895 348	(128 873)	(1,2%)
klientów indywidualnych	8 536 410	8 280 082	256 328	3,1%
jednostek budżetowych	2 826 740	3 126 039	(299 299)	(9,6%)
Depozyty terminowe, z tego:	4 962 380	6 820 030	(1 857 650)	(27,2%)
klientów korporacyjnych	3 053 104	5 040 477	(1 987 373)	(39,4%)
klientów indywidualnych	1 812 310	1 668 893	143 417	8,6%
jednostek budżetowych	96 966	110 660	(13 694)	(12,4%)
	27 092 005	29 121 499	(2 029 494)	(7,0%)
Depozyty razem	31 945 153	33 807 459	(1 862 306)	(5,5%)
Pozostałe zobowiązania				
Inne zobowiązania, w tym:	191 545	129 052	62 493	48,4%
zobowiązania z tytułu kaucji	112 611	80 622	31 989	39,7%
depozyty zabezpieczające	40 671	11 548	29 123	252,2%
	191 545	129 052	62 493	48,4%
Fundusze pozyskane od klientów, razem	32 136 698	33 936 511	(1 799 813)	(5,3%)

3. Stopy procentowe

Poniższe zestawienie prezentuje średnie ważone efektywnych stóp procentowych wyliczonych dla należności i zobowiązań w podziale na segmenty działalności Grupy:

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

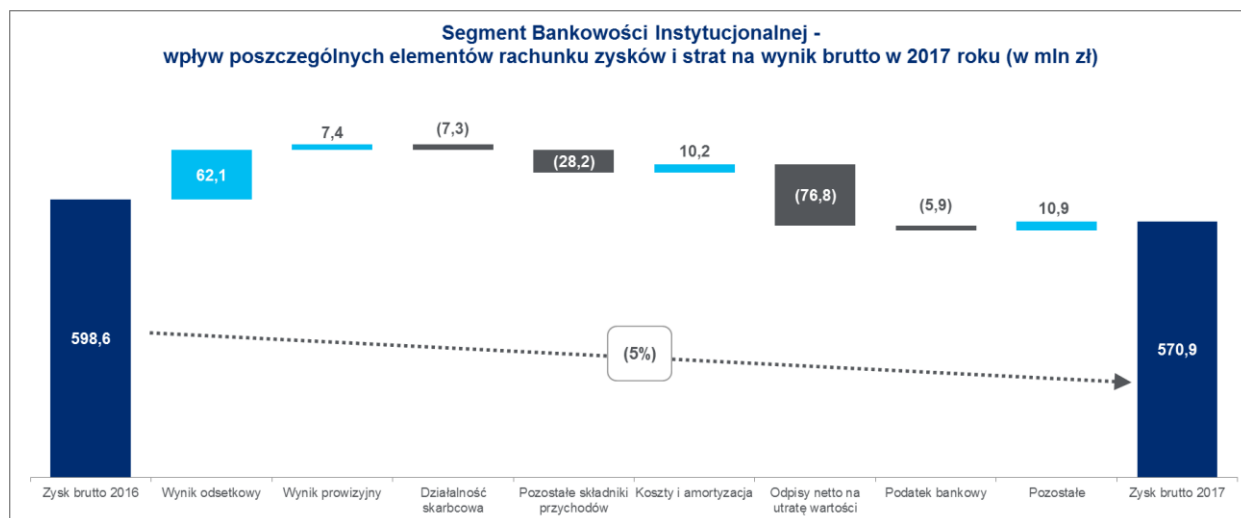
w %	Bankowość Instytucjonalna			Bankowość Detaliczna		
	PLN	EUR	USD	PLN	EUR	USD
AKTYWA						
Należności od banków i klientów						
terminowe	3,09	1,34	2,66	8,44	4,00	-
Dłużne papiery wartościowe	2,16	0,09	2,08	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków i klientów						
terminowe	0,94	0,19	1,03	0,96	0,10	0,54

Na dzień 31 grudnia 2016 roku

w %	Bankowość Instytucjonalna			Bankowość Detaliczna		
	PLN	EUR	USD	PLN	EUR	USD
AKTYWA						
Należności od banków i klientów						
terminowe	2,93	1,35	1,80	9,50	4,00	-
Dłużne papiery wartościowe	1,94	0,11	1,13	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków i klientów						
terminowe	1,30	0,36	0,57	0,74	0,10	0,22

4. Segment Bankowości Instytucjonalnej

4.1 Podsumowanie wyników segmentu

W 2017 roku segment Bankowości Instytucjonalnej odnotował spadek zysku brutto o 27,7 mln zł, tj. 4,6%. Na kształtowanie się wyniku brutto segmentu Bankowości Instytucjonalnej w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim wpływ miały poniższe czynniki:

- Wynik odsetkowy na poziomie 501,7 mln zł wobec 439,6 mln zł w 2016 roku – wzrost o 14,1 mln zł, będący przede wszystkim konsekwencją wzrostu wyniku odsetkowego na działalności klientowskiej, dzięki pozytywnemu wpływowi marży kredytowej wraz z rosnącym poziomem wolumenów kredytowych.
- Wynik z tytułu prowizji w wysokości 282,7 mln zł w porównaniu do 275,3 mln zł osiągniętych w 2016 roku m.in. w wyniku poprawy wyniku prowizyjnego z tytułu działalności maklerskiej będący efektem dobrej koniunktury panującej na rynkach finansowych w 2017 roku.
- Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w wysokości 346,3 mln zł wobec 347,2 mln zł w 2016 roku oraz wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych w kwocie 35,8 mln zł wobec 44,7 mln zł w 2016 roku, tj. spadek o 9,0 mln zł;
- Zaksięgowanie rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Ltd. przez Visa Inc w wysokości 29,4 mln zł mający wpływ na wynik na inwestycyjnych kapitałowych dostępnych do sprzedaży w 2016 roku, podczas gdy w 2017 roku nie wystąpiły istotne zdarzenia jednorazowe;
- Koszty działania i amortyzacja w wysokości (503,8) mln zł w porównaniu do (514,0) mln zł w 2016 roku – spadek o 10,2 mln zł będący głównie wynikiem niższych kosztów pracowniczych w efekcie zmniejszania się zatrudnienia.
- Wzrost wyniku z tytułu zbycia pozostałych aktywów o 10,5 mln zł w 2017 roku w związku ze sprzedażą prawa użytkowania wieczystego nieruchomości;
- Wzrost odpisów netto (51,4 mln zł utworzenia odpisów netto w 2017 roku wobec 25,5 mln zł odwrócenia odpisów netto w 2016 roku) głównie w wyniku dotworzenia rezerw kredytowych, zwłaszcza na portfelu klientów ocenianych indywidualnie, w segmencie klientów Bankowości Przedsiębiorstw.

4.2 Bankowość Instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Grupa świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec 2017 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów strategicznych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 6,2 tys., co oznacza spadek o 1% w porównaniu do 2016 roku, w którym liczba klientów wyniosła nieco powyżej 6,2 tys. W ramach bankowości przedsiębiorstw (małe i średnie firmy, duże przedsiębiorstwa i sektor publiczny) Grupa obsługiwała na koniec 2017 roku 3,6 tys. klientów, (co oznacza spadek o 5% w porównaniu do 3,8 tys. klientów obsługiwanych na koniec 2016 roku).

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Grupa zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Grupy, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i zobowiązań w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa

mln zł	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana	
			mln zł	%
Przedsiębiorstwa*, z tego:	4 494	4 669	(175)	(4%)
Male i średnie firmy	1 671	1 873	(202)	(11%)
Duże przedsiębiorstwa	2 823	2 796	27	1%
Sektor Publiczny	66	92	(26)	(28%)
Klienci Globalni	3 271	2 389	882	37%
Klienci Korporacyjni	4 819	5 016	(197)	(4%)
Pozostałe**	2	7	(5)	(71%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	12 652	12 173	479	4%

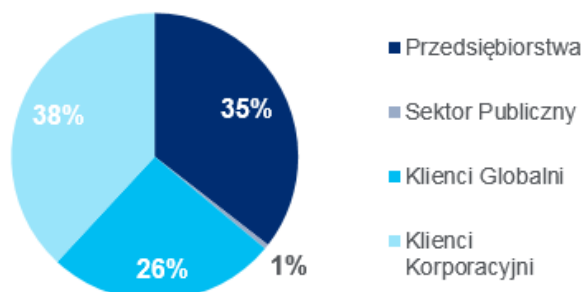
Zobowiązania

mln zł	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana	
			mln zł	%
Przedsiębiorstwa*, z tego:	3 865	3 876	(11)	(0%)
Male i średnie firmy	2 129	2 428	(299)	(12%)
Duże przedsiębiorstwa	1 736	1 448	288	20%
Sektor Publiczny	3 313	3 823	(510)	(13%)
Klienci Globalni	7 745	9 031	(1 286)	(14%)
Klienci Korporacyjni	5 856	6 225	(369)	(6%)
Pozostałe**	71	86	(15)	(17%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	20 850	23 041	(2 191)	(10%)

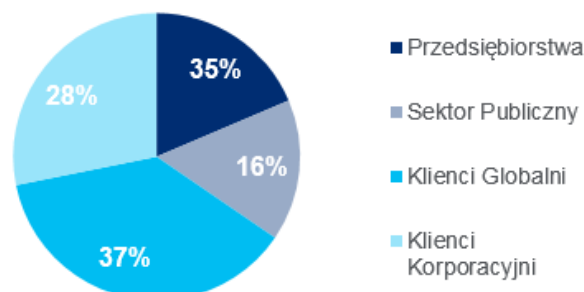
* Do segmentu Przedsiębiorstw klasyfikowani są klienci, których obrót roczny wynosi od 8 mln zł do 150 mln zł (Male i średnie przedsiębiorstwa) oraz od 150 mln zł do 1,5 mld zł (Duże przedsiębiorstwa).

** Pozycja „Pozostałe” obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy Leasing sp. z o.o., którzy nie są klientami Banku.

Struktura aktywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 31.12.2017

Struktura pasywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 31.12.2017

Kluczowe transakcje i osiągnięcia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w 2017 roku:

- W 2017 roku w ramach rozwoju współpracy z Funduszami Private Equity w Polsce, Bank pomyślnie zrealizował istotne transakcje w zakresie lewarowanego finansowania transakcji M&A, m.in.:
 - W lutym 2017 roku Citi Handlowy zaaranżował (jako Mandated Lead Arranger and Underwriter) gwarantowane finansowanie w kwocie 2,7 mld zł, dzięki któremu jeden z największych funduszy Private Equity podpisał porozumienie na przejęcie 100% akcji największej sieci sklepów typu „convenience” w Polsce. Środki zostały wykorzystane w kwietniu 2017 roku do sfinansowania transakcji. Aranżacja finansowania obejmowała syndykację i dystrybucję części kredytu do innych banków lokalnych, regionalnych, a także chińskich;
 - We wrześniu 2017 roku Bank Handlowy przystąpił do konsorcjalnej umowy kredytowej na kwotę 1,9 mld zł z klientem z branży energetycznej, należącym do portfela inwestycyjnego jednego z wiodących funduszy Private Equity. Bank jest Organizatorem i Pierwotnym Kredytodawcą Kredytu z całkowitą kwotą zaangażowania Banku 250 mln zł.
- Ponadto w 2017 roku Bank konsekwentnie realizując strategię wsparcia swoich klientów, również podpisał:
 - 14 umów kredytu długoterminowego, gdzie udział Banku wyniósł 2,4 mld zł;
 - Siedem umów kredytu w rachunku bieżącym, rewolwingowego oraz linii wielozadaniowej, na łączną kwotę 441 mln zł;
 - Dwie umowy konsorcjalne na emisję 3-letnich obligacji, na łączną kwotę 2,9 mld zł oraz jedną umowę publicznej konsorcjalnej emisji obligacji, w kwocie 120 mln zł dla spółki Skarbu Państwa;
 - Dwie promesy w kwocie 75 mln zł.

- Bank realizując strategię pozyskiwania nowych klientów oraz dzięki wsparciu sieci globalnej, jak również dzięki zestawowi unikatowych rozwiązań technologicznych, w 2017 wygrał:
 - 15 mandatów na kompleksową obsługę bankową lub poszerzającą współpracę banku z jego klientami;
 - Obsługę rachunków miasta o budżecie 1,1 mld zł.
- Rok 2017 w Banku był kolejnym rokiem skoncentrowania na:
 - Propagowaniu rozwiązań Banku w zakresie E-commerce poprzez udział w konferencji „E-commerce standard” - konferencji z najdłuższą tradycją na rynku, poświęconą skutecznej sprzedaży produktów i usług przez Internet oraz w tematycznym dodatku do miesięcznika „Forbes”;
 - Promowaniu polskim firmom współpracy i doradztwa w zakresie ekspansji zagranicznej poprzez udział w konferencjach „Select USA” organizowanej przez Ambasadę Stanów Zjednoczonych oraz „Współpraca Polska–Brazylia. Perspektywy ekspansji w Ameryce Południowej” organizowanej przez gazetę codzienną Rzeczpospolita.
- Akwizycja klientów: w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 223 nowych klientów w 2017 roku, w tym 46 Dużych Przedsiębiorstw, 159 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 18 jednostek Sektora Publicznego. W ramach segmentów klientów strategicznych i globalnych Bank pozyskał 28 relacji klientowskich

4.3 Działalność Pionu Skarbu

Platforma CitiFx Pulse, obecna na rynku od 2005 roku, cieszy się niesłabnącym zaufaniem naszych klientów. Świadczy o tym fakt, że za pośrednictwem platformy zawierane jest około 80% wszystkich transakcji FX. Za pomocą platformy klient może samodzielnie zawierać transakcje w dogodnym dla niego czasie i jednym kliknięciem zawrzeć do 300 transakcji naraz. Platforma zapewnia naszym klientom dostęp do kwotowań 24 godziny na dobę, daje ciągły dostęp do informacji rynkowych, pozwala zarządzać ekspozycją walutową, tworzyć dogodne raporty, potwierdzać transakcje online. Jest to narzędzie innowacyjne i funkcjonalne, oferujące zautomatyzowane rozwiązania FX.

W 2017 roku Bank wziął udział w następujących transakcjach na rynku dłużnych papierów wartościowych:

- Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji w kwocie PLN 1,5 mld dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego zwiększającej 5-letnią serię do łącznej kwoty PLN 3,25 mld PLN;
- Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji w kwocie PLN 900 mln dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego zwiększającej 10-letnią serię do łącznej kwoty PLN 2 mld PLN;
- Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji 3-letnich obligacji w kwocie PLN 1,2 mld dla banku krajowego;
- Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji w kwocie 750 mln zł dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego zwiększającej 5-letnią serię do łącznej kwoty 4 mld zł
- Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji 4-letnich w kwocie 500 mln zł dla banku krajowego;
- Udział w konsorcjalnej emisji obligacji 3-letnich w kwocie 252 mln zł dla banku komercyjnego.

4.4 Bankowość Transakcyjna

Citi Handlowy jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej. Już czwarty rok z rzędu prestiżowy magazyn „Euromoney” uznał obsługę transakcyjną Banku Citi Handlowy za najlepszą w Polsce. Wyróżnienie to przyznawane jest w oparciu o oceny klientów, którzy kolejny raz wskazali lidera w branży finansowej.

Aktualna oferta bankowości transakcyjnej obejmuje:

- Bankowość elektroniczna;
- Depozyty i rachunki bieżące;
- Produkty zarządzania płynnością;
- Przelewy zagraniczne;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect;
- Produkty gotówkowe;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Bankowość elektroniczna

Podążając za rozwojem nowoczesnych technologii w bankowości, a także w odpowiedzi na kompleksowe potrzeby klientów korzystających z rozwiązań elektronicznych i mobilnych usprawniono system CitiDirect BE. Skupiono się przede wszystkim

na uproszczeniu procesu tworzenia i autoryzacji płatności, a także stworzono nowy mechanizm obsługi płatności masowych. Ograniczono konieczność wymiany tradycyjnej dokumentacji dzięki elektronicznej platformie wymiany dokumentacji – eWnioski.

W 2017 roku Bank przetworzył 26 mln transakcji drogą elektroniczną. Udział w rynku usług nowoczesnej bankowości elektronicznej jest istotnym elementem współczesnej strategii stworzonej z myślą o wygodzie klientów.

Depozyty i rachunki bieżące

Jednym z najważniejszych elementów realizowania strategii Banku jest koncentracja na pozyskiwaniu i obsłudze rachunków operacyjnych. Rachunek bieżący umożliwia dostęp do pełnej palety produktów Citi Handlowy. Zgromadzone przez klienta środki pieniężne, które nie są wykorzystywane do finansowania bieżącej działalności, mogą zostać ulokowane w depozytach terminowych, lub pozostać na rachunku bieżącym o podwyższonym oprocentowaniu. W ofercie Banku znajdują się także m.in. depozyty negocjowane, depozyty automatyczne i depozyty zablokowane.

Produkty zarządzania płynnością

Wykorzystanie rozwiązań do zarządzania płynnością pozwala na redukcję zadłużenia i zmniejszenie kosztów jego obsługi przy jednoczesnym utrzymaniu zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań. Instrumenty zarządzania płynnością umożliwiają optymalizację przepływów finansowych w ramach jednego klienta lub jednej grupy kapitałowej. Bank oferuje możliwość optymalnego zarządzania nadwyżkami w nadpłynnych spółkach i firmach, które mają zwiększone zapotrzebowanie na kapitał. Wśród produktów zarządzania płynnością znajdują się:

- rachunek skonsolidowany,
- cash pool rzeczywisty,
- saldo netto.

Przelewy zagraniczne

Bank dysponuje kompleksowym i bardzo szerokim pakietem rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank wprowadził rozszerzenie oferty rachunku wielowalutowego, wzbogacając ją o możliwość odbioru płatności zagranicznych w walutach egzotycznych (typu Juany Chińskie, Meksykańskie Peso, Rupie Indyjskie, Reale Brazylijskie). Jest to unikatowe rozwiązanie na polskim rynku.

Produkty kartowe

W 2017 roku Bank zakończył masową migrację klientów na nowy system do obsługi Kart. Po migracji, klienci korzystający z Kart Business otrzymali wiele unikalnych funkcjonalności, jak samodzielne generowanie i zmiana numerów PIN, powiadomienia o transakcjach, dostęp mobilny, a także możliwość generowania raportów z ponad 600 zmiennych nt. kart jak i transakcji nimi dokonanych.

W ofercie Banku pojawił się też serwis, którego nie było dotychczas na rynku. „Twoja karta w podróży” dostępny jest poprzez stronę kartybiznes.pl i zapewnia kompleksowe wsparcie podczas podróży służbowych. Korzystający z serwisu otrzymują szybki dostęp do wielu funkcjonalności oraz informacji, takich jak:

- zakres ubezpieczenia;
- instrukcja zgłaszania szkody;
- zmiana limitu karty;
- wyszukiwanie najbliższego bankomatu;
- sprawdzanie kursów walut;
- możliwość zablokowania karty w przypadku jej zagubienia;
- odzyskiwanie numeru PIN.

Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect

Bank posiada w swojej ofercie wygodne i efektywne narzędzia służące do obsługi płatności oraz należności. Te nowoczesne rozwiązania zostały zaprojektowane z myślą o firmach i instytucjach posiadających masowych odbiorców swoich produktów i usług.

- Polecenie zapłaty

Narzędzie to pozwala na efektywne pozyskiwanie należności od płatników, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów ich egzekwowania. Citi Handlowy jest liderem rynku w obsłudze polecenia zapłaty (realizuje najwięcej transakcji na rynku), a dodatkowo jako jedyny bank w Polsce posiada opcję powiadamiania SMS dla Płatników (Polecenie Zapłaty Komfort).

- SpeedCollect

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. Funkcjonalność rachunków wirtualnych pozwala na zakodowanie w numerze konta ważnych dla wierzyciela informacji, takich jak np. numer kontrahenta lub numer własnej jednostki handlowej, rozliczającej się z utargu. Liczba transakcji SpeedCollect zrealizowanych przez Citi Handlowy utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie w tym segmencie na rynku.

Produkty gotówkowe

Bank zapewnia swoim klientom kompleksową obsługę gotówkową. Usługa wpłaty zamkniętej może być świadczona na terenie całego kraju w ponad 1 200 centrach obsługi gotówki. Dodatkowo Bank świadczy usługi wpłat otwartych poprzez ponad 4 500 placówek, dzięki partnerstwu z Poczta Polska S.A.

W 2017 roku zoptymalizowano czynności związane z przygotowaniem wpłaty, śledzeniem statusu wpłat gotówkowych zamkniętych i raportowaniem oczekiwanych środków. Obok wpłat gotówki klienci Banku korzystają również z wypłat i przekazów pieniężnych. Dzięki partnerstwu z Poczta Polska S.A. są one realizowane we wszystkich placówkach Poczty Polskiej S.A. na terenie całego kraju.

Doradztwo unijne

Na mocy umowy podpisanej w 2014 roku z bankiem Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) i z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej Bank oferował swoim Klientom finansowanie zwrotne (kredyty) i bezzwrotne (granty). Program ELENA (European Local Energy Assistance) wspierał władze lokalne i regionalne oraz inne podmioty publiczne w ułatwieniu jednostkom samorządu terytorialnego finansowania przedsięwzięć związanych ze wzrostem efektywności energetycznej. W 2016 i 2017 roku realizowany był projekt dotyczący termomodernizacji 17 wielorodzinnych budynków mieszkalnych należących do jednej z gmin – klienta BHW. Realizacja przedsięwzięcia wygenerowała roczną oszczędność energii dla termomodernizowanych obiektów na poziomie 5 326 MWh.

Produkty finansowania handlu

Wśród produktów obsługi handlu Citi Handlowy ma w swojej ofercie szereg rozwiązań, takich jak akredytywy, gwarancje bankowe, inkaso, kredyt handlowy, program finansowania dostawców i dystrybutorów, a także faktoring. W stosunku do poprzedniego roku odnotowano zwiększenie poziomu aktywów o 18 proc., co oznacza znaczący wzrost wolumenów sprzedaży tego segmentu produktów. Bank utrzymuje wiodącą pozycję w obszarze finansowania łańcucha dostaw. Udział w rynku oscyluje w granicach 20 proc. W 2017 roku zaobserwowano również wzrost udziału w rynku akredytyw eksportowych o 3 proc. w zakresie ilości transakcji.

W trosce o wygodę i bezpieczeństwo Klientów w kwietniu 2017 r. Bank udostępnił możliwość korzystania z „eGwarancji”. Rozwiązanie to umożliwia zabezpieczanie wszelkich zobowiązań i wierzytelności online.

4.4.1 Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank prowadzi działalność powierniczą na podstawie przepisów prawa polskiego i zgodnie z międzynarodowymi standardami usług powierniczych, oferowanych inwestorom i pośrednikom działającym na międzynarodowych rynkach papierów wartościowych. Bank potrafi sprostać wymogom największych i najbardziej wymagających klientów instytucjonalnych.

Bank świadczy usługi powiernicze dla krajowych i zagranicznych inwestorów instytucjonalnych oraz usługi banku depozytariusza dla krajowych funduszy emerytalnych i inwestycyjnych. Od wielu lat Citi Handlowy utrzymuje pozycję lidera na rynku banków depozytariuszy w Polsce.

W ramach regulaminowej działalności, na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych, rozlicza transakcje w obrocie papierami wartościowymi, zapewnia obsługę wypłat dywidend i odsetek, wycenę portfela aktywów, indywidualne raporty, a także aranżuje reprezentowanie klientów w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy spółek publicznych. Bank prowadzi rachunki zbiorcze dla uprawnionych podmiotów zagranicznych. Ponadto Bank świadczy usługi prowadzenia rejestru zagranicznych papierów wartościowych, w ramach, których pośredniczy w rozliczaniu transakcji klientów krajowych na rynkach zagranicznych.

W okresie sprawozdawczym Bank z sukcesem obsłużył pierwsze operacje w ramach nowej usługi operatora kont prowadzonych na imię klienta w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A., obejmującej przekazywanie dyspozycji otrzymanych od klienta do KDPW S.A. i odwrotnie - potwierżeń rozrachunku oraz wyciągów z kont podmiotowych otwartych w KDPW S.A. do klienta Banku. Usługa skierowana jest do zagranicznych instytucji finansowych, w szczególności instytucji depozytowo-rozrachunkowych (podmioty finansowe o statusie *ICSD*) i obejmuje operowanie rachunkami papierów wartościowych i rachunkami zbiorczymi takich podmiotów.

Bank utrzymał jedną z wiodących pozycji na rynku rozliczeń transakcji w obrocie papierami wartościowymi realizowanych na rzecz zdalnych członków Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i BondSpot S.A. Ponadto, Bank pozostał liderem w rozliczaniu transakcji zawieranych przez zagranicznych klientów instytucjonalnych na elektronicznej platformie obrotu dłużnymi papierami wartościowymi, działającej pod nazwą Treasury BondSpot Poland, zorganizowanej przez spółkę BondSpot S.A.

Bank pracował intensywnie nad dostosowaniem prowadzonej działalności powierniczej do przepisów wdrażanej dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych („dyrektywą MIFID”), której celem jest dalsze zwiększenie przejrzystości działania firm inwestycyjnych i banków oraz poziomu ochrony inwestorów na rynku kapitałowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank prowadził ponad 9,2 tys. rachunków papierów wartościowych.

Jednocześnie Bank pełnił obowiązki depozytariusza trzech otwartych funduszy emerytalnych: Aviva OFE Aviva BZ WBK, Nationale - Nederlanden OFE, Pekao OFE; trzech dobrowolnych funduszy emerytalnych: Nationale - Nederlanden DFE, DFE Pekao, Generali DFE, a także dla Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Orange Polska.

Bank pełnił również obowiązki depozytariusza funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez następujące Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych: BZ WBK TFI S.A., PKO TFI S.A., Esaliens TFI S.A., Aviva Investors Poland TFI S.A. oraz Templeton Asset Management (Poland) TFI S.A.

W 2017 roku Bank kontynuował działania wspierające doskonalenie regulacji prawnych rynku papierów wartościowych. Przedstawiciel Banku pełnił funkcję Przewodniczącego Prezydium Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich („Rada”) w czasie kolejnej, piątej z rzędu, kadencji. W okresie sprawozdawczym Rada była zaangażowana w doskonalenie standardów umowy oraz rekomendacji dobrych praktyk odnośnie wykonywania funkcji depozytariusza w związku z wykonywaniem, obowiązków depozytariusza funduszy inwestycyjnych w odniesieniu do wymogów dyrektyw Unii Europejskiej AIFMD i UCITS V.

Rada brała aktywny udział w opiniowaniu innych projektów aktów prawnych, mających wpływ na działalność krajowych banków powierniczych. Wykorzystując własne zasoby, doświadczenie i kompetencje, pracownicy Banku we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego, KDPW S.A., KDPW_CCP S.A. i Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. uczestniczyli w konsultacjach nad wprowadzaniem nowych rozwiązań na polskim rynku kapitałowym w ramach prac zespołów roboczych powołanych przy Związku Banków Polskich, a także w pracach rynkowych grup roboczych. Rada kontynuowała uzgadnianie planu wdrożenia na rynku projektów związanych z dostosowaniem do przepisów dyrektywy Central Securities Depository Regulation (CSDR) oraz analizowała możliwości uczestnictwa w nowych projektach technologicznych wykorzystujących koncepcję tzw. rozproszonej księgi głównej (ang. Distributed Ledger Technology).

4.5 Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską na rynku kapitałowym za pośrednictwem spółki Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”), w której Bank posiada 100-procentowy udział. DMBH aktywnie działa na polskim rynku kapitałowym, będąc członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) i BondSpot. Świadczy również usługi maklerskie na rynkach zagranicznych.

W 2017 roku DMBH pośredniczył w 9,5% transakcji sesyjnych dotyczących akcji i PDA na rynku głównym GPW (wobec 10,3% rok wcześniej) zajmując ostatecznie drugą pozycję w rankingu członków giełdy w tej kategorii. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku podstawowym GPW wyniosła 44,9 mld zł i wzrosła o 15,2% w stosunku do roku poprzedniego przy wzroście obrotów na GPW o 24,8%.

Spadek udziału rynkowego oraz utrata utrzymywanej przez ostatnie 8 lat pozycji lidera wiąże się z istotną zmianą struktury rynku i wzrostem udziału transakcji realizowanych przez uczestników na rachunek własny. Przede wszystkim jednak zmiana ta jest skutkiem działalności brokerów zagranicznych, którzy zwiększyli w 2017 roku skalę obrotów na GPW realizując operacje handlu algorytmicznego oraz high volume wykonywane za ich pośrednictwem. W tym segmencie rynku nie uczestniczy jak dotychczas DMBH.

W zakresie obrotu na rachunek klienta, z udziałem 12,1% DMBH pozostaje liderem, utrzymując nadal wysoką efektywność ekonomiczną prowadzonej działalności.

Na koniec 2017 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 64 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym wszystkie z WiG20). Stanowi to 13,3% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W segmencie klientów detalicznych DMBH rok 2017 to okres kontynuacji realizowanej strategii intensyfikacji współpracy z Bankiem. Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec 2017 roku wynosiła 13,7 tys. i zwiększyła się o 10,3% w stosunku do analogicznego okresu w 2016 roku. Wzrost liczby rachunków wynikał przede wszystkim z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów na usługi rynków zagranicznych realizowane na platformie CitiFX Stocks.

W 2017 roku obserwowana była rosnąca aktywność klientów detalicznych w zakresie obrotu akcjami oraz instrumentami typu ETF notowanymi na największych giełdach zagranicznych. Za sprawą coraz popularniejszej wśród klientów CPC usługi doradztwa, przychody z prowizji na rynkach zagranicznych uzupełniły istotnie tradycyjnie realizowany strumień przychodów z obrotów realizowanych przez klientów na GPW.

Po raz kolejny zapisy na certyfikaty inwestycyjne FIZ oraz sprzedaż obligacji skarbowych i korporacyjnych przyczyniły się do kontynuacji rekordowych w historii DMBH wyników w tym segmencie.

W 2017 roku DMBH przeprowadził następujące transakcje na rynku kapitałowym:

- Cyfrowy Polsat – DMBH prowadził księgę popytu w procesie sprzedaży akcji własnych przez EBRD; wartość transakcji wyniosła 384 mln zł (transakcja rozliczona w styczniu);
- Uniwheels AG – DMBH pełnił funkcję Podmiotu Pośredniczącego w wezwaniu na 100% akcji spółki Uniwheels AG ogłoszonym przez Superior Industries International Germany AG. Wartość transakcji wyniosła 2,7 mld PLN (maj 2017 roku);
- Uniwheels AG – DMBH pośredniczył w wezwaniu na 7,7% akcji spółki Uniwheels AG ogłoszonym przez Superior Industries International Germany AG sierpień 2017 roku);
- CCC S.A. – DMBH pełnił funkcję Globalnego Koordynatora i Oferującego w procesie przyspieszonej sprzedaży akcji zwykłych nowej emisji spółki CCC S.A.; wartość transakcji wyniosła 530 mln PLN (wrzesień 2017 roku).

Wybrane dane finansowe na dzień 31.12.2017 roku*

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa	Kapitał własny	Wynik finansowy netto za 2017 rok
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	433 070	112 254	14 669

* dane w trakcie audytu

4.6 Działalność leasingowa

W IV kwartale 2016 roku podjęta została decyzja o zakupie przez Bank - od Handlowy Leasing Sp. z o.o. – pozostałego, pracującego portfela leasingowego. Wykonanie transakcji nastąpiło ze skutkiem na koniec I kwartału 2017 roku.

Produkty leasingowe pozostały w ofercie Grupy Banku i są oferowane w ramach tak zwanej 'otwartej architektury', tj. na podstawie współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy.

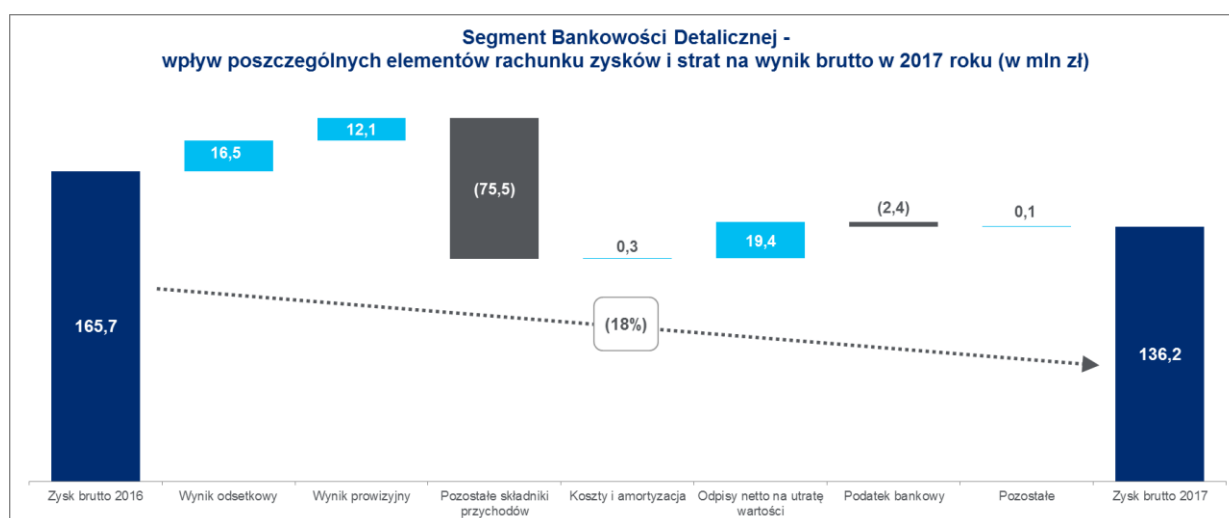
Wybrane dane finansowe na dzień 31.12.2017 roku*

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa	Kapitał własny	Wynik finansowy netto za 2017 rok
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	23 134	22 430	(678)

* dane w trakcie audytu

5. Segment Bankowości Detalicznej

5.1 Podsumowanie wyników segmentu

W 2017 roku segment Bankowości Detalicznej zanotował spadek zysku brutto o 29,5 mln zł tj. 17,8%. Na kształtowanie się wyniku brutto segmentu Bankowości Detalicznej w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim wpływ miały poniższe czynniki:

- Wzrost przychodów odsetkowych w wyniku wzrostu portfela produktów kredytowych (+6% r./r.) oraz istotnego wzrostu salda depozytów (4% r./r.), przy jednoczesnej korzystnej zmianie struktury portfela depozytów (zwiększenia udziału depozytów bieżących przy zmniejszeniu depozytów terminowych);
- Spadek wyniku prowizyjnego zanotowany na ubezpieczeniach kredytowych (w związku z nowymi regulacjami dot. ubezpieczeń grupowych); zrekompensowany poprzez wzrost przychodów na produktach inwestycyjnych 28% r./r.
- Spadek pozostałych składników przychodów w efekcie rozpoznania w wyniku 2016 r rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Ltd. przez Visa Inc. w pozycji wyniku na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży 66,5 mln zł;
- Spadek kosztów działania jako rezultat działań restrukturyzacyjnych, przy czym oszczędności z tego tytułu w znacznej części zostały reinwestowane w marketing i w technologię;
- Niższy ujemny wynik w kategorii odpisy netto na utratę wartości aktywów finansowych, tj. 51,8 mln zł wobec 71,2 mln zł w 2016 roku, w związku z dalszą poprawą kondycji portfela, szczególnie w zakresie należności objętych rezerwą IBNR.

5.2 Wybrane dane biznesowe

	2017	2016	Zmiana	
			tys.	%
Liczba klientów indywidualnych	691,7	680,8	10,9	1,6%
Liczba rachunków bieżących, w tym:	463,2	457,9	5,3	1,2%
liczba rachunków operacyjnych*	100,9	95,1	5,8	6,1%
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie*	43,8	54,6	(10,7)	(19,6%)
Liczba rachunków oszczędnościowych	144,4	150,1	(5,6)	(3,8%)
Liczba kart kredytowych	702,9	698,6	4,3	0,6%
Liczba kart debetowych	251,2	248,3	2,9	1,2%

* W I kwartale 2017 roku nastąpiła zmiana klasyfikacji rachunków operacyjnych. Rok 2016 został odpowiednio skorygowany.

5.3 Opis kluczowych wydarzeń i osiągnięć biznesowych

Rachunki bankowe

Rachunki bieżące

Łączne saldo na rachunkach wzrosło o ponad 12% i przekroczyło 5,1 mld zł. Liczba rachunków osobistych na koniec 2017 roku wzrosła do poziomu 463 tys. (na koniec 2016 roku liczba rachunków wynosiła 458 tys.). Z tego 265 tys. stanowiły rachunki złotowe, a 197 tys. rachunki prowadzone w walutach obcych.

Konta oszczędnościowe

Liczba kont oszczędnościowych na koniec 2017 roku spadła do 144 tys. spadło również saldo zgromadzonych na nich środków do 2,7 mld zł wobec 150 tys. kont oszczędnościowych o łącznym saldzie ponad 3 mld zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Zmiany w ofercie

W marcu 2017 roku weszła w życie zmieniona Tabela Opłat i Prowizji. Dla klientów posiadających konto osobiste typu CitiKonto podwyższeniu uległa między innymi opłata za kartę debetową oraz opłata za wypłaty z bankomatów innych niż Citi Handlowy. Podwyższeniu uległy również niektóre opłaty za transakcje dokonywane u doradcy w oddziale czy też w CitiPhone. Dla klientów posiadających konto osobiste typu Citi Priority podwyższeniu uległa opłata za prowadzenie rachunku i podobnie jak w przypadku CitiKonta opłaty za transakcje dokonywane u doradcy w oddziale czy też w CitiPhone. W przypadku klientów posiadających konto typu Citigold, Bank również zdecydował na podwyższenie opłaty za prowadzenie rachunku, równocześnie proponując części klientów atrakcyjną lokatę pozwalającą uzupełnić saldo do wysokości wymaganej do bezpłatnego prowadzenia konta. Większość klientów skorzystała z tej propozycji. Dla klientów z segmentu Citigold Private Client nie wprowadzono żadnych nowych lub podwyżek opłat.

Wprowadzane zmiany są zgodne ze strategią Banku. Nowy model opłat i prowizji zachęca klientów do pogłębienia relacji z Bankiem, tak aby spełniali kryteria klientów Citi Priority lub Citigold oraz korzystali z bankowości internetowej gdzie większość usług jest oferowana bez opłat.

W 2017 roku Bank wprowadził szereg rozwiązań zwiększających komfort i bezpieczeństwo korzystania z rachunków. Między innymi udostępnił klientom nowy serwis bankowości internetowej Citibank® Online, a wraz z nim szereg nowych funkcjonalności takich jak zastrzeżenie karty debetowej, zamknięcie rachunków, możliwość aktualizacji danych demograficznych oraz nowe formy zlecenia przelewów krajowych. Uruchomiona została również usługa „Podgląd zagranicznych rachunków Citi” polegająca na udostępnieniu klientom Banku informacji o ich rachunkach bankowych prowadzonych przez oddział banku należącego do grupy kapitałowej Citigroup Inc. oferującego tę usługę.

W 2017 roku Bank koncentrował się na pozyskaniu nowych klientów dla segmentów Ciigold, Citigold Private Client oraz Citi Priority. Cel był realizowany poprzez oferty promocyjne dla nowego klienta, a także poprzez reklamę w mediach tradycyjnych i elektronicznych, a także pozyskanie klienta przez kanał telefonicznej obsługi klienta – Tele Gold i Tele Priority. W 2018 roku Bank planuje kontynuować strategię polegającą na zwiększeniu portfela klientów we wskazanych segmentach, kładąc nacisk na digitalizację akwizycji. Bank planuje również rozwój programu rekomendacji oferty Citigold, poprzez wzmocnienie komunikacji w bankowości internetowej Citibank® Online, w mediach społecznościowych i edukację pracowników Citi Handlowy.

Karty kredytowe

Na koniec 2017 roku liczba kart kredytowych wyniosła 703 tys. Saldo zadłużenia na kartach kredytowych na koniec 2017 roku wyniosło 2,5 mld zł, tj. było wyższe o 8,1% w stosunku do tego samego okresu w roku poprzednim. W rezultacie Bank utrzymuje pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych z udziałem rynkowym według danych na koniec grudnia 2017 roku na poziomie 25,5%.

W 2017 roku akwizycja kart kredytowych utrzymała się na stabilnie wysokim poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła około 65 tys. kart. Umożliwiły to intensywne działania Banku w zakresie akwizycji poprzez uatrakcyjnienie oferty kart kredytowych. Przełożyło się to na taką nagrodę w 2017 roku jak: Złoty Bankier dla najlepszej karty kredytowej Citi Simplicity.

Poprawiła się również, jakość pozyskiwanych kart oraz udział kart pozyskiwanych na bazie udokumentowanych danych o dochodzie klienta, co przełożyło się na wyższy poziom aktywacji i większą transakcyjność pośród nowo pozyskanych klientów.

Bank konsekwentnie dywersyfikuje kanały akwizycji przy jednoczesnej ciągłej optymalizacji procesów sprzedażowych.

Produkty kredytowe

Pożyczki gotówkowe i produkty ratalne do rachunku karty kredytowej

Saldo produktów gotówkowych na koniec 2017 roku wyniosło 2,7 mld zł i zanotowało wzrost o 1,6% w stosunku rocznym. Łączna sprzedaż produktów gotówkowych wyniosła w 2017 roku 1,3 mld zł.

W 2017 roku Bank niezmiennie koncentrował się na sprzedaży w procesach zdalnych (między innymi za pośrednictwem platformy internetowej Banku czy procesach telefonicznych) oraz procesach sprzedaży bezpośredniej między innymi w nowoczesnych oddziałach Smart oraz placówkach Smart Mini.

Produkty hipoteczne

Na koniec 2017 roku saldo portfela kredytów hipotecznych wyniosło 1,5 mld zł, tj. wzrosło o 12,0% w porównaniu do końca 2016 roku. Sprzedaż produktów hipotecznych w 2017 roku wyniosła 318 mln zł.

Produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe

Produkty inwestycyjne

Na koniec 2017 roku łączna wartość środków zarządzanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, bez inwestycji dwuwalutowych) nabytych przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku była o 17% wyższa od wartości na koniec analogicznego okresu w 2016 roku.

Wzrost ten dotyczył funduszy inwestycyjnych, obligacji strukturyzowanych, a także środków w instrumentach zgromadzonych na rachunkach prowadzonych przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH).

W ramach współpracy z DMBH, Bank umożliwił klientom dostęp do 29 emisji certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

W zakresie produktów strukturyzowanych Bank zrealizował w całym 2017 roku ofertę 118 subskrypcji obligacji strukturyzowanych denominowanych w PLN, USD, GBP oraz EUR.

W zakresie funduszy inwestycyjnych otwartych, Bank wdrożył w 2017 roku do oferty 6 funduszy obligacyjnych.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank wdrożył w oddziałach Citigold model obsługi klientów, poprzez specjalistów ds. ubezpieczeń, zapewniających specjalistyczne wsparcie klientów w zakresie planowania finansowego z wykorzystaniem produktów ubezpieczeniowych. Do oferty Banku został wdrożony kolejny produkt w ramach realizowanej współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie WARTA S.A. tj. ubezpieczenie na życie z ochroną od nieszczęśliwych wypadków z sumą ubezpieczenia sięgającą 1 mln zł, z elastycznym zakresem o poziomie ochrony ubezpieczeniowej, dla różnych segmentów klientów.

6. Rozwój kanałów dystrybucji

6.1 Akwizycja bezpośrednia

W 2017 roku kanał dystrybucji detalicznej Universal Bankers utrzymał strategię akwizycji nowych klientów skupiając się na trzech podstawowych produktach: kartach kredytowych, koncie Citi Priority oraz pożyczce gotówkowej. Podobnie jak w poprzednich latach, mobilne siły sprzedażowe w sile ponad 80 doradców działają na terenie całego kraju, operując z lokalnych biur w 6 miastach.

Podtrzymując model funkcjonowania tego kanału doradcy mobilni byli jeszcze bliżej docelowych klientów – miniony rok przyniósł relokację punktów sprzedaży Smart Mini pomiędzy centrami handlowymi, zgodnie z założeniami okresowego odświeżania potencjału sprzedażowego przy zachowaniu efektywności kosztowej formuły, jednocześnie przy kontynuacji obecności w firmach korporacyjnych oraz jednostkach administracji publicznej.

Universal Bankers wspierali także obchody rocznicy 20-lecia Karty Kredytowej Citibank, organizując wakacyjny roadshow, w ramach którego obsługiwali sprzedażowo wydarzenia społeczno-kulturalne, m.in. takie jak widowiska i pokazy lotnicze, targi motoryzacyjne i imprezy sportowe w 10 miastach. Obok aktywności akwizycyjnych inicjatywa wspierana strefą z interaktywnymi gramami, dostępem do darmowego WiFi, pokazem laserów i video mappingu 3D skupiona była na budowie wizerunku Citi Handlowy jako instytucji innowacyjnej, proponującej nowoczesne rozwiązania i zwróconej w stronę potrzeb klienta.

Kanał mobilny jest największym beneficjentem nowej aplikacji sprzedażowej wdrożonej na tablety w maju ubiegłego roku. Dzięki całkiem nowemu interfejsowi użytkownika, aplikacja cechuje się prostotą i wygodą w obsłudze w porównaniu z zastąpionym rozwiązaniem. Nowe narzędzie wprowadziło możliwość sprzedaży pożyczki gotówkowej poza oddziałem, a dzięki pełnej integracji z systemami bankowymi możliwe jest w pełni zautomatyzowane procesowanie wniosków o kartę kredytową.

Nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz konsekwentnie realizowane cele pozwoliły osiągnąć wysoką efektywność sprzedaży w kanale nastawionym na pozyskiwanie nowych klientów.

6.2 Sieć oddziałów

Budowa Bankowego Ekosystemu Smart

Rok 2017 dla sieci placówek Citi Handlowy to okres kontynuacji strategii Banku i konsolidacji wokół Bankowego Ekosystemu Smart. Doradcy segmentu Blue zostali wycofani z oddziałów typu Citigold, zwiększając efektywność operacyjną i na koniec okresu obsługiwali klientów działając w 16 oddziałach funkcjonujących w 10 największych miastach, w których Bank

niezmiennie dostrzega największy potencjał w ramach segmentów klienta, na których opiera swoją strategię rozwoju bankowości detalicznej.

Wdrażane od 2016 roku punkty sprzedaży Smart Mini, obsługiwane przez doradców Univeral Bankers, w minionym roku wypełniały swoją rolę budowy wizerunku i percepcji skali oraz wsparcia akwizycyjnego poprzez obsługę rynków, na których potencjał sprzedażowy nie uzasadnia inwestycji w stacjonarny oddział bankowy. W 2017 roku format Smart Mini został uzupełniony przez pierwszy w pełni mobilny punkt przeznaczony do obsługi imprez masowych i przy organizacji innych aktywności marketingowo-sprzedażowych. Dostępność punktów Smart Mini dyktowana jest godzinami otwarcia poszczególnych centrów handlowych lub czasem trwania imprez plenerowych.

Obsługa klientów zarówno w ramach Oddziałów Smart oraz Smart Mini odbywa się przy wykorzystaniu modernizowanych systemów bankowych oraz nowej aplikacji sprzedażowej udostępnionej na tablety. Po raz pierwszy klient aplikujący o produkty kredytowe – kartę kredytową lub pożyczkę gotówkową – ma do dyspozycji zunifikowany interfejs użytkownika niezależnie do punktu kontaktu, tj. w Internecie, w oddziale czy na tablecie. Narzędzie umożliwia jednocześnie bezpieczne przerwanie procesu aplikacji w dowolnym momencie i ponowne podjęcie jej bez utraty danych, także przy zmianie kanału akwizycji. Zastosowane rozwiązanie pozwala na całkowite wyeliminowanie papieru z procesu sprzedaży, opierając się na elektronicznych formach podpisu i komunikacji SMS i e-mail.

Liczba oddziałów na koniec okresu

	31.12.2017	31.12.2016	Zmiana
Liczba placówek:	26	25	1
- HUB Gold	8	7	1
- Smart Hub Gold	2	2	-
- Centrum Inwestycyjne	1	1	-
- Oddziały Smart	14	14	-
- Oddziały korporacyjne	1	1	-
Pozostałe punkty sprzedaży/obsługi klienta:			
Smart Mini	4	3	1

6.3 Bankowość Internetowa i Telefoniczna

Bankowość Internetowa

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 30 dni zalogowali się do bankowości internetowej lub mobilnej za pomocą przeglądarki lub aplikacji Citi Mobile, wyniosła na koniec 2017 roku 342 tys. użytkowników co stanowi wzrost o ponad 6 tys. użytkowników w porównaniu z analogicznym okresem w 2016 roku. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów Banku na koniec 2017 roku wyniósł 50,03%.

Użytkownicy cyfrowi (czyli tacy, którzy przynajmniej raz w miesiącu skorzystali z bankowości internetowej Citibank Online lub bankowości mobilnej Citi Mobile na różnych urządzeniach) stanowili 72,7% wszystkich klientów aktywnych transakcyjnie na koniec 2017 roku, co stanowi wzrost o prawie jeden punkt procentowy w porównaniu do analogicznego okresu w 2016 roku.

W lutym 2017 Bank udostępnił klientom detalicznym nowy serwis transakcyjny Citibank Online. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami platforma została zbudowana w technologii RWD (Responsive Web Design), która pozwala korzystać z pełnej funkcjonalności serwisu Citibank Online na każdym urządzeniu.

Po 3 miesiącach równoległego funkcjonowania starego i nowego serwisu, Bank zdecydował się zamknąć dostęp do starego systemu. Od sierpnia dostęp do nowej platformy otrzymali również klienci obsługujący mikro przedsiębiorstwa.

W kwartalnych odstępach Bank wprowadzał nowe funkcjonalności i na koniec 2017 roku ich liczba przekroczyła 300 umożliwiając między innymi: pełne zarządzanie kartą kredytową i produktami ratalnymi, pełnej transakcyjności powiązanej z kontami osobistymi oraz pełnego widoku produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Nowy Panel Inwestycyjny umożliwia monitorowanie obecnego stanu portfela inwestycyjnego klienta i jego historii, a także ułatwia dostęp do kluczowych funkcji związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem. Udostępnienie pozostałych funkcji z tego obszaru (profilowanie, transakcje) planowane jest na pierwszy kwartał 2018 roku.

Nowy Citibank Online okazał się sukcesem jeśli chodzi o sprzedaż produktów ratalnych. Dzięki kontekstowym ofertom, adresującym potrzeby klientów ilość produktów kredytowych sprzedawanych w tym kanale wzrosła o 134% r./r.

Pod koniec czerwca 2017 roku Bank Handlowy uruchomił aplikację „SPEED” umożliwiającą sprzedaż pożyczki gotówkowej oraz kart kredytowych. Za nowym elektronicznym formularzem aplikacyjnym kryje się zbiór zmian procesowych i narzędziowych, w trzech kanałach – iPad, Online oraz Workbench dostępny w oddziałach SMART.

Dzięki procesowaniu aplikacji przy użyciu nowego narzędzia, uwierzytelnienie klienta przeprowadzane jest w czasie rzeczywistym, Doradcy mają możliwość zastosowania negocjacji cenowych, a wstępna decyzja kredytowa dostępna jest 'od ręki'. SPEED to także prawdziwie cyfrowy proces, eliminujący papierową dokumentację i umożliwiający pełną samoobsługę w prostym i elastycznym procesie online.

W minionym roku akwizycja kart kredytowych poprzez kampanie internetowe była źródłem pozyskania największej liczby nowych klientów. Liczba sprzedanych kart wzrosła o 20% w stosunku do roku ubiegłego i łącznie stanowiła 40% całej sprzedaży w banku.

Bankowość Mobilna

Na koniec 2017 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej, czyli takich, którzy raz na 30 dni skorzystali z bankowości mobilnej korzystając z aplikacji lub Citibank Online w technologii responsywnej wyniosła ponad 126 tys., co stanowi wzrost o ponad 53% w stosunku do grudnia 2016 roku. Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem klientów aktywnych transakcyjnie wyniósł ponad 28%, co stanowi wzrost o 10 p.p. względem analogicznego okresu w 2016 roku.

Media społecznościowe

W 2017 roku Citi Handlowy kontynuował działalność w mediach społecznościowych pozostających istotnym kanałem zarówno do kontaktu, jak i do interakcji z klientami. W codziennej komunikacji Bank koncentrował się nie tylko na dostarczaniu informacji o aktualnych ofertach czy promocjach, ale także udostępniał fanom zaproszenia do udziału w niecodziennych wydarzeniach i konkursach – posty udostępniane przez Bank docierały miesięcznie do blisko 1mln osób korzystających z Facebooka.

W 2017 roku Facebook stanowił również jedno z kluczowych narzędzi do obsługi zapytań klientów – istotnej poprawie uległy wszystkie wskaźniki zaangażowania fanów, a średni czas reakcji na zapytanie wyniósł 7 minut. Bank posiada ponad 144 tys. fanów.

7. Zmiany w zakresie technologii informatycznych

W 2017 roku strategicznym celem Banku w obszarze technologii informacyjnych było nadal zwiększanie konkurencyjności Banku poprzez dostarczanie najwyższej jakości usług i produktów, przy szerokim wsparciu rozwiązań innowacyjnych, cyfryzacji i automatyzacji oraz przy jednoczesnej optymalizacji kosztów. Zgodnie z trendami rynkowymi technologia Banku jest oparta w dużym stopniu o scentralizowane usługi i outsourcing. Procesy centralizacji usług pozwalają na osiągnięcie oszczędności, poprawę jakości i standaryzację procesów oraz na zapewnianie wysokiego poziomu kontroli i bezpieczeństwa informacji. Jako, że promocja elektronicznych kanałów dystrybucji, oparcie produktów bankowych o najnowsze technologie w tym rozwiązania internetowe i mobilne, są ważnymi komponentami strategii działania Banku, Pion Technologii Banku koncentruje się na opracowywaniu i wdrażaniu takich rozwiązań, które służą tym celom biznesowym.

Procesy IT Banku realizowane są zgodnie z międzynarodowymi standardami, co w I kwartale 2017 roku zostało potwierdzone pozytywnym wynikiem audytów nadzorczych zgodności ze standardami ISO 20000 (zarządzanie usługami IT), ISO 27001 (zarządzanie bezpieczeństwem informacji) oraz ISO22301 (zapewnienie ciągłości pracy).

Najistotniejsze modyfikacje/usprawnienia wprowadzone w 2017 roku to:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
 - **wdrożenie nowej platformy do obsługi kart komercyjnych dla klientów instytucjonalnych.** Nowa platforma została wdrożona w celu umożliwienia dalszego rozwoju produktu kartowego dla przedsiębiorstw w wyniku wdrożenia nowej platformy klienci korporacyjni otrzymali dodatkowe możliwości korzystania z produktów postaci kart chipowych oraz dostęp do danych poprzez cyfrowe systemy frontendowe. W wyniku uruchomienia nowej platformy Bank liczy na zwiększenie akwizycji klientów w obszarze produktu kart korporacyjnych;
 - **implementacja rozwiązań zwiększających poziom cyfryzacji komunikacji pomiędzy Bankiem a klientem.** Nowe rozwiązania są wdrażane w celu zwiększenia poziomu cyfryzacji w komunikacji pomiędzy klientem a Bankiem. W wyniku wdrażania nowych zmian kolejni klienci będą w stanie korzystać z możliwości cyfrowego składania i pobierania dokumentów z Banku. W wyniku wdrażanych zmian Bank oczekuje zwiększenia poziomu cyfryzacji komunikacji i zmniejszenia ilości nie-cyfrowych dokumentów w obrocie z klientami.
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
 - **wdrożenie i udostępnienie nowej wersji bankowości elektronicznej dla klientów detalicznych.** Nowa platforma została wdrożona jako kontynuacja Strategii Internetowej Banku w celu zwiększenia doświadczeń klienta w obsłudze w kanałach elektronicznych, zwiększenia akwizycji produktów kredytowych przez ten kanał oraz możliwości szybszego wprowadzania zmian w nowej platformie w porównaniu z poprzednią. W ramach nowej platformy klienci otrzymali nowy zestaw funkcjonalności, w tym obsługę produktów inwestycyjnych a sam responsywny design umożliwia dostosowanie wyświetlanej zawartości do każdego urządzenia. Oczekiwany rezultatem zmiany jest wzrost zadowolenia klientów mierzony wskaźnikiem NPS oraz wzrost akwizycji produktów banku w kanale internetowym;
 - **Q22 – otwarcie nowego, flagowego oddziału dla klientów detalicznych segmentu Gold.** Dla klientów zamożnych, oddział Citigold wciąż pozostaje ważnym miejscem kontaktu z Bankiem. W celu pogłębienia relacji z klientem zamożnym oraz wzbogacenia jego doświadczeń z obsługi, została podjęta strategiczna decyzja o transformacji sieci Gold w Warszawie, która zaowocowała otwarciem oddziału w najbardziej prestiżowej lokalizacji w mieście – na 31 piętrze budynku Q22. Nowa lokalizacja oferuje klientom najnowocześniejszą przestrzeń przy wykorzystaniu technologii (iPAD) oraz łączności bezprzewodowej. W wyniku zmian oczekiwany jest wzrost sprzedaży produktów inwestycyjnych oraz pozyskanie nowych klientów zamożnych.
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
 - dostosowanie systemów informatycznych Banku do nowej regulacji w sprawie rynków instrumentów finansowych MIFID 2 – Wdrożenie zmian w systemach Banku było konieczne ze względu na wejście

dyrektywy EU MIFID 2/MIFIR w terminie 3 stycznia 2018 roku, w wyniku wdrożenia Bank osiągnął zgodność z regulacją;

- dostosowanie systemów informatycznych Banku do regulacji związanych z przeciwdziałaniem wykorzystywania sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych. Wdrożenie zmian w systemach Banku było konieczne ze względu na planowane wejście w życie ustawy dotyczącej przeciwdziałaniu wykorzystania sektora Bankowego do wyłudzeń finansowych, w wyniku wdrożenia Bank osiągnął zgodność z regulacją.

- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz bezpieczeństwa informacji:**

- implementacja usprawnień zwiększających bezpieczeństwo korzystania z platformy internetowej CitiBank Online, m.in. wdrożenie dodatkowych weryfikacji na poziomie serwera w celu zabezpieczenia przed potencjalnymi atakami i manipulacją danych zdefiniowanych odbiorców klienta;
- wprowadzenie usprawnień w bankowości mobilnej dla klientów detalicznych, minimalizujące podatność aplikacji na zagrożenie transakcjami oszukańczymi.

Jednostki Technologiczne proaktywnie rozwijają i ulepszają swój portfel usług, aby w pełni zaspokajać obecne i przyszłe potrzeby biznesowe Banku. Proponują i dostarczają partnerom biznesowym optymalne rozwiązania technologiczne, pozwalające na budowanie przewagi konkurencyjnej. Jednostki Technologiczne aktywnie wspierają inicjatywy zmierzające do szerszego wykorzystania technologii informacyjnych automatyzujących procesy w Banku oraz zwiększających poziom cyfryzacji usług.

Poniżej informacja o trwających i jeszcze nieukończonych inicjatywach i modyfikacjach systemów, które będą miały wpływ na działalność Banku w najbliższych okresach:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**

- implementacja systemów wspierających prace Sub-Sektora Rynków Finansowych w obszarze instrumentów pochodnych; Wdrożenie nowej platformy jest realizowane w celu skorzystania z bardziej zaawansowanych rozwiązań produktowych oferowanych w grupie Citi oraz realizacji strategii konsolidacji rozwiązań produktowych, w wyniku implementacji Bank oczekuje zwiększenia poziomu efektywności i automatyzacji obsługi produktu instrumentów pochodnych;
- implementacja rozwiązań do robotyzacji procesów operacyjnych Banku. Wdrożenie platformy do robotyzacji procesów biznesowych jest realizowane w celu zwiększenia efektywności realizowanych procesów Back – Office w Banku, w wyniku implementacji Bank oczekuje zwiększenia poziomu efektywności i automatyzacji obsługi procesów Back-Office.

- **w obszarze bankowości detalicznej:**

- **wprowadzenie usługi Google Pay dla kart debetowych i kredytowych Mastercard.** Bankowość internetowa i bankowość mobilna to dwa najszybciej rozwijające się obszary na rynku płatności bezgotówkowych. Polska jest jednym z rynków, na których płatności mobilne są najbardziej rozpowszechnione, mają ogromny potencjał, a liczba kart wirtualnych gwałtownie rośnie. Sprzyja temu fakt, że prawie 100% terminali obsługuje już płatności zbliżeniowe, a ponad 60% transakcji to właśnie transakcje zbliżeniowe. Z tego powodu Bank zdecydował się na wdrożenie obsługi funkcjonalności Android Pay, pozwalającej klientom na nowoczesne, szybkie, proste i wygodne dokonywanie płatności zbliżeniowych za pośrednictwem smartfonu, bez użycia fizycznej karty;
- **wprowadzenie przelewów natychmiastowych KIR dla klientów bankowości detalicznej.** Wprowadzenie nowego innowacyjnego sposobu realizacji przelewów natychmiastowych dla klientów detalicznych oraz mikro, realizowanych w mniej niż 30 sekund przy zachowaniu niezmiennie wysokich standardów bezpieczeństwa transakcji, ma na celu wzrost poziomu doświadczeń klientów mierzonych wskaźnikiem NPS oraz zwiększenie przychodu związanego z oczekiwanym wzrostem całkowitej liczby realizowanych transakcji.

- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**

- **dalsze dostosowywanie systemów informatycznych Banku do regulacji związanych z przeciwdziałaniem wykorzystywania sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych.** Wdrożenie zmian w systemach Banku jest konieczne ze względu na planowane wejście w życie ustawy o podzielonej płatności w lipcu 2018 roku, w wyniku wdrożenia Bank osiągnie zgodność z regulacją;
- **dostosowanie systemów informatycznych Banku do wymogów Rozporządzenia o Ochronie danych osobowych (RODO).** Wdrożenie zmian w systemach Banku jest konieczne ze względu na planowane wejście w życie nowej regulacji o ochronie danych osobowych w maju 2018 roku, w wyniku wdrożenia Bank osiągnie zgodność z regulacją;
- **dostosowanie systemów informatycznych Banku do dyrektywy regulującej rynek płatności (PSD2).** Wdrożenie zmian w systemach Banku jest konieczne ze względu na planowane wejście w życie nowej dyrektywy unijnej PSD2 dotyczącej obszaru, w wyniku wdrożenia Bank osiągnie zgodność z regulacją.

- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz bezpieczeństwa informacji:**

- implementacja kolejnych mechanizmów bezpieczeństwa nowej generacji w systemach bankowych.

8. Zaangażowania kapitałowe Banku

Zaangażowania kapitałowe Banku podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia. W 2017 roku Bank kontynuował obroną wcześniej politykę inwestycji kapitałowych. Jej wytycznymi dla portfela zaangażowań strategicznych były: maksymalizacja zysku w długim okresie czasu, wzrost udziałów rynkowych, rozwój współpracy z Bankiem oraz rozszerzanie oferty Banku, a dla portfela zaangażowań do zbycia - optymalizacja wyniku finansowego transakcji kapitałowych oraz minimalizacja ryzyka w obszarach wynikających z tych transakcji.

8.1 Portfel zaangażowań strategicznych

Spółki strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce.

Do spółek strategicznych zaliczamy również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego. Bank posiada w nich udział mniejszościowy, ale mają one strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez spółki operacje oraz współpracę z Bankiem.

W przypadku zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych Bank planuje zachować swój udział i aktywnie uczestniczyć w wyznaczaniu strategicznych kierunków ich rozwoju w ramach możliwości wynikających z posiadanego prawa głosu. Nadrzędnym celem Banku przy sprawowaniu nadzoru korporacyjnego nad tymi spółkami jest dążenie do rozwoju spółek z zachowaniem niezagrożonej kontynuacji ich aktualnej działalności wykorzystywanej przez uczestników rynków finansowych, w tym również przez Bank.

8.2 Portfel zaangażowań do zbycia

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno spółki posiadane przez Bank bezpośrednio, jak i pośrednio, a także celowe spółki inwestycyjne. Niektóre spośród spółek do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzacyjne, które to zaangażowania Bank objął w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Założenia strategiczne Banku odnośnie spółek do zbycia przewidują stopniową redukcję zaangażowania Grupy w tych spółkach. Zakłada się, iż poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych. Portfel spółek do zbycia skupia zaangażowania kapitałowe bez określonej z góry stopy zwrotu. Bank nie planuje nowych inwestycji kapitałowych z przeznaczeniem do sprzedaży w późniejszym okresie. Portfel spółek do zbycia może powiększyć się o ewentualne zaangażowania objęte w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe oraz o zaangażowania, które Bank obejmie w związku z prowadzoną działalnością operacyjną.

8.3 Celowe spółki inwestycyjne

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku w skład Grupy wchodziły dwie celowe spółki inwestycyjne. Działalność tych spółek była finansowana poprzez zwrotną dopłatę wspólnika do kapitału oraz z ich wyników finansowych.

W związku z kontynuowaniem przez Bank strategii ograniczenia działalności poprzez celowe spółki inwestycyjne przewiduje się, iż kolejne spółki inwestycyjne będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji.

Według informacji dostępnych w dniu sporządzania sprawozdania finansowego (wstępne niezaudytowane) podstawowe dane finansowe opisywanych podmiotów według stanu na 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa	Kapitał własny	Wynik finansowy netto za 2017 rok
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy - Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	11 118	11 077	242
Handlowy Investments S.A.*	Luksemburg	100,00	18 298	17 869	61

* Dane finansowe Handlowy Investments S.A. pochodzą ze sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 28 lutego 2018 r. będącego dniem bilansowym jednostki.

VII. Istotne czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

9. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia związane z otoczeniem Grupy

9.1 Ryzyka związane z regulacjami prawnymi i nadzorczymi

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy w 2017 roku miały wpływ m.in.

Akty prawne / regulacje	Data wejścia w życie i podsumowanie nowych wymogów
Rekomendacja C dotycząca zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 01.2017 Dotyczy zarządzania ryzykiem koncentracji obejmuje następujące obszary: obowiązki zarządu i rady nadzorczej; zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka koncentracji i narzędzia wspierające proces zarządzania ryzykiem koncentracji; zasady przeciwdziałania ryzyku koncentracji i ograniczania ryzyka koncentracji; monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka koncentracji; system kontroli wewnętrznej; zarządzanie ryzykiem wynikającym z interakcji pomiędzy koncentracjami w ramach tego samego oraz różnych rodzajów ryzyka.
Wytyczne EBA dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 01.2017 Wytyczne przedstawiają stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzoru w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub tego, jak należy stosować prawo europejskie w obszarze wynagrodzeń. Wytyczne określają wymogi dotyczące polityki wynagrodzeń zarówno dla wszystkich pracowników jak również członków organów oraz osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz pracowników pełniących funkcje kontrolne.
Ustawa z dnia 23 marca 2017 roku o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 22.07.2017 roku (z wyjątkami). Dotyczy wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 roku w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi celem zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, którzy zawierają umowy o kredyty zabezpieczone nieruchomościami.
Rekomendacja H dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w Bankach	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 12.2017 Rekomendacja H wprowadziła ujęcie systemu kontroli wewnętrznej w ramach modelu trzech linii obrony, wraz z przypisaniem odpowiednich mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania przestrzegania tych mechanizmów przez wszystkie jednostki stanowiące linie obrony, a ponadto opiera system kontroli wewnętrznej na koncepcji zbioru mechanizmów kontrolnych zapewniających osiągnięcie ustawowo określonych celów.

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy w 2018 roku będą miały wpływ m.in.

Akty prawne / regulacje	Data wejścia w życie i podsumowanie nowych wymogów
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych – („PRIIP”)	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 1.01.2018 roku. Rozporządzenie nakłada na podmioty tworzące oraz sprzedające PRIIP (w tym Bank i DMBH) szereg nowych obowiązków, przede wszystkim w zakresie przedstawienia określonych informacji inwestorom. Celem jest wzmocnienie ochrony inwestorów indywidualnych nabywających takie produkty.
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 1.01.2018 roku. Rozporządzenie wprowadza m.in. wspólne ramy mające na celu zapewnienie dokładności i rzetelności indeksów stosowanych w UE jako wskaźniki referencyjne w instrumentach i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, a także ochronę konsumentów i inwestorów. Rozporządzenie ma m.in. zastosowanie do podmiotów opracowujących wskaźniki referencyjne, przekazujących dane wejściowe dla wskaźnika referencyjnego oraz podmiotów nadzorowanych stosujących wskaźniki w umowach finansowych oraz instrumentach finansowych.

rozporządzenie (UE) nr 596/2014	
Wytoczne EBA dotyczące polityk i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 01.2018 roku. • Wytoczne EBA dotyczące polityk i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych określają wymagania dotyczące opracowywania i wdrażania polityki i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do oferowania lub dystrybucji produktów i usług bankowych na rzecz konsumentów. Celem ich wprowadzenia jest ochrona konsumentów przed niepożądanymi, negatywnymi skutkami zasad wynagradzania pracowników sprzedaży.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. – („MIFID II”), Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. – („MIFIR”) wraz z innymi aktami prawa UE oraz związany z nimi projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 3.01.2018 roku. • Głównym celem regulacji MIFID II oraz MIFIR jest podwyższenie ochrony klientów korzystających z usług inwestycyjnych oraz zwiększenie przejrzystości funkcjonowania rynków finansowych, a także • Zapewnienie wzrostu konkurencyjności i efektywności rynków finansowych w Polsce i Unii Europejskiej.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego - („PSD2”)	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 13.01.2018 roku. • Dyrektywa PSD2 stanowi podstawę dla stworzenia jednolitego rynku usług płatniczych w UE opartego o bezpieczne i innowacyjności usług płatniczych. Transpozycja dyrektywy PSD2 powinna nastąpić do dnia 12.01.2018 roku jednakże prace nad uchwalenie zmian do ustawy o usługach płatniczych nie zostały jeszcze ukończone. Przewidywany termin uchwalenia zmian to I kwartał 2018 roku z uwzględnieniem, że przewidziany jest 6 miesięczny okres na dostosowywanie działalności dostawców usług płatniczych do zmienionych przepisów. • Najważniejsze zmiany to: <ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie nowej kategorii dostawców - katalog usług płatniczych rozszerzony został o dwa nowe typy usług: – usługę inicjowania transakcji płatniczej (payment initiation service; „PIS”) oraz – usługę dostępu do informacji o rachunku (account information service; „AIS”). – wprowadzenie silnego uwierzytelnienia – modyfikacja zasad odpowiedzialności za nieautoryzowaną transakcję – wprowadzenie małej instytucji płatniczej
Ustawa z dnia 24 listopada 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 13.01.2018 roku. • Celem tej regulacji jest walka z wyłudzeniami skarbowymi, w szczególności wyłudzeniami VAT. • Na banki i SKOK-i został nałożony obowiązek przekazywania do izby rozliczeniowej niektórych danych o klientach i ich transakcjach w celu ustalenia wskaźnika ryzyka. Izba rozliczeniowa będzie przekazywać informacje o wskaźniku ryzyka szefowi KAS oraz bankom i SKOK-om. Ustawa tworzy system wymiany informacji między bankami i administracją skarbową. Informacje przekazywane przez banki umożliwią administracji dokonywanie analiz finansowych, pozwalających na identyfikację przepływów charakterystycznych dla wyłudzeń skarbowych. • W przypadku podejrzenia, że rachunek jest wykorzystywany do wyłudzeń skarbowych Krajowa Administracja Skarbowa będzie mogła dokonywać blokady rachunków klientów na 3 dni z możliwością przedłużenia do 3 miesięcy.
Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 roku o dystrybucji ubezpieczeń	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa dotyczy ustanowienia nowych regulacji wynikających z konieczności implementowania do krajowego porządku prawnego przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 roku. • Ustawa określa zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz dystrybucji reasekuracji.
Projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	<ul style="list-style-type: none"> • Według projektu z 15.01.2018 roku ustawa ma wejść w życie 3 miesiące od daty publikacji w Dzienniku Ustaw. • Ustawa ma dostosować polskie prawo do IV Dyrektywy AML. • Głównie zmiany dotyczą zasad raportowania do GIIF, szerszego zakresu danych o klientach i beneficjentach rzeczywistych, szerszej definicji klienta i zasadniczo

<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – („RODO”)</p>	<p>zwiększonych obowiązków banku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termin: 25 maja 2018 r. • Rozporządzenie wiązać będzie wszystkich, którzy przetwarzają dane osobowe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. • Rozporządzenie wprowadza szereg zmian oraz istotnie rozszerza zakres obowiązków administratorów oraz podmiotów przetwarzających dane osobowe. Celem nowych przepisów jest również wyposażenie osób fizycznych oraz organów nadzorujących w skuteczne narzędzia reagowania na naruszenia Rozporządzenia. • Najważniejsze zmiany obejmują: <ul style="list-style-type: none"> – Nowe i rozszerzone prawa właścicieli danych: „prawo do bycia zapomnianym” (skierowane do osób, które życzą sobie, by ich dane osobowe zostały usunięte), uprawnienie do żądania przeniesienia danych oraz wzmocnione prawo dostępu i wglądu obywatela w jego dane. Osoby, których dane dotyczą, będą także miały rozszerzone prawo sprzeciwu wobec przetwarzania ich danych. – Wprowadzone zostały ograniczenia w zakresie profilowania włączając w to obowiązek otrzymania zgody na profilowanie przed rozpoczęciem zbierania danych, surowy obowiązek informowania o profilowaniu oraz konieczność akceptacji braku zgody na profilowanie. – Przepisami RODO zostają wprowadzone nowe lub uzupełnione zasady uzyskiwania zgód na przetwarzanie danych osobowych od osób, których dane dotyczą. Przepisy RODO wskazują także liczne informacje, które muszą być uwzględnione w komunikacji sposobu przetwarzania danych osobowych kierowanej do osób, których dane dotyczą. – Obowiązkiem administratorów danych będzie zgłaszanie w ciągu 72 godzin od wykrycia do właściwego organu nadzoru przypadków naruszeń, które mogą skutkować zagrożeniem praw i swobód osób, których dane zostały naruszone.
<p>Rekomendacja Z dotycząca ładu wewnętrznego w bankach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 06.2018 roku. • Rekomendacja Z będzie stanowić zbiór dobrych praktyk w zakresie zarządzania wewnętrznego (ang. internal governance). W szczególności dokument będzie się odnosił do takich kwestii, jak: ogólne zasady ładu wewnętrznego w banku, struktura organizacyjna, zadania, obowiązki, skład i funkcjonowanie rady nadzorczej, zarządu i kadry zarządzającej wyższego szczebla, standardy postępowania banku (etyka) oraz konflikt interesów, zasady wynagradzania banku, zasady zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, systemy informacyjne i komunikacja, wprowadzanie nowych produktów w banku, polityka dywidendowa, polityka zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing), ciągłość działania oraz przejrzystość systemu zarządzania w banku. Postanowienia Rekomendacji Z opracowywane są z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.
<p>Wytyczne EBA i ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków organów zarządzającego i kluczowego personelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termin 06.2018 roku. • Wytyczne EBA i ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków organów zarządzającego i kluczowego personelu ustanawiają proces oceny adekwatności oraz szereg wymogów dotyczących oceny odpowiedniości zarówno w odniesieniu do indywidualnych osób (członków rady nadzorczej, zarządu oraz kluczowego personelu), jak i całych organów (ocena kolektywna). Wytyczne wejdą w życie 30 czerwca 2018 roku, zastępując z tą datą dotychczasowe wytyczne EBA opublikowane w dniu 22 listopada 2012 roku.
<p>Ustawa z dnia 30 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 8 lutego 2017 roku (okres dostosowawczy 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy). • Celem ustawy jest implementacja do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 roku w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego. • Najważniejsze zmiany obejmują: dostęp do rachunku podstawowego - ustawa wprowadza przepisy, które zapewniają konsumentom dostęp do bezpłatnego podstawowego rachunku płatniczego oraz do podstawowych usług płatniczych powiązanych z tym rachunkiem. • Ustawa wprowadza przepisy dotyczące przenoszenia rachunków płatniczych. • Strony internetowe porównujące oferty dostawców usług płatniczych w zakresie prowadzenia rachunków płatniczych. • Obowiązki informacyjne w zakresie pobieranych opłat przez dostawców prowadzących rachunki płatnicze.
<p>Rozporządzenie Parlamentu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regulacja EMIR wdrażana jest w poszczególnych fazach od 2012 roku

<p>Europejskiego i Rady UE nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji oraz rozporządzenia wykonawcze do ww. rozporządzenia wydane przez Komisję Europejską („EMIR”)</p>	<p>Kolejne fazy wdrożenia w związku z regulacją EMIR, w szczególności dotyczące rozszerzenia zakresu podmiotów zobowiązanych stosować początkowy depozyt zabezpieczający (initial margin) dla transakcji pochodnych, będą kontynuowane w 2018 roku.</p> <ul style="list-style-type: none"> Regulacja EMIR nakłada na przedsiębiorców będących kontrahentami finansowymi, jak i niefinansowymi w rozumieniu Rozporządzenia szereg obowiązków związanych z zawieraniem transakcji pochodnych, a w szczególności transakcji zawieranych na rynku OTC (np. raportowanie transakcji pochodnych, rozliczanie transakcji pochodnych przez kontrahenta centralnego (CCP), potwierdzanie transakcji, rekoncyliacja oraz zabezpieczanie ekspozycji z transakcji).
<p>Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 1.07.2018 roku. Ustawa o split payment wprowadza mechanizm podzielonej płatności, co oznacza, że podatnicy, którzy otrzymali fakturę z wykazaną kwotą podatku, przy dokonywaniu płatności kwoty należności wynikającej z tej faktury mogą zastosować mechanizm podzielonej płatności. Zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności polega na tym, że: <ul style="list-style-type: none"> a) zapłata kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek VAT; b) zapłata całości albo części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony rachunek VAT, albo jest rozliczana w inny sposób Podatnik będzie miał ograniczone możliwości dysponowania środkami na rachunku VAT. Środkami z tego rachunku klient będzie mógł płacić VAT swoim kontrahentom również na rachunek VAT lub regulować zobowiązanie VAT w rozliczeniach z fiskusem. Rozwiązanie ma pomóc w ograniczeniu wyłudzeń VAT. Na mocy ustawy banki zobowiązane są do bezpłatnego otwarcia jednego rachunku VAT dla każdego klienta. Rozwiązanie zakłada zmianę technologii w systemie rozliczeń międzybankowych i może mieć wpływ na sposób udostępniania niektórych produktów. Regulacja nie dotyczy klientów detalicznych.
<p>Wytyczne EBA dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności niezwiązanej z księgą handlową</p>	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 12.2018 Celem opublikowanych wytycznych jest określenie oczekiwań nadzorczych dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności niezwiązanej z księgą handlową. Wytyczne zostały opracowane na bazie poprzedniej wersji opublikowanej w dniu 22 maja 2015 roku i uwzględniają oczekiwania oraz praktyki nadzorcze, w tym standardy dotyczące ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej opublikowane przez Komitet Bazylejski w kwietniu 2016 roku (standardy BCBS). Zaktualizowane wytyczne zawierają w szczególności wymogi dotyczące określenia strategii w odniesieniu do ryzyka IRRBB, w tym apetytu na ryzyko i sposobów mitygowanie ryzyka, określenia ram zarządzania ryzykiem IRRBB (określenie polityk, procesów i kontroli) oraz podziału odpowiedzialności w tym zakresie, dokonywania właściwej oceny nowych produktów i działań pod kątem IRRBB. Wytyczne stanowią pierwszy krok i zarazem pomost do pełnego wdrożenia wymogów IRRBB odzwierciedlonych w CRD V / CRR II, bankowym pakiecie reform rozpoczętym w listopadzie 2016 roku. Konsultacje będą trwały do 31 stycznia 2018 roku.
<p>Rekomendacja R dotycząca zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Termin: 2018/2019 KNF przyjęła 17 października 2017 roku projekt założeń nowelizacji skierowanej do banków Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. Projektowana nowelizacja Rekomendacji R ma na celu dostosowanie jej do wymogów Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9, który zastąpi od 2018 roku Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 39. Nowa klasyfikacja aktywów finansowych uzależniona ma być od wyników oceny modelu biznesowego zarządzania danym portfelem aktywów oraz charakterystyki aktywów finansowych. Dokonanie nowelizacji ma na celu wskazanie bankom stosującym MSR/MSSF oczekiwań nadzoru w obszarze dobrych praktyk w zakresie zasad identyfikacji ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, wyznaczania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe.
<p>Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> Projektowane przepisy mają na celu skrócenie podstawowego terminu przedawnienia (z dziesięciu lat do sześciu lat) oraz wprowadzenia odrębnej regulacji skutku przedawnienia roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom. Ponadto przewidziano w niej zmiany dotyczą ce biegu terminu

<p>Projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 9 października 2015 roku o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy.</p>	<p>przedawnienia roszczeń z tytułu rękojmi oraz egzekucji z rachunku bankowego w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none">• Projekt dotyczy zmiany mechanizmu zapewnienia wsparcia finansowego osobom, które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich budżetów domowych; wprowadzenia nowego instrumentu wspierającego dobrowolną restrukturyzację kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut innych niż te, w których kredytobiorcy uzyskują dochody.
--	---

10. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia związane z Grupą i jej działalnością

10.1 Zasady zarządzania ryzykiem

Grupa zarządza ryzykiem wprowadzając spójne w ramach Grupy zasady, mechanizmy kontrolne i narzędzia, uwzględniające wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe.

Funkcjonujący w Grupie system zarządzania ryzykiem, oparty na koncepcji uwzględniającej wspólną odpowiedzialność, zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach („trzech liniach obrony”):

- Poziom1 tj. jednostki organizacyjne odpowiedzialne za prowadzenie działalności, z której wynika podejmowanie ryzyka oraz odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, jak również za identyfikowanie i raportowanie ryzyka do jednostek 2-giej linii;
- Poziom 2 tj. zarządzanie ryzykiem w jednostkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii oraz działalność komórki do spraw zgodności – jednostki organizacyjne Sektora Zarządzania Ryzykiem, Departament Monitoringu Zgodności, Pion Finansowy, Pion Prawny, Pion Zarządzania Kadrami;
- Poziom 3 tj. jednostki Audytu zapewniające niezależną ocenę procesów zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Organizując procesy zarządzania ryzykiem Grupa uwzględniła profil ryzyka, cele strategiczne i biznesowe, dostępne zasoby kapitału i płynności, otoczenie makroekonomiczne oraz wymogi regulacyjne, stanowiące ramy systemu kontroli i zarządzania ryzykiem.

Procesy zarządzania ryzykiem są wdrażane na podstawie pisemnych polityk i zasad dotyczących identyfikacji, pomiaru, ograniczania, kontroli, monitorowania i raportowania ryzyka, na które Bank jest narażony, zatwierdzonych przez Zarząd, osoby upoważnione zgodnie z zasadami wydawania aktów normatywnych w Banku lub odpowiednio powołane Komitety, w tym:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem, zawierający Komisję ds. Ryzyka Operacyjnego, Systemu Kontroli i Zgodności (BRCC);
- Komitet ds. Ryzyka Sektora Bankowości Detalicznej.

Ryzyko działalności Grupy ograniczane jest poprzez system limitów, wynikających z apetytu na ryzyko, a funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej umożliwia monitorowanie poziomu ryzyka poprzez systematyczne dostarczanie kadrze zarządzającej informacji dotyczących portfela.

Grupa zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej. W ramach procesu identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka w 2017 roku Zarząd Banku uznał za istotne dla celów zarządzania ryzykiem oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko kredytowe;
- Ryzyko kredytowe kontrahenta;
- Ryzyko rynkowe w księdze handlowej;
- Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- Ryzyko płynności;
- Ryzyko operacyjne;
- Ryzyko braku zgodności;
- Ryzyko bezpieczeństwa informacji (włączając ryzyko cyberprzestrzeni);
- Ryzyko outsourcingu;
- Ryzyko modeli.

Główne zmiany w obszarze zarządzania ryzykiem

W związku z realizacją zaleceń Rekomendacji C, KNF obowiązującej od 1 stycznia 2017 roku, w celu zwiększenia efektywności zarządzania ryzykiem koncentracji m.in. określono apetyt na ryzyko koncentracji, wprowadzono zasady

identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka koncentracji również dla innych niż ryzyko kredytowe, rodzajów ryzyka tj. ryzyka operacyjnego, rynkowego i płynności oraz zwiększono zakres odpowiedzialności Zarządu oraz Rady Nadzorczej w obszarze zarządzania koncentracją.

W 2017 roku Grupa realizowała również, w ramach Projektu Kluczowego, prace związane z wdrożeniem MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Całość procesu wdrożenia, zgodnie z oczekiwaniami Europejskiego Organu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz UKNF, nadzorowana była przez Komitet ds. Audytu przy Radzie Nadzorczej Banku, który otrzymywał cyklicznie informacje na temat statusu projektu i kwestii istotnych na danym etapie wdrożenia.

W tym samym czasie Grupa wdrażała zmiany wynikające z nowej Rekomendacji. Grupa wzmocniła system kontroli wewnętrznej m.in. poprzez wdrożenie monitorowania pionowego, przeprowadzanego przez drugą linię obrony dla mechanizmów kontrolnych realizowanych przez jednostki pierwszej linii obrony.

Ryzyko płynności

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko płynności to ryzyko niezdolności do wypełnienia w określonym terminie swoich zobowiązań finansowych wobec klienta, kredytodawcy lub inwestora w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie Bankowi i podmiotom Grupy dostępu do środków płynnych w celu wypełnienia wszystkich swoich zobowiązań finansowych terminowo (również w prawdopodobnych, ekstremalnych sytuacjach kryzysowych). Zarządzanie ryzykiem płynności opiera się na: <ul style="list-style-type: none"> obowiązujących przepisach prawa w szczególności ustawie Prawo bankowe; wymaganiach polskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego; zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku; z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku. Grupa analizuje i zarządza ryzykiem płynności w różnych horyzontach czasowych, przy czym rozróżnia się płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową, stosując adekwatne metody pomiaru i limitowania ryzyka. Przyjęte miary oraz limity mają na celu ograniczenie nadmiernej koncentracji w zakresie przyjętej struktury bilansu, czy też źródeł finansowania. Zarządzanie płynnością długoterminową należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i jest określone w strategii Banku. Jest ono prowadzone w oparciu o monitorowanie relacji strukturalnych bilansu oraz o regulacyjne miary płynności długookresowej i obejmuje analizę luk płynności, a także możliwości pozyskania w przyszłości wystarczających źródeł finansowania oraz kosztu pozyskania środków w kontekście wpływu na rentowność prowadzonej działalności. Zarządzanie płynnością średnioterminową, w horyzoncie do 1 roku, należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i odbywa się w oparciu o przygotowywany w cyklu rocznym plan finansowania, określający poziomy limitów wewnętrznych oraz przygotowywane przez jednostki biznesowe Banku plany w zakresie zmiany aktywów i pasywów, opracowywane w ramach planów finansowych na kolejny rok budżetowy. Zarządzanie płynnością krótkoterminową, w horyzoncie do 3 miesięcy, należy do zadań Sub-Sektora Rynków Finansowych i odbywa się w oparciu o regulacyjne miary płynności krótkookresowej oraz limity wewnętrzne. Bank analizuje także poziom płynności w sytuacjach kryzysowych, przyjmując jako warunek konieczny brak ujemnej luki we wszystkich przedziałach czasowych w horyzoncie 3 miesięcy. Zarządzanie płynnością bieżącą należy do zadań Sub-Sektora Rynków Finansowych i prowadzone jest w oparciu o rachunki nostro Banku, w tym w szczególności rachunek rezerwy obowiązkowej w NBP, przy użyciu dostępnych produktów oferowanych przez rynek pieniężny oraz bank centralny.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> Pomiar ryzyka płynności dokonywany jest przy wykorzystaniu: zewnętrznych miar nadzorczych (miary M1-M4 oraz LCR/NSFR) oraz dodatkowych miar wypracowanych wewnętrznie: <ul style="list-style-type: none"> analiza luk – MAR/S2, scenariusze kryzysowe, strukturalne wskaźniki płynności, rynkowe czynniki ostrzegawcze, znaczące źródła finansowania, awaryjny plan finansowania
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem płynności jest dokonywane przy wykorzystaniu: nadzorczych limitów ryzyka płynności ustalonych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz wewnętrznych limitów i progów ostrożnościowych ryzyka płynności, ustalanych przez Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami: <ul style="list-style-type: none"> limity dla Raportu S2 – dla ustalonych walut i przedziałów czasowych; progi ostrzegawcze strukturalnych wskaźników płynności; próg ostrzegawczy testów scenariuszy kryzysowych. Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące pozycji płynnościowej, wyniku testów

	<p>warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka płynności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowo, analiza ryzyka płynności jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
<p>Ryzyko rynkowe</p>	
<p>Definicja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rynkowe to ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Banku w wyniku zmiany: <ul style="list-style-type: none"> – rynkowych stóp procentowych; – kursów walutowych; – kursów akcji; – cen towarów; – oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.
<p>Strategia zarządzania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest zapewnienie, że rozmiary ponoszonego ryzyka w ramach Grupy odpowiadają poziomowi akceptowalnemu przez akcjonariuszy oraz instytucje nadzoru bankowego, a także zapewnienie, że wszystkie ekspozycje na ryzyko rynkowe są właściwie odzwierciedlone w kalkulowanych miarach ryzyka przekazywanych do wiadomości odpowiednim osobom i organom zarządzającym. • Przyjęte miary oraz limity ryzyka rynkowego mają na celu zapobieganie nadmiernej koncentracji ekspozycji na pojedynczy czynnik ryzyka lub grupę powiązanych czynników ryzyka, a także, aby określić ogólny maksymalny poziom podejmowanego ryzyka w księdze handlowej lub bankowej. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: wymaganiach polskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego, zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem rynkowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowy i bankowy. • Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe, takie jak: dłużne papiery wartościowe kwalifikowane, jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności, oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zawierane, w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego w Sub-Sektorze Rynków Finansowych w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfel handlowy obejmuje również opcje, w tym przede wszystkim walutowe transakcje opcyjne, opcje na stopy procentowe oraz struktury opcyjne, będące odzwierciedleniem ekonomicznej natury oraz ryzyka wynikającego z produktów oferowanych klientom Banku. Działalność Banku w tym zakresie jest prowadzona w sposób zapewniający jednoczesne (każdorazowe i natychmiastowe) zawarcie transakcji przeciwstawnej o takich samych parametrach, w związku z czym, portfel transakcji opcyjnych nie generuje otwartej ekspozycji ryzyka rynkowego. Jedyną wielkością związaną z zawieraniem transakcji opcyjnych uwzględnianą w pomiarze ryzyka rynkowego, a konkretnie ryzyka walutowego, jest wielkość premii płaconej/otrzymywanej w walucie zagranicznej.
<p>Pomiar ryzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: metoda czynników wrażliwości (Factor Sensitivity/DV01), metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR), testy warunków skrajnych. • Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji). <ul style="list-style-type: none"> – W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01; – W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie; – W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej). • Miarą zintegrowaną ryzyka rynkowego portfeli handlowych, łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennościami poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach

	<p>rynkowych, przy ustalonym poziomie ufnosci i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Banku, wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufnosci i jednodniowego okresu utrzymania.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego, są obliczane, jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych. W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami. Bank notuje ekspozycje ryzyka rynkowego portfeli handlowych w ponad dwudziestu walutach zarówno w przypadku pozycji walutowych, jak i ekspozycji na ryzyko stóp procentowych, przy czym tylko w przypadku kilku walut ekspozycje są znaczące. Dla dużej grupy walut ekspozycje wynikają z niepełnego dopasowania transakcji zawartych na zlecenie klienta i transakcji domykających z innymi kontrahentami rynków hurtowych. Znaczące ekspozycje na ryzyko rynkowe otwierane są w przypadku PLN, walut rynków wysokorozwiniętych (przede wszystkim USD oraz EUR; rzadziej GBP, CHF, JPY) oraz walut krajów Europy Środkowej.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości wartości zagrożonej (VAR), wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka rynkowego, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego oraz raporty na temat wykorzystania limitów Trading MAT i Trading Stop Loss (progi ostrzegawcze). Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody odsetkowe i kapitał Grupy. Ryzyko stóp procentowych może wystąpić w przypadku, gdy aktywa i pasywa (z uwzględnieniem kapitału oraz instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń): mają różne terminy zapadalności, ich oprocentowanie zmienia się w różnych terminach, ich oprocentowanie jest relacjonowane do różnych rynkowych krzywych stóp procentowych (ryzyko bazy), zawarte są w nich opcje.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik odsetkowy, a dalej finansowy Grupy. Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: wymaganiach polskich i europejskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego oraz EBA; zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Podział na poziomy zarządzania ryzykiem uwarunkowany jest charakterem i rodzajem decyzji, jakie są podejmowane przez poszczególne gremia decyzyjne w Banku, wpływające na profil i poziom ryzyka stopy procentowej. <ul style="list-style-type: none"> Strategiczna perspektywa zarządzania ryzykiem leży w kompetencjach decyzyjnych Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (KZAiP). KZAiP zarządza ryzykiem stóp procentowych poprzez ustalanie limitów ryzyka dla portfeli bankowych oraz dokonując comiesięcznych przeglądów wielkości ekspozycji i wyniku z zarządzania tymi portfelami. Operacyjne zarządzanie ryzykiem stóp procentowych prowadzone jest w Departamencie Zarządzania Aktywami i Pasywami, który jest uprawniony do otwierania pozycji ryzyka w ramach przyjętych limitów.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: analiza luki stopy procentowej, metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (Value-at-Close) / całkowitego zwrotu z portfela (Total Return), metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (Interest Rate Exposure, IRE), testy warunków skrajnych. Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne, w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy. Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji.

	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (Value-at-Close) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań. • Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) służy do pomiaru potencjalnego wpływu określonego przesunięcia równoległego krzywych stóp procentowych na dochód odsetkowy z księgi bankowej przed opodatkowaniem, który może być uzyskany w określonym przedziale czasu. Jest to miara prospektywna. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat. • Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym. • Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych, zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move), oraz kryzysowe (stress move) występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych rewidowane są co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Banku. • Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Transakcji Rynku Międzybankowego prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży: zarządzanie płynnością finansową, zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego z innych jednostek organizacyjnych Banku, otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Banku przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego. • Aby uniknąć nadmiernych wahań wartości funduszy kapitałowych Banku, spowodowanych przez przeszacowanie aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ustala się maksymalne limity pozycji DV01 (Dollar Value of 1 basis point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych w określonym punkcie węzłowym krzywej, (do którego sprowadzane są wszystkie przepływy pieniężne w ustalonym przedziale czasowym), spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę dla tego typu portfeli. Limity dotyczą również pozycji otwartych w instrumentach pochodnych (np. transakcjach swap stóp procentowych), przeprowadzanych w celu zabezpieczenia wartości godziwej portfela.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej. • Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
Ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez klienta. • Ryzyko niewykonania przez kontrahenta zobowiązania wynikającego z transakcji, przed lub w dacie jej ostatecznego rozliczenia.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest wspieranie długoterminowego planu stabilnego rozwoju portfela kredytowego przy zachowaniu jego odpowiedniej jakości. Proces kredytowy opiera się na szeregu fundamentalnych zasad, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> – Wspólna odpowiedzialność obszaru biznesu i niezależnych jednostek zarządzania ryzykiem za jakość portfela i procesu kredytowego oraz ponoszone straty kredytowe; – Postępowanie zgodnie z wytycznymi dotyczącymi struktury portfela w celu zapewnienia jego dywersyfikacji i zachowania równowagi pomiędzy ryzykiem i kapitałem; – Wprowadzenie systemu kompetencji kredytowych, który zakłada, iż specjalne upoważnienia do podejmowania decyzji kredytowych mogą być przyznane jedynie odpowiednio przeszkolonym i doświadczonym pracownikom jednostek zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem ich dotychczasowego doświadczenia zawodowego oraz umiejętności i zdolności oceny ryzyka; – Uzależnienie szczebla akceptacji od ponoszonego ryzyka – ekspozycje związane z większym ryzykiem (uwzględniając wielkość i poziom ryzyka) wymagają zatwierdzenia na wyższym szczeblu decyzyjnym; – Stosowanie zróżnicowanych i adekwatnych standardów oceny ryzyka do każdego kredytobiorcy i zaangażowania, w tym w ramach działań naprawczych; – Spójny proces ratingowy bazujący m.in. na wynikach modeli ratingowych lub scoringowych; – Okresowe, regularne monitorowanie wyników z działalności klientów oraz identyfikowanie negatywnych zmian w ich sytuacji, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań

	<p>klasyfikujących należność lub działań naprawczych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monitorowanie otoczenia zewnętrznego w celu wczesnego zidentyfikowania zagrożeń ekonomicznych mogących mieć negatywny wpływ na portfel Banku; - Stosowanie się do zasad polityki kredytowej oraz w szczególnych wymóg zatwierdzenia odstępstw od zasad Polityki Kredytowej na wyższych szczeblach organizacyjnych w celu zapewnienia kontroli realizacji jej zasad z zachowaniem zgodności z wewnętrznymi aktami normatywnymi obowiązującymi w Banku, przepisami prawa powszechnie obowiązującymi oraz regulacjami wydawanymi przez właściwych regulatorów.
<p>Pomiar ryzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar ryzyka dokonywany jest przy wykorzystaniu: modeli ratingowych, scoringowych i Kart Ocen Punktowych na poziomie danego klienta oraz modeli rezerw dla portfelowej oceny ryzyka oraz zintegrowanego procesu ICAAP zarówno na poziomie zagregowanym jak i w podziale nie linie biznesowe.
<p>Monitoring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i zarządzanie ekspozycją na ryzyko kredytowe jest dokonywane na dwóch poziomach: na poziomie klienta oraz na poziomie portfela. Narzędzia wykorzystywane do monitorowania aktualnej zdolności kredytowej kredytobiorcy obejmują: <ul style="list-style-type: none"> - coroczny kompleksowy przegląd limitów, ekspozycji, sytuacji finansowej oraz współpracy z kredytobiorcami, - raporty generowane w procesie Wczesnego Ostrzegania - okresowe przeglądy finansowe kredytobiorcy, - okresowe przeglądy ekspozycji kredytowych negatywnie sklasyfikowanych, - okresowe wizyty u klientów, - raporty dotyczące bieżących kontaktów pracowników jednostek biznesowych/doradców bankowych z klientami, - analizę i ocenę informacji zewnętrznych (raporty ratingowe, raporty analityków, prasa, źródła branżowe itp.) - system klasyfikacji wewnętrznej. • Monitoring na poziomie portfela <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie wykorzystania limitów koncentracji ryzyka w portfelu kredytowym na podstawie odpowiednich raportów, - regularne, okresowe przeglądy portfela kredytowego, - przeglądy portfela „ad hoc” wywołane nagłą, istotną informacją zewnętrzną, - monitorowanie wskaźników ustalonych dla portfela ekspozycji detalicznych. • Monitorowanie wyników portfela i identyfikowanie trendów w portfelu realizowane jest przy pomocy regularnej informacji zarządczej i raportów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. analizy dynamiki zmian wielkości i segmentacji (branże) portfela kredytowego, ryzyka klienta (ratingu), jakości zabezpieczenia ekspozycji kredytowych i ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, odstępstw od obowiązujących zasad akceptacji ryzyka oraz poziomu wykorzystania limitów. • Pakiet raportów MIS dla każdego portfela jest przygotowywany cyklicznie i przekazywany kierownictwu Banku m.in. Managerom odpowiedzialnym za dany segment klientów, Komitetowi ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Zarządowi Banku.
<p>Ryzyko operacyjne</p>	
<p>Definicja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko operacyjne należy rozumieć jako możliwość poniesienia strat w wyniku niewłaściwych lub wadliwych procesów wewnętrznych, czynników ludzkich, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. <ul style="list-style-type: none"> - Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko technologiczne i techniczne, outsourcingu, nadużyć/defraudacji, prania pieniędzy, bezpieczeństwa informacji, zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania), podatkowe i rachunkowe, produktu, prawne, modeli, kadrowe, koncentracji, niewłaściwego postępowania, jak również ryzyko utraty reputacji, związane ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego, z praktykami biznesowymi oraz rynkowymi, a także ryzyko operacyjne wkomponowane w inne rodzaje ryzyka (np. kredytowe, kontrahenta, płynności, braku zgodności); - Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową.
<p>Strategia zarządzania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie spójnego i efektywnego podejścia do identyfikacji, oceny, ograniczania, kontroli, monitorowania oraz sprawozdawczości w zakresie tego ryzyka, a także efektywnej redukcji poziomu narażenia na ryzyko operacyjne, a w konsekwencji redukcja ilości zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotkliwości ich skutków. <ul style="list-style-type: none"> - Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma również na celu pełną integrację procesów zarządzania tym ryzykiem z procesami podejmowania decyzji biznesowych.. - Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, Grupa bierze pod uwagę strategię biznesową, Profil ryzyka Grupy, otoczenie makroekonomiczne, dostępne zasoby kapitału i płynności oraz wymogi regulacyjne stanowiące ramy dla przygotowania systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie.

Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none">• W procesie oceny ryzyka Grupa wykorzystuje kombinacje różnych metod pomiaru lub szacowania ryzyka.<ul style="list-style-type: none">– Ocena ryzyka polega na określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia i wielkości możliwych przyszłych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. W tym celu wykorzystuje się mierniki ilościowe i jakościowe (np. apetyt na ryzyko, wymogi kapitałowe, docelowy profil ryzyka, KRI, dane o stratach i zdarzeniach ryzyka operacyjnego, problemy kontrolne i działania naprawcze, proces samooceny, mapę ryzyka, kluczowe projekty, obszary koncentracji ryzyka i obszary wzrastającego poziomu ryzyka, analizy scenariuszy, testy warunków skrajnych, zmiany procesów i produktów, atestacje ryzyka operacyjnego, informacje z wewnętrznych i zewnętrznych przeglądów i audytów, informacje raportowane do Komisji i Komitetów).– Ocena uwzględnia analizę zagrożeń zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Trafna ocena ryzyka operacyjnego umożliwia odpowiednie określenie profilu ryzyka i właściwe nim zarządzanie.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none">• Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego odpowiada Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz wspierające go Komisje.<ul style="list-style-type: none">– Jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Grupy jest przedmiotem kontroli i oceny przez jednostkę audytu wewnętrznego.– W ramach nadzoru skonsolidowanego, dane o ryzyku operacyjnym Banku i spółek zależnych prezentowane są Komisjom i Komitetom wspierającym Zarząd Banku i Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.– Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza jest wspierana przez Komitety Rady Nadzorczej - Komitet ds. Audytu, Komitet ds. Ryzyka i Kapitału oraz Komitet ds. Wynagrodzeń.– Na podstawie syntetycznych raportów przedkładanych przez Zarząd co najmniej dwa razy w roku, określających skalę i rodzaje ryzyka operacyjnego, na które narażona jest Grupa, obszary koncentracji ryzyka, metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, prawdopodobieństwo jego występowania, ocenę potencjalnego negatywnego wpływu metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także wyniki monitorowania profilu ryzyka operacyjnego i apetytu na ryzyko operacyjne, Rada Nadzorcza, wspierana przez Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału, dokonuje oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii (w tym, w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym) i w razie konieczności zleca poddanie jej rewizji.

VIII. Zaangażowanie społeczne i mecenat kulturalny Banku

Pełen zakres informacji dotyczących realizacji przez Bank zasad społecznej odpowiedzialności biznesu, zawierający również wszystkie wymagane prawem informacje niefinansowe, znajduje się w Sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych Banku Handlowego w Warszawie S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdanie to zostało przygotowane w oparciu o wymogi określone w przepisach ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 395), zgodnie z którą nałożony został obowiązek sprawozdawczy.

1. Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

Bank jest społecznie odpowiedzialny i wrażliwy na potrzeby swoich partnerów, zarówno biznesowych, jak i społecznych. Wszystkie działania Banku podejmowane są w zgodzie z potrzebami jego klientów, a także społeczności, w których funkcjonuje.

Aktywności Banku w zakresie Corporate Social Responsibility (CSR) obejmują miejsce pracy i otoczenie rynkowe, społeczności lokalne, a także ochronę środowiska. Celem strategicznym jest zdobycie pozycji firmy wyznaczającej standardy instytucjonalnej odpowiedzialności społecznej (CSR), zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz organizacji. Kontynuowane są inwestycje wspierające społeczności lokalne, realizowane dla dobra publicznego w takich dziedzinach, jak: edukacja finansowa, promocja przedsiębiorczości, rozwój lokalny i ochrona dziedzictwa kulturowego. Misja Banku w tym obszarze realizowana jest za pośrednictwem Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy założonej w 1996 roku. Społeczne zaangażowanie Banku jest doceniane w niezależnych rankingach i zestawieniach, takich jak Respect Index, czy Ranking Firm Odpowiedzialnych Społecznie.

1.1 Relacje z klientami – praktyki rynkowe

Misją oraz największą ambicją Banku jest zbudowanie relacji z klientami opartych na zaufaniu i wspólnym dążeniu do rozwoju. Strategicznym celem jest osiągnięcie takiego poziomu satysfakcji klientów, którego naturalną konsekwencją będzie niezachwiana lojalność wobec Banku. W związku z tym, podejmowany jest szereg działań, na podstawie badań oraz informacji zwrotnej od klientów, które mają stale usprawniać i podnosić jakość standardów obsługi oraz oferty produktowej. Jedną z odpowiedzi na zmieniające się oczekiwania klientów jest adaptacja strategii obsługi klientów w sieci tradycyjnych oddziałów do rozwoju nowych technologii. Obecnie ponad 95% transakcji bankowych klienci realizują samodzielnie poprzez

Citibank Online. W sieci nowoczesnych oddziałów Bankowego Ekosystemu Smart klient samodzielnie może wykonać transakcje finansowe, skorzystać z wpłaty/wypłaty gotówki w bankomatach walutowych, jak również otrzymać kartę kredytową czy zapoznać się na interaktywnym monitorze ze specjalnymi ofertami rabatowymi dla posiadaczy kart Citi Handlowy.

Badania satysfakcji klientów

Bank przeprowadza regularne badania opinii klientów zarówno w części instytucjonalnej, jak i detalicznej. Głównym wskaźnikiem mierzącym jakość usług jest NPS (Net Promoter Score). Wskaźnik NPS pozwala określić skłonność klientów do rekomendacji Banku, a co za tym idzie ich zadowolenie z usług. Badania obejmują kluczowe segmenty klientów Banku oraz najważniejsze kanały kontaktu (tj. bankowość elektroniczną, obsługę telefoniczną, oddziały). Oceny i komentarze są analizowane przez zespół badający doświadczenia klientów, a wyniki tych analiz i projektów usprawnień omawiane na comiesięcznym spotkaniu z zespołem menedżerskim banku. Dzięki zdyscyplinowanemu podejściu Bank osiągnął w 2017 roku wzrost ocen w każdym z kluczowych wskaźników NPS. Bank zachował pozycję lidera w segmencie kart kredytowych i pozostał jednym z dwóch najlepszych banków w segmencie klientów najbogatszych.

Jednym z kluczowych działań podjętych w odpowiedzi na oczekiwania klientów, było wprowadzenie nowej odsłony serwisu internetowego Citibank Online. Nowa wersja systemu zyskała nowy atrakcyjny wygląd, nowe funkcjonalności a nawigacja stała się o wiele prostsza i bardziej intuicyjna. Klienci mogli zgłaszać swoje uwagi doradcom oraz na oficjalnym fanpage Citi Handlowy na Facebooku w trakcie trwania całego projektu. System został przygotowany w technologii Responsive Design, co oznacza, że jest wygodny w obsłudze na wszystkich urządzeniach, w tym na tablecie i smartfonie. Wśród oczekiwanych a dzisiaj wysoko przez klientów docenianych nowych funkcjonalności Citibank Online należy wymienić: Digital Team.

Potwierdzeniem silnej pozycji Banku w tworzeniu oferty dopasowanej do potrzeb klientów jest uzyskanie w 2017 roku wielu nagród i wyróżnień. Jednym z nich jest nagroda w ósmej edycji rankingu przygotowywanego przez Bankier.pl i „Puls Biznesu” dla karty kredytowej Citi Simplicity, która po raz drugi z rzędu otrzymała nagrodę Złotego Bankiera w kategorii produktowej: „najlepsza karta kredytowa”. Citi Handlowy został także wyróżniony za najlepsze praktyki w kategorii: „bezpieczeństwo”. Na podium bank znalazł się także w kategorii kredytów hipotecznych.

Komunikacja z klientami

Bank od ponad sześciu lat konsekwentnie realizuje strategię przejrzystej komunikacji z klientem, systematycznie dostosowując swoją ofertę do potrzeb klientów. W ramach projektów takich jak „Trading Customers Fairly” określone zostały wymagania dotyczące komunikacji, które warunkują przeprowadzenie kampanii produktowych. Dzięki temu, mimo dynamicznie zmieniającego się otoczenia rynkowego, klienci mogą mieć pewność, że o produktach Banku informowani są w sposób rzetelny i przejrzysty. Bank gwarantuje przy tym czytelność umów oraz transparentną informację o kosztach, ryzyku i możliwych do osiągnięcia korzyściach. Wszyscy pracownicy odpowiedzialni za ofertę produktową zostali też przeszkoleni ze standardów przejrzystej komunikacji i są zobowiązani do ścisłego ich przestrzegania. Dodatkowo politykę i standardy wysokiej obsługi klienta, reklamacji oraz odpowiedzialnego marketingu w Banku regulują wewnętrzne akty normatywne m.in. „Kodeks Etyki Reklam” oraz „Etyczne Praktyki Biznesowe Banku Handlowego w Warszawie S.A.”

Reklamacje i zapytania klientów

Informacja na temat możliwości wnoszenia reklamacji, skarg i zażaleń jest łatwo dostępna na stronie internetowej Banku. Klienci mogą zgłosić swoje uwagi poprzez:

- Formularz elektroniczny na profilu Citibank Online <https://www.citibankonline.pl/>
- Wysłanie listu na adres Banku, bądź ustanie w oddziale Banku
- Wysłanie e-mailu listybh@citi.com
- Kontakt z infolinią CitiPhone: 22 362 2484

Bank informuje o możliwości polubownego rozwiązywania sporów w relacjach ze swoimi klientami, a informacja na ten temat jest publicznie dostępna na stronie internetowej. Ważnym elementem jakościowym, monitorowanym w procesie rozpatrywania reklamacji jest czas udzielenia odpowiedzi. Standard czasowy rozpatrywania reklamacji dla klientów z segmentów Citigold i Citigold Private Client wynosi 1 dzień roboczy, zaś dla klientów z pozostałych segmentów są to 4 dni robocze. Reklamacje, w których źródłem błędu był bank nie przekraczały w 2017 roku 30% ogółu reklamacji. Analizy reklamacji i sugestii klientów, sposobu ich rozpatrzenia i wyciągania wniosków dla funkcjonowania Banku, są prezentowane na spotkaniach Rady ds. Doświadczeń Klientów, które odbywają się raz w miesiącu. Na podstawie przygotowanych analiz uzgadniane są plany naprawcze, tak aby w kolejnych miesiącach usunąć pojawiające się błędy po stronie Banku. W tym roku w obszarze strategicznym jakim jest bankowość online Bank zredukował ilość zgłoszonych reklamacji o 18% w stosunku do roku poprzedniego. Jest to bardzo dobry wynik, biorąc pod uwagę wdrożenie nowej platformy dla klientów na początku roku, czas potrzebny klientom do dostosowania się i zapoznania się do wprowadzonych zmian.

Rzecznik Klientów

Powołanie funkcji Rzecznika Klienta ma na celu zarówno wzmocnienie współpracy Banku z klientami, jak i zwiększenie satysfakcji klientów z produktów i usług oferowanych przez Bank. Poprzez kontakt z Rzecznikiem, Bank zaprasza swoich klientów do dialogu. Klienci mają możliwość dzielenia się z nim swoimi opiniami, uwagami i sugestiami dotyczącymi funkcjonowania Banku. Kontakt z Rzecznikiem jest możliwy poprzez wysłanie zgłoszenia na adres e-mail Rzecznika. W 2017 roku do Rzecznika Klienta wpłynęło 249 spraw. Dodatkowym kanałem, w którym klienci mogą zgłosić się o pomoc, czy przekazać swoje uwagi jest kanał social media, również zarządzany przez rzecznika klienta. Co miesiąc przez ten kanał obsługiwanych jest 250-300 zapytań klientów.

Edukacja klientów

Innego typu działaniem, które jest nieobligatoryjne, ale doskonale wpisuje się w całość działań na rzecz bezpieczeństwa i dostępności usług bankowych jest edukacja finansowa obecnych i przyszłych klientów.

Bank poprzez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy realizuje programy których celem jest budowanie świadomości finansowej Polaków i w efekcie podejmowanie przez nich bardziej wyważonych i świadomych decyzji kredytowych i inwestycyjnych oraz zapobieganie wykluczeniu finansowemu określonych grup społecznych. Działania Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy koncentrują się na aktywności w obszarze edukacji finansowej, w ramach której szczególny nacisk kładziony jest na kształtowanie kompetencji z zakresu finansów osobistych. Wspieranie przedsiębiorczości poprzez przygotowywanie młodych ludzi do uruchomienia własnego biznesu oraz wzmacnianie potencjału istniejących firm, to wkład Fundacji na rozwój polskiej gospodarki. Szczególną uwagę Fundacja przykłada do startupów, mając na uwadze ich innowacyjność.

Uzupełnieniem działań Fundacji są konkursy dla mikroprzedsiębiorców, polskich firm dokonujących ekspansji na rynkach zagranicznych oraz podmiotów z rynków wschodzących inwestujących w Polsce.

Fundacja swoje zadania realizuje również poprzez program badań, w ramach którego bada m.in. postawy Polaków wobec finansów, różne aspekty działalności polskich firm za granicą.

Dodatkowo Bank rozwija swoje strony internetowe tak, aby zawierały one najważniejsze materiały edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa transakcji, korzystania z produktów i z mobilnych dostępów.

Bardzo ważne jest również dla Banku zapewnienie, że klienci rozumieją działanie posiadanego produktu i wiedzą, jak w najlepszy dla siebie sposób, nim się posługiwać. W tym celu Bank umieścił na stronie internetowej sekcje Najczęściej Zadawane Pytania i Odpowiedzi. Dodatkowo zostały opracowane materiały edukacyjne dla klientów, dzięki którym klienci mogą dowiedzieć się jak zarządzać kredytem i swoją historią kredytową, jak dbać o bieżącą spłatę kredytu i dlaczego jest to ważne.

W 2017 roku został również zrealizowany projekt Tonality, którego celem było dołączenie części edukacyjnej w odpowiedzi na reklamację klienta, tak aby podobna sytuacja niekorzystna się już więcej nie powtórzyła.

Ochrona danych klientów

Bank stosuje najwyższe standardy w obszarze bezpieczeństwa informacji. Cyklicznie przeprowadzane są audyty w tym zakresie potwierdzone posiadaniem przez Bank certyfikatami na zgodność z normami ISO 27001 i ISO22301, które obejmują procesy, produkty i usługi jakie Bank świadczy swoim klientom.

Bank zobowiązuje się do ochrony prywatnych i poufnych informacji na temat swoich klientów oraz do właściwego ich wykorzystywania. Zasady te opisane są w wewnętrznym dokumencie „Zasady ochrony danych osobowych w Banku Handlowym w Warszawie S.A”. Bank gromadzi, przechowuje i przetwarza dane osobowe klientów w sposób określony przez prawo krajowe, mając na celu oferowanie klientom produktów i usług lepiej spełniających ich potrzeby finansowe oraz umożliwiających osiąganie celów finansowych. Mając to na uwadze, Bank dokłada wszelkich starań, aby wdrażać i utrzymywać odpowiednie systemy i technologie oraz właściwie szkolić pracowników, którzy mają dostęp do takich informacji. Dostawcy, z których usług korzysta Bank, podobnie mają obowiązek ochrony poufnego charakteru danych, w tym danych osobowych oraz poufnych, które od niego otrzymują. Bank przestrzega również własnych rygorystycznych norm i regulacji wewnętrznych dotyczących poufności charakteru i bezpieczeństwa informacji oraz danych osobowych (normy dotyczące zarządzania systemami informatycznymi, normy bezpieczeństwa informacji, ogólne przepisy dotyczące bezpieczeństwa). Dbając, aby informacje te były wykorzystywane tylko do uzasadnionych celów związanych z wykonywaną pracą oraz udostępniane wyłącznie upoważnionym osobom i organizacjom, oraz w prawidłowy i bezpieczny sposób przechowywane Bank stosuje najwyższe standardy w obszarze bezpieczeństwa informacji.

1.2 Troska o ludzi

Strategicznym celem Banku jest pozyskanie, rozwój i zatrzymanie najbardziej utalentowanych ludzi, którzy podzielają wartości, którymi kieruje się Bank:

Wspólny cel	Jeden zespół kierujący się wspólnym celem: najlepsza obsługa klientów i interesariuszy.
Odpowiedzialny biznes	Działanie w sposób przejrzysty, roztropny i odpowiedzialny.
Innowacyjność	Ciągłe udoskonalanie rozwiązań oferowanych naszym klientom poprzez udzielanie im pełnych informacji na temat produktów i usług, dostarczanie światowej klasy produktów.
Rozwój talentów	Utalentowany zespół wysoce wyspecjalizowanych profesjonalistów, którzy oferują doskonałą obsługę, wykazują inicjatywę i są w stanie sprostać najtrudniejszym wyzwaniom.

Swoim pracownikom Bank oferuje bezpieczne i przyjazne miejsce pracy, w którym angażują swoją energię i mają poczucie realizacji osobistych osiągnięć, satysfakcji oraz możliwości indywidualnego rozwoju. Rozwój pracowników jest wspierany przez realizację działań takich jak: szkolenia, zaangażowanie w realizację wymagających projektów, a także proces oceny, dzięki któremu pracownicy uzyskują informacje na temat swoich mocnych stron oraz obszarów, które powinni jeszcze rozwijać. Bank wdrożył politykę personalną, której towarzyszą udokumentowane, mierzalne i regularnie monitorowane cele.

Proces doboru, i rozwoju personelu jest jednym z priorytetów Banku. Pracownicy mają dostęp do ofert pracy znajdujących się na stronie Career Mobility, co umożliwia im aplikowanie na stanowiska, którymi są zainteresowani w ramach struktur Banku oraz innych spółek należących do Grupy Citi.

Ponadto Bank zapewnia pracownikom bogatą ofertę świadczeń pozapłacowych, które zaspokajają ich osobiste i społeczne potrzeby.

W ramach świadczeń pozapłacowych, pracownicy korzystają z pracowniczego programu emerytalnego, ubezpieczenia na życie, pakietu sportowego, prywatnej opieki medycznej, funduszu świadczeń socjalnych oraz produktów bankowych na preferencyjnych warunkach. Pracownicy mają również możliwość pracy w elastycznych godzinach, celem umożliwienia lepszego realizowania obowiązków osobistych i zawodowych.

Dbając o bezpieczeństwo pracy, Bank stara się zapewnić optymalne warunki pracy wszystkim pracownikom ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Badanie nastrojów pracowniczych

Co roku Bank przeprowadza badanie nastrojów pracowniczych nazywane Voice of Employee, czyli „Głos Pracownika”. Ankieta służy badaniu satysfakcji i zaangażowania pracowników. Udział w ankiecie jest dobrowolny. Pytania, na które odpowiadają pracownicy dotyczą m.in: komunikacji, możliwości rozwoju, merytokracji, relacji z przełożonymi i współpracownikami, udziału w decyzjach, równowagi pomiędzy życiem zawodowym i osobistym, różnorodności jak również wartości i zasad etycznych, którymi kieruje się Bank.

Wypełnienie ankiet jest pierwszym etapem działań związanych z pracą nad badaniem nastrojów wśród pracowników. Kolejnymi etapami są analiza wyników, wywiady grupowe mające na celu pogłębioną analizę wyników oraz przygotowanie planów działań doskonalących po ankiecie, realizacja i komunikowanie rezultatów pracownikom.

W 2017 roku Bank Handlowy kierując się najlepszymi praktykami CitiGroup i oraz tendencjami rynkowymi w zakresie badania satysfakcji pracowników pogłębił dialog z pracownikami kierując do nich badanie Puls VOE 3 razy w ciągu roku.

Kolejne regularne badanie satysfakcji pracowników w Banku planowane jest jesienią 2018 roku.

Dialog i wolność zrzeszania się

W Banku działają dwa związki zawodowe: NSZZ "Solidarność" - Region Mazowsze Międzyzakładowa Organizacja Związkowa nr 871 przy Banku Handlowym w Warszawie S.A oraz NSZZ Pracowników Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Zasady Postępowania Pracowników Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Zasady Postępowania stanowią ogólny przegląd najważniejszych regulacji wewnętrznych obowiązujących w Banku. Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do postępowania zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami w Banku. Bank dąży do stworzenia pracownikom optymalnych szans na realizację ich potencjału, zapewnienie im rozwoju oraz pielęgnowania różnorodności z poszanowaniem godności bez względu na płeć, rasę, wyznanie czy orientację seksualną. Zasady zawierają formalne rozwiązania procesowe w zakresie zgłaszania przypadków naruszeń. W Banku działa Linia Etyczna, gdzie pracownicy mogą zgłosić kwestie dotyczące wyboru najlepszego sposobu działania w konkretnych sytuacjach lub w przypadku uzasadnionych podejrzeń bądź informacji o potencjalnym naruszeniu przepisów prawa lub norm etycznych i regulacji obowiązujących w Banku. Zgłoszenia na linię etyczną można dokonać poprzez linię telefoniczną lub na skrzynkę mailową. Zgłoszenia mogą również być składane anonimowo.

Co roku pracownicy Banku przechodzą obowiązkowe szkolenie online z Zasad Postępowania.

Każdy nowo zatrudniony pracownik otrzymuje treść Zasad Postępowania i jest zobowiązany do podpisania oświadczenia potwierdzającego zapoznanie się z nimi i przestrzegania ich w codziennej pracy.

Wolontariat pracowniczy

W Banku realizowany jest największy w Polsce program wolontariatu pracowniczego koordynowany przez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy. Jego celem jest rozwijanie zaangażowania społecznego obecnych i byłych pracowników Banku. W 2017 roku zrealizowano 249 projektów wolontariackich na rzecz ponad 37 000 odbiorców. Wolontariusze (również Ci spoza organizacji) w działania społeczne zaangażowali się 3 691 razy. W ramach podejmowanych działań wspierali: społeczności lokalne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje społeczne, placówki samorządowe i schroniska dla zwierząt. Najważniejszą inicjatywą minionego roku była kolejna, XII już edycja Światowego Dnia Citi dla Społeczności. Co roku w ramach tego projektu pracownicy Banku wraz z rodzinami i przyjaciółmi starają się odpowiedzieć na konkretne potrzeby występujące w bliskich im społecznościach. W 2017 roku wolontariusze Citi w ramach Światowego Dnia Citi dla Społeczności przeprowadzili 230 projektów społecznych na rzecz ponad 35 000 odbiorców.

W 2017 roku kontynuowane były również kluczowe projekty, tj.: akcja świąteczna „Zostań Asystentem św. Mikołaja”, wyjazdy integracyjne z wolontariatem. Ponadto w ramach całorocznej aktywizacji wolontariusze zapraszani byli do udziału w spotkaniach Klubu Wolontariusza, angażowania się w Wolontariat Seniorów a także w akcje społeczne w ramach regularnie wysyłanych propozycji wolontariatu indywidualnego.

Różnorodność i liczba przeprowadzonych projektów świadczy o tym, że zaangażowanie społeczne pracowników Banku stale się umacnia i rozwija, przynosząc korzyść coraz szerszej grupie odbiorców – co potwierdzają zebrane statystyki.

Od 2015 roku efekty działań wolontariuszy Citi w ramach największej akcji społecznej Citi – Światowego Dnia Citi dla Społeczności pomaga mierzyć ankieta skierowana do organizacji partnerskich. Badania przeprowadzone w 2017 roku pokazały, że wszyscy partnerzy byli zadowoleni ze współpracy z wolontariuszami Citi i zadeklarowali chęć jej kontynuowania. Aż 99% ankietowanych było zdecydowanie zadowolonych z przebiegu projektu. Tyle samo potwierdziło osiągnięcie celu działań. W przypadku 80% organizacji widoczne było obniżenie kosztów organizacyjnych, a 33% zauważyło duży wpływ współpracy z wykwalifikowanymi pracownikami Citi na usprawnienie procesów zarządzania ich organizacją (np. w obszarze IT, HR czy finansach). Wszyscy ankietowani zdecydowanie zarekomendowaliby innym organizacjom współpracę z wolontariuszami Citi.

Ponadto Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy wraz z Narodowym Centrum Kultury zorganizowała II Ogólnopolską Konferencję „Wolontariat w kulturze”, która odbyła się 4 grudnia 2017 roku w Łazienkach Królewskich. W Konferencji wzięło udział ponad 130 uczestników - ekspertów, wolontariuszy i gości, reprezentujących 57 instytucji z całego kraju. Podczas wydarzenia eksperci i praktycy przekazywali uczestnikom wiedzę z dziedziny zarządzania wolontariuszami w instytucjach kultury. Wolontariusze Citi wzięli czynny udział w konferencji, pomagając w organizacji wydarzenia. Konferencji towarzyszyła również druga edycja Kulturalnego Biletu Wolontariusza. 34 instytucje z 11 miast w całym kraju w grudniu 2017 roku i styczniu 2018 roku udostępniło ponad 2 000 biletów na szkolenia, warsztaty, spektakle, pokazy filmowe i wystawy z myślą o wolontariuszach.

1.3 Mniejszy ślad środowiskowy

Jedną z ważnych zasad postępowania w Banku jest dbałość o środowisko naturalne. Bank zobowiązał się do prowadzenia działalności zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W 2007 roku uchwałą Zarządu wprowadził kompleksowy Plan Zarządzania Środowiskiem. W 2012 roku przyjął Politykę Środowiskową oraz wdrożył System Zarządzania Środowiskowego (SZŚ). W 2013 roku wprowadził Politykę Energetyczną oraz wdrożył System Zarządzania Energią (SZE). W 2015 roku zintegrowano oba systemy w jeden System Zarządzania Środowiskowego i Energią (SZŚiE). W ramach wprowadzonych Polityk Bank określił następujące cele: zwiększanie poziomu segregacji odpadów i ich recyklingu; ograniczanie emisji CO₂, dążenie do jak najefektywniejszego zarządzania mediami; minimalizowanie zużycia surowców naturalnych; dążenie do jak najefektywniejszego zarządzania energią; minimalizowanie zużycia surowców energetycznych; wspieranie zakupu energooszczędnych produktów i usług oraz zapewnienie poprawy wyniku energetycznego.

Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko naturalne

W ramach wprowadzonych Polityk Bank określił dwa główne obszary oddziaływania na Środowisko. Pierwszy z nich to oddziaływanie bezpośrednie, wynikające z działalności Banku m.in. zużycie wody, energii, papieru, generowane odpady i zanieczyszczenia emitowane do powietrza. Drugi to oddziaływanie pośrednie, wynikające ze świadczonych przez Bank usług. W ramach zintegrowanego Systemu (SZŚiE) lokalizacje Banku są na bieżąco monitorowane w zakresie zużycia energii elektrycznej, wody, gazu, energii cieplnej, ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz emisji gazów cieplarnianych.

W latach 2012 – 2017 Bank zrealizował liczne projekty proekologiczne dotyczące modernizacji instalacji i urządzeń budynkowych: m.in. modernizacje instalacji klimatyzacji w tym precyzyjnej, system do odzysku wody deszczowej, wprowadzenie segregacji odpadów we wszystkich głównych budynkach Banku, zgodnie z systemem segregacji, modernizacje węzłów ciepłych, automatyki BMS, montaż systemu włączników klimatyzacji na kartę w salach konferencyjnych, modernizacja i wymiana wind na nowe urządzenia z systemem odzysku energii, wymiana oświetlenia w budynkach na oprawy w technologii LED, budowa wiat rowerowych dla pracowników, aranżacje terenów zielonych wokół głównych budynków oraz modernizacje ulepszające termoizolacje budynków: wymiana stolarki okiennej oraz wymiana elewacji w 3 głównych budynkach. W ramach procedur systemowych SZŚiE systematycznie analizowane i badane są efekty prowadzonych działań, które potwierdzają efektywność działania systemu, poprzez zmniejszenie zużycia mediów.

Prowadzone działania przyniosły w 2016 roku wymierne efekty dla Banku i środowiska, tj. zmniejszenie zużycia energii elektrycznej o kolejne 797 MWh, względem 2015 roku, a względem 2012 roku o 5 202 MWh na rok, to przełożyło się na zmniejszenie emisji, CO₂ o 500 ton względem 2015 i o 3261 ton CO₂ względem 2012 roku. Ponadto zmniejszenie zużycia wody o 2558 m³ porównując z 2015 rokiem, a względem 2012 roku wskaźnik –o 13 194 m³. Zmniejszenie zużycia energii cieplnej o 3 261 GJ w 2016 względem 2015, jednak wzrosło w związku z dłuższym okresem grzewczym o 3 385 GJ względem 2015 roku.

W roku 2017 Bank przeszedł pozytywnie audyt nadzorczy dla Systemu Zarządzania Środowiskowego i Energią pod kątem zgodności z wymogami normy ISO 14001 oraz ISO 50001. Wyniki audytu potwierdzają efektywne działanie SZŚiE oraz realizację wyznaczonych celów.

Edukacja pracowników

Bank prowadzi kampanie edukacyjno-informacyjne w zakresie ochrony środowiska skierowana do pracowników oraz dostawców usług. Są to m.in. szkolenia oraz komunikaty, artykuły udostępniane na stronach wewnętrznego intranetu, zachęcające do poprawnej segregacji odpadów, oszczędzania energii oraz wody, szerzenie znajomości Systemu Zarządzania Środowiskowego i Energią. Co roku Bank bierze również czynny udział w akcjach „Godzina dla Ziemi” oraz „Tydzień dla Ziemi”. Po raz kolejny w 2017 roku podczas Godziny dla Ziemi wyłączono zasilanie w głównych budynkach Banku. W wewnętrznym intranecie zamieszczono również dla pracowników komunikaty środowiskowe dot. zrealizowanych projektów prośrodowiskowych w ramach SZŚiE, segregacji odpadów, zużycia surowców naturalnych. Bank uczestniczy od kilku lat w akcji Moje Miasto Bez Elektrośmieci, w ramach której za oddane elektroodpady Bank otrzymuje punktowane kupony, które przekazuje do warszawskich szkół na zakup materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych dla uczniów.

Oddziaływanie pośrednie

Na mocy umowy podpisanej w 2014 roku z bankiem Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) i z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej Bank oferował swoim Klientom finansowanie zwrotne (kredyty) i bezzwrotne (granty) z Programu ELENA (European Local Energy Assistance). Program ten realizowany był przez KfW również w innych krajach członkowskich UE w ramach szerszej inicjatywy wspólnotowej - Programu IEE II (Intelligent Energy Europe). Program ELENA wspierał władze lokalne i regionalne oraz inne podmioty publiczne wypełniające zadania ustawowe władz lokalnych lub regionalnych w osiągnięciu założeń Strategii "20-20-20" i miał na celu ułatwienie jednostkom samorządu terytorialnego finansowania przedsięwzięć związanych ze wzrostem efektywności energetycznej. W 2016 i 2017 roku realizowany był projekt dotyczący termomodernizacji 17 wielorodzinnych budynków mieszkalnych należących do jednej z gmin – klienta BHW. Realizacja przedsięwzięcia wygenerowała roczną oszczędność energii dla termomodernizowanych obiektów na poziomie 5 326 MWh.

1.4 Zaangażowanie społeczne i rozwój społeczności

Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy od lat aktywnie działa w obszarach przedsiębiorczości i edukacji finansowej, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wolontariatu pracowniczego, dużą uwagę poświęcając również rozwojowi społeczności lokalnych. Powstała w 1996 roku, przy okazji obchodów 125-lecia założenia Banku Handlowego w Warszawie S.A. Z prowadzonych przez nią programów edukacji finansowej skorzystało ponad 2 300 000 bezpośrednich użytkowników, z różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Przyznaliśmy 1 341 dotacji ponad 1 000 organizacji pozarządowych.

Fundacja koordynuje jeden z największych i najstarszych (powstały w 2005 roku) w Polsce programów wolontariatu pracowniczego. Od początku istnienia programu wolontariusze Citi zaangażowali się w działalność wolontariacką prawie 23 000 razy, przepracowując łącznie niemal 125 000 godzin, pomagając już ponad 285 000 odbiorców. Co roku Program swoim zasięgiem obejmuje prawie 250 placówek, a w wolontariat angażuje się około 23% pracowników Citi.

Jednym z obszarów działania Fundacji jest ochrona dziedzictwa kulturowego. W ramach prowadzonego przez nią programu odzyskiwania dzieł sztuki, do Polski powróciły 42 grafiki i litografie najwybitniejszych polskich malarzy (Juliusz Kossak, Leon Wyczółkowski) oraz dwa obrazy (Anny Bilińskiej – Bohdanowiczowej i Wojciecha Gersona). Odzyskano również 172 eksponaty kolekcji sreber. Nagrodą im. prof. Aleksandra Gieysztora uhonorowano 18 osób i instytucji za wybitne osiągnięcia mające na celu ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego.

Programy realizowane przez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy

- **Nagroda Emerging Market Champions Citi Handlowy** – celem konkursu jest promocja przedsiębiorstw z sukcesem rozwijających działalność zagranicą. W ramach projektu przeprowadzane są badania diagnozujące klimat prowadzenia biznesu w Polsce oraz globalny potencjał krajowych firm. 28 września 2017 roku podczas sesji plenarnej "Punkt zwrotny. Jak zmienia się transatlantyczne relacje gospodarcze" organizowanej w ramach Europejskiego Forum Nowych Idei w Sopocie odbyła się uroczysta gala wręczenia nagród w czwartej edycji konkursu. Tytuł „Emerging Market Champion” w kategorii „Polskie inwestycje zagraniczne” otrzymała Grupa Maspex, zaś zwycięzcą w kategorii "Zagraniczne inwestycje w Polsce" została firma LG Chem Poland sp. z o.o. W ramach projektu, zrealizowano czwartą edycję badań diagnozujących sposób, w jaki polskie firmy działają za granicą. Dotyczyła tego, jakie strategie sprzedaży są stosowane przez polskie firmy poza granicami naszego kraju.
- **IT for SHE** - to innowacyjne połączenie rozwiązań mentoringowych, networkingowych, inspiracyjnych i z zakresu rozwoju kompetencji, wspierających budowanie karier kobiecych w obszarze IT. W ramach projektu zostanie utworzona koalicja międzynarodowych firm obecnych na polskim rynku posiadających wyraźny komponent technologiczny swojej działalności. Elementy programu: obóz szkoleniowy IT dla 120 dziewczyn, program mentoringowy w najlepszych firmach technologicznych dla 35 osób oraz kampania wolontariacka na wsiach i w małych miejscowościach, zachęcająca do nauki programowania.
- **Nagroda im. prof. Aleksandra Gieysztora:** najbardziej prestiżowa nagroda przyznawana corocznie za starania na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego instytucjom, bądź osobom prywatnym. Laureatem XVIII edycji zostali Elżbieta i Krzysztof Pendereccy. Uhonorowano ich za szczególną dbałość o edukację muzyczną na najwyższym poziomie oraz prowadzoną od lat działalność na rzecz popularyzacji dziedzictwa muzyki klasycznej w Polsce.
- **Odzyskiwanie dzieł sztuki:** program, którego celem jest odzyskiwanie dóbr kultury utraconych przez Polskę w czasie I i w wyniku II wojny światowej. W maju 2016 roku Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy uruchomiła aplikację Art Sherlock. Jest to autorski projekt Fundacji Communi Hereditate, zrealizowany we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Fundacją Kronenberga przy Citi Handlowy. To pierwsze tego typu rozwiązanie, które całkowicie zrewolucjonizowało identyfikację dzieł sztuki pochodzących z grabieży wojennych. Dzięki aplikacji możliwe jest automatyczne rozpoznanie obiektu jedynie na podstawie fotografii wykonanej za pomocą telefonu komórkowego.
- **Korzenie:** program, w ramach którego Fundacja przypomina historię Banku oraz osoby i dokonania jego twórców – rodu Kronenbergów. W 2017 roku kontynuowano działania rozpoczęte w latach poprzednich. Począwszy od 2014 roku można korzystać z archiwum cyfrowego, które zawiera ponad 31 tys. stron skanów dokumentów oraz materiałów ikonograficznych dotyczących działalności Banku i rodziny Kronenbergów. Materiały są wykorzystywane do działań promocyjnych, przy okazjach związanych z jubileuszami Banku i Leopolda Kronenberga.
- **Program Wolontariatu Pracowniczego w Citi Handlowy:** program, którego celem jest rozwijanie zaangażowania społecznego obecnych i byłych pracowników Banku.
- **Program Dotacji:** konkurs grantowy, poprzez który Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy wspiera najbardziej wartościowe projekty realizowane przez instytucje non-profit w sferze edukacji i rozwoju lokalnego. W 2017 roku przyznano trzy dotacje.

Programy realizowane przy wsparciu Citi Foundation

- **Moje Finanse:** największy w Polsce program edukacji finansowej dla młodzieży. W 2017 roku Program współfinansowany był również przez Narodowy Bank Polski, a wdrażany do szkół przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. W 2017 roku liczba uczniów objętych programem wyniosła 90 000. Program realizowało 1 600 nauczycieli.
- **Tydzień dla Oszczędzania:** program łączący edukację finansową i kształtowanie postaw przedsiębiorczych, którego celem jest promowanie wśród Polaków oszczędzania i racjonalnego zarządzania finansami oraz zachęcanie młodych osób wchodzących na rynek pracy do spróbowania własnych sił w biznesie. Projekt realizowany jest wspólnie z Fundacją Think! Celem programu jest wypracowanie zmian systemowych w obszarze

edukacji z zakresu zarządzania finansami osobistymi i przedsiębiorczości. Projekt składa się z badań „Postawy Polaków wobec finansów” (X edycja), Programu Rozwoju Przedsiębiorczości oraz konkursów na uczelniach i wśród szkół średnich w ramach gry „Pierwszy Milion”.

- **Być Przedsiębiorczym** to program edukacji ekonomicznej skierowany do uczniów szkół średnich. Realizowany jest we współpracy z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Celem projektu jest przekazanie uczniom wiedzy z zakresu szeroko pojętej przedsiębiorczości oraz wykształcenie umiejętności i kompetencji w tym obszarze poprzez założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa działającego w formie spółki jawnej. W programie w 2017 roku uczestniczyło ponad 2 000 uczniów z 220 szkół.
- **Program „Business Startup”**: program składający się z dwóch części służących wspieraniu młodych przedsiębiorców (pomoc w utworzeniu i prowadzeniu biznesu oraz wsparcie istniejących firm). Program realizowany jest we współpracy z Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości. Celem projektu jest pobudzenie przedsiębiorczości studentów oraz pomoc w urzeczywistnianiu pomysłów na własny biznes. W 2017 roku w programie wzięło udział 150 studentów oraz 100 startupów już działających na rynku.
- **Biznes w kobiecych rękach**: to program realizowany we współpracy z Fundacją Przedsiębiorczości Kobiet skierowany do 50 kobiet, które chcą założyć własną firmę. Dzięki wykładom, szkoleniom i indywidualnej pracy z mentorkami każda spośród uczestniczek ma szansę rozpocząć działalność. Celem programu jest powstanie klastra firm kobiecych, funkcjonującego na terenie aglomeracji warszawskiej. W 2017 roku rozpoczęła się czwarta edycja programu, która zakończona zostanie w połowie 2018 roku.
- **Mikroprzedsiębiorca Roku** - konkurs organizowany w 2017 roku przez Microfinance Centre for Central and Eastern Europe przy wsparciu Koalicji na rzecz mikroprzedsiębiorczości. Celem konkursu jest wspieranie przedsiębiorczości, zachęcanie do zakładania własnych firm oraz wyróżnianie i promowanie najlepszych z nich jako przykładów efektywnych działań gospodarczych. W ramach konkursu przyznawana jest nagroda główna - tytuł Mikroprzedsiębiorcy Roku oraz nagrody w poszczególnych kategoriach, w zależności od czasu funkcjonowania firmy. Najmłodsze przedsiębiorstwa mogą zgłaszać się w kategorii START, firmy "wieku średniego" w kategorii PROGRES, a najstarsze w kategorii SENIOR.

2. Mecenat kulturalny i sponsoring

- W czerwcu 2017 roku Citi Handlowy jako Partner wspierał **VII Europejski Kongres Finansowy w Sopocie**, doroczne spotkanie przedstawicieli europejskiego sektora finansowego, świata polityki i ekspertów gospodarczych. Tematem przewodnim tegorocznej edycji EKF był „Kapitał, podatki i międzynarodowa solidarność w XXI wieku”.
- Eksperti Citi Handlowy uczestniczyli w ósmej edycji programu „**Czas na patriotyzm gospodarczy**” zorganizowanego pod patronatem „Pulsu Biznesu”, którą zakończyła debata główna z udziałem gości z najwyższej półki politycznej, biznesu oraz gospodarczych mediów - wśród nich Macieja Kropidłowskiego, Wiceprezesa Citi Handlowy - oraz debaty tematyczne w siedzibie Giełdy Papierów Wartościowych. W specjalnym dodatku do Pulsu Biznesu opublikowano też komentarz Piotra Kosno, Dyrektora Departamentu Klientów Strategicznych, na temat transformacji modeli biznesowych.
- W ramach współpracy z American Chamber of Commerce, podczas **Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach** w maju oraz we wrześniu 2017 roku **Forum Ekonomicznego w Krynicy**, Citi Handlowy był partnerem **AmCham Diner**. XXVII edycja Forum w Krynicy odbyła się pod hasłem „Projekt Europa – jaki przepis na następne dekady?”. Wśród blisko 200 paneli obejmujących wątki od makroekonomii, przez zarządzanie, energetykę, politykę międzynarodową i regionalną, po społeczeństwo oraz media, zaznaczyły się debaty z udziałem ekspertów Citi Handlowy.
- Citi Handlowy został w 2017 mecenasem polskiego wydania książki Edwarda Lucasa **Oswoić cyberświat. Tożsamość, zaufanie i bezpieczeństwo w internecie**. To pierwsza taka publikacja w Polsce: kompletna, łatwa w odbiorze oraz pełna cennych wskazówek i rekomendacji opowieść o tym, jak w bezpieczny sposób poruszać się po internecie i dbać o sprzęt, za pomocą którego łączymy się z siecią.
- 4 lipca 2017 roku przy ulicy Senatorskiej 16, gdzie obecnie mieści się siedziba Citi Handlowy, a na początku ubiegłego wieku znajdował się ratusz Miasta Stołecznego Warszawy, odsłonięto **tablicę pamiątkową poświęconą Julianowi Spitosławowi Kulskiemu**, wiceprezydentowi i burmistrzowi komisarycznemu Warszawy w latach 1939-44. To kolejna z inicjatyw banku na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego. Kilka lat temu bank upamiętnił też tablicą Marcela Porowskiego, prezydenta stolicy w okresie Powstania Warszawskiego. Wcześniej, dzięki zaangażowaniu Citi Handlowy, na placu Żelaznej Bramy stanął pomnik Tadeusza Kościuszki.
- W październiku Citi Handlowy rozpoczął współpracę z **Harvard Business Review Polska**, w ramach której klienci banku mogli uczestniczyć w spotkaniach networkingowych organizowanych przez Zarząd HBRP. Citi Handlowy jest partnerem serii spotkań biznesowych organizowanych w Warszawie i Gdańsku. Citi Handlowy był również partnerem specjalnego wydania Harvard Business Review Polska poświęconego rynkowi dóbr luksusowych w Polsce.
- Citi Handlowy jako partner **Polskiego Związku Golfa** wspiera rozwój tego sportu w Polsce. Jest również Sponsorem Tytułarnym **Citi Handlowy Lexus Business Cup** – turnieju tenisowego rozgrywanego w sześciu miastach Polski od maja do września 2017 roku.

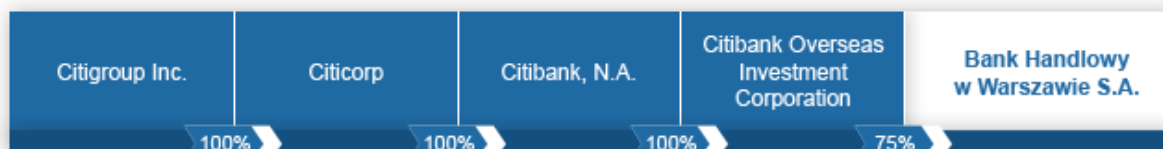
IX. Informacje inwestorskie

1. Struktura akcjonariatu i notowania akcji Banku na GPW

1.1 Akcjonariat

Jedynym akcjonariuszem Banku, który posiada co najmniej 5% udziałów w kapitale i głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku jest Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) – spółka w ramach grupy Citi skupiająca zagraniczne inwestycje. COIC jest jednocześnie strategicznym udziałowcem większościowym Banku. Na przestrzeni 2017 roku liczba akcji będących w posiadaniu COIC, a także jej udział w kapitale oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku (WZ) nie ulegała zmianom i wynosiła 97 994 700, co stanowi 75% udziału w kapitale i głosach na WZ.

Miejsce Banku Handlowego w Warszawie S.A. w strukturze grupy Citi pokazuje następujący diagram:

Pozostałe akcje (32 664 900, co równoznaczne jest z 25% kapitału akcyjnego) stanowią tzw. *free float*, czyli znajdują się w wolnym obrocie i są notowane na GPW.

Wśród inwestorów mających udział w kapitale Banku są otwarte fundusze emerytalne (OFE), które zgodnie z publicznie dostępnymi rocznymi informacjami o strukturze aktywów, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, łącznie posiadały 15,60% akcji Banku, o 1,67 p.p. więcej niż na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Zaangażowanie OFE w akcje Banku przedstawiało się następująco:

Nazwa akcjonariusza	31.12.2017		31.12.2016	
	Liczba akcji i głosów na WZ	Udział w łącznej liczbie akcji i liczbie głosów na WZ	Liczba akcji i głosów na WZ	Udział w łącznej liczbie akcji i liczbie głosów na WZ
Nationale – Nederlanden OFE	4 360 787	3,34%	5 041 389	3,86%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	4 309 889	3,30%	4 028 293	3,08%
OFE PZU „Złota Jesień”	2 169 621	1,66%	2 066 895	1,58%
PKO BP Bankowy OFE	2 042 316	1,56%	467 208	0,36%
MetLife OFE	1 751 871	1,34%	1 422 669	1,09%
Aegon OFE*	1 732 047	1,33%	877 426	0,67%
AXA OFE	1 374 045	1,05%	1 284 269	0,98%
Allianz Polska OFE	1 163 890	0,89%	1 073 285	0,82%
Nordea OFE	-	-	683 429	0,52%
Generali OFE	589 532	0,45%	551 014	0,42%
Pekao OFE	519 059	0,40%	363 785	0,28%
OFE Pocztylion	364 251	0,28%	340 452	0,26%
Razem	20 377 307	15,60%	18 200 114	13,93%

Źródło: Roczne informacje o strukturze aktywów OFE; cena zamknięcia Banku z końca okresu. W 2017 roku Aegon OFE przejął aktywa Nordea OFE.

1.2 Notowania akcji Banku na GPW

W 2017 roku Bank był uczestnikiem następujących indeksów: WIG, mWIG40, WIG Banki oraz WIGdiv. Dodatkowo Bank znajduje się od pierwszej edycji w składzie RESPECT Index, obejmującym firmy odpowiedzialne społecznie notowane na Głównym Rynku GPW.

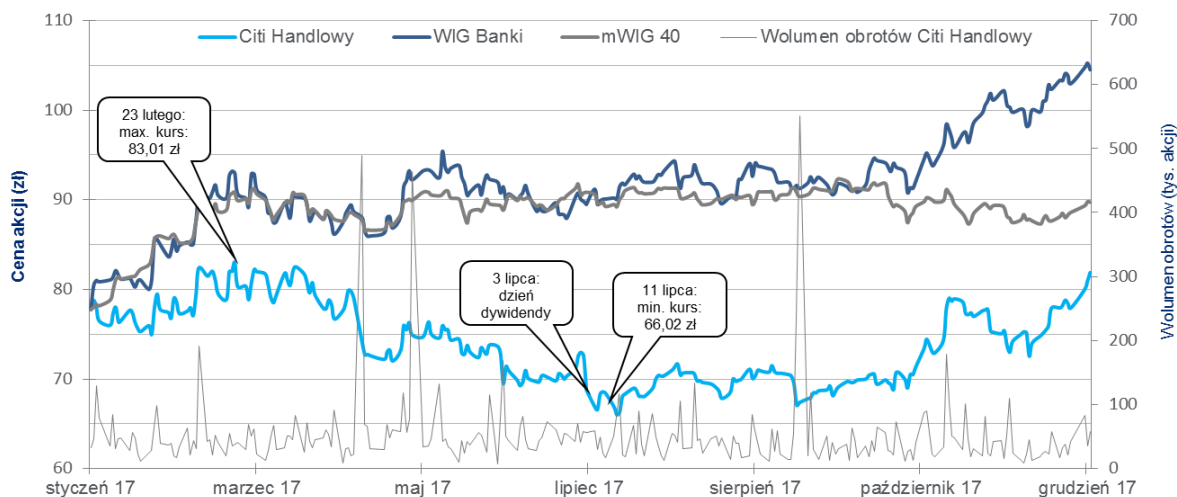
Kurs akcji Banku na ostatniej sesji w 2017 roku (tj. 29.12.2017) wyniósł 81,88 zł, tj. podwyższył się o 7% w porównaniu do kursu z 30 grudnia 2016 roku wynoszącego 76,39 zł. W tym samym okresie indeksy WIG i WIG-Banki zanotowały wzrost odpowiednio o 23% i 35%.

Kapitalizacja rynkowa oraz cena akcji Citi Handlowy od debiutu na GPW

Kapitalizacja Banku na koniec 2017 roku wyniosła 10,7 mld zł (wobec 10,0 mld zł na koniec 2016 roku). Wskaźniki giełdowe kształtowały się na poziomie: cena/zysk (P/E) – 20,0 (w 2016 roku: 16,6); cena/wartość księgową (P/BV) – 1,5 (wobec 1,5 w roku poprzednim).

Notowania akcji Banku i wolumen obrotów na tle indeksów WIG-Banki i mWIG40 w 2017 roku (29/12/2017= 81,88 zł)

Cena akcji Banku w pierwszych 2 miesiącach 2017 roku charakteryzowała się silną tendencją wzrostową. W lutym kurs akcji Banku osiągnął maksymalny poziom w 2017 roku, tj. 83,01 zł. W kolejnej części pierwszego półrocza 2017 roku kurs akcji Banku znalazł się w trendzie spadkowym, który zatrzymał się w lipcu. W dniu 11 lipca 2017 roku cena akcji Banku spadła do najniższego poziomu w 2017 roku, tj. 66,02 zł. Drugie półrocze 2017 roku to okres wzrostu kursu akcji. Ostatecznie, 30 grudnia 2017 roku kurs ukształtował się na poziomie 81,88 zł.

Średnia cena akcji Banku w 2017 roku wyniosła 73,96 zł, a średni dzienny wolumen obrotów akcjami banku wyniósł ponad 52,0 tys.

2. Dywidenda

W dniu 14 marca 2018 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie proponowanego podziału zysku netto za 2017 rok i zarekomendował przeznaczenie na wypłatę dywidendy 100,0%, co stanowi 4,11 zł na jedną akcję zwykłą.

Ostateczna decyzja o podziale zysku netto za 2017 rok zostanie podjęta przez Walne Zgromadzenie Banku.

Poniższa tabela prezentuje historię dywidend od 1997 roku, tj. od dnia debiutu Banku na GPW.

Rok obrotowy	Dywidenda (zł)	Zysk netto na akcję (zł)	Dywidenda na akcję (zł)	Stopa wypłaty dywidendy
1997	130 000 000	6,21	1,40	22,5%
1998	93 000 000	3,24	1,00	30,8%
1999	186 000 000	5,08	2,00	39,4%
2000	130 659 600	1,57	1,00	63,8%
2001	163 324 500	1,25	1,25	99,8%
2002	241 720 260	1,86	1,85	99,6%
2003	241 720 260	1,86	1,85	99,7%
2004	1 563 995 412	3,17	11,97	*

Rok obrotowy	Dywidenda (zł)	Zysk netto na akcję (zł)	Dywidenda na akcję (zł)	Stopa wypłaty dywidendy
2005	470 374 560	4,51	3,60	79,8%
2006	535 704 360	4,75	4,10	86,4%
2007	620 633 100	6,19	4,75	76,8%
2008**	-	4,94	-	-
2009	492 586 692	4,02	3,77	94,0%
2010	747 372 912	5,72	5,72	99,9%
2011	360 620 496	5,52	2,76	50,0%
2012	756 519 084	7,72	5,79	75,0%
2013	934 216 140	7,15	7,15	99,9%
2014	970 800 828	7,43	7,43	99,9%
2015	611 486 928	4,75	4,68	98,6%
2016	591 887 988	4,62	4,53	98,0%
2017***	537 010 956	4,11	4,11	100,0%

* Współczynnik wypłaty dywidendy za rok 2004 -100%, dodatkowo podział zysku z lat poprzednich.

** 18 czerwca 2009 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku postanowiło, że dywidenda za 2008 rok nie zostanie wypłacona.

*** Rekomendacja Zarządu z dnia 14 marca 2018 roku.

3. Rating

Na koniec 2017 roku Bank posiada pełny rating od międzynarodowej agencji ratingowej: Fitch Ratings („Fitch”).

W dniu 20 listopada 2017 roku w wyniku rocznego przeglądu ocen ratingowych, Fitch podtrzymał wszystkie ratingi dla Banku na następujących poziomach:

Rating długoterminowy podmiotu	A-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu	F1
Viability rating*	a-
Rating wsparcia	1
Długoterminowy rating na skali krajowej	AA+ (pol)
Krótkoterminowy rating na skali krajowej	F1+ (pol)

* Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.

W uzasadnieniu stwierdzono, że ratingi Banku są oparte na wewnętrznej sile Banku wyrażonej w Viability rating oraz potencjalnym wsparciu ze strony większościowego akcjonariusza (Citigroup). Viability rating dla Banku jest odzwierciedleniem jego ostrożnościowego modelu biznesowego oraz wskaźników kapitałowych na wyższym poziomie w stosunku do wymogów określonych przez regulatora.

4. Relacje inwestorskie w Banku

Integralnym elementem polityki informacyjnej Banku, której celem jest zaspokajanie potrzeb informacyjnych wszystkich osób i instytucji zainteresowanych informacjami o Spółce, są relacje inwestorskie, zapewniające informacje obecnym i potencjalnym inwestorom, analitykom rynku kapitałowego oraz agencjom ratingowym. Narzędziami polityki informacyjnej w relacjach inwestorskich są:

- systematyczne kontakty z inwestorami i analitykami w formie telekonferencji i spotkań, również w siedzibie Banku, w których biorą udział członkowie Zarządu Banku;
- wsparcie Biura Prasowego podczas kwartalnych konferencji prasowych dla mediów, organizowanych po publikacji sprawozdań okresowych;
- publikowanie na stronie internetowej na bieżąco informacji na temat Banku i jego przedsięwzięć, a także wszystkich raportów okresowych i bieżących; strona internetowa umożliwia również kontakt z Biurem Relacji Inwestorskich (BRI), które dysponuje szeroką wiedzą na temat Banku i jego Grupą Kapitałową;
- umożliwienie przedstawicielom mediów obecności na Walnych Zgromadzeniach Banku.

W 2017 roku przedstawiciele Zarządu oraz Biura Relacji Inwestorskich odbyli ponad 50 spotkań indywidualnych i grupowych oraz telekonferencji z inwestorami. Jednocześnie przedstawiciele Banku uczestniczyli w konferencjach inwestorskich organizowanych w Polsce jak i za granicą.

Dodatkowo Bank organizował spotkania dotyczące publikacji wyników finansowych po każdym kwartale z analitykami rynku kapitałowego oraz przedstawicielami inwestorów w siedzibie Banku.

X. Oświadczenie Banku Handlowego w Warszawie S.A. o stosowaniu w Banku zasad ładu korporacyjnego w 2017 roku

1. Zasady ładu korporacyjnego, które stosuje Bank Handlowy w Warszawie S.A.

Od 2003 roku Bank Handlowy w Warszawie S.A. („Bank”, „Spółka”) przestrzega zasad ładu korporacyjnego przyjętych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. pierwotnie w formie „Dobrych praktyk w spółkach publicznych 2002” a następnie znowelizowanych w formie dokumentów: „Dobrych Praktyk w spółkach publicznych 2005” i „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2008”, a od 1 stycznia 2016 roku w formie dokumentu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” (DPSN). Dokument ten jest dostępny na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (<http://www.gpw.pl>) w sekcji poświęconej zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych..

Głównym celem przyjęcia do stosowania zasad ładu korporacyjnego przyjętych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., jako standardu funkcjonowania Banku było i jest zbudowanie przejrzystych relacji pomiędzy wszystkimi organami i podmiotami zaangażowanymi w funkcjonowanie Spółki, a także zapewnienie, aby zarządzanie Spółką oraz jej przedsiębiorstwem było wykonywane w sposób właściwy, staranny oraz lojalny wobec wszystkich akcjonariuszy. Chęć zapewnienia transparentności działania Banku, w tym w szczególności relacji i procesów zachodzących pomiędzy organami statutowymi Spółki, doprowadziła również do przyjęcia w celu stosowania w Banku dobrych praktyk objętych dokumentem DPSN.

Zarząd Banku w dniu 25 lutego 2016 roku zadeklarował wolę przestrzegania przez Bank zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”. W dniu 11 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Banku zaakceptowała politykę Banku wobec stosowania zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” Obydwa organy złożyły swoje deklaracje z zastrzeżeniem jednak:

- a) niestosowania Rekomendacji IV.R.1. DPSN (odbycie zwyczajnego walnego zgromadzenia w możliwie najkrótszym terminie po publikacji raportu rocznego) do zwyczajnego walnego zgromadzenia Banku, które odbędzie się w 2016 roku;
- b) stosowania Rekomendacji IV.R.2. DPSN (e-walne), pod warunkiem podjęcia decyzji przez Zarząd każdorazowo przed odbyciem takiego zgromadzenia;
- c) niestosowania Zasady VI.Z.2. DPSN (ustalenie okresu pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji, który powinien wynosić minimum 2 lata).

W 2017 roku Bank nie stosował następujących zasad i rekomendacji DPSN:

- a) zasady VI.Z.2. dotyczącej ustalenie okresu pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji, który powinien wynosić minimum 2 lata;
 - b) rekomendacji IV.R.1. dotyczącej odbycia zwyczajnego walnego zgromadzenia Banku w 2017 roku w możliwie najkrótszym terminie po publikacji raportu rocznego;
 - c) rekomendacji IV.R.2. pkt 2) i pkt. 3) dotyczącej umożliwienia akcjonariuszom udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia oraz wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.
- Ad (a) Zasada VI.Z.2. DPSN. Programy motywacyjne Banku, w tym odroczone wynagrodzenie pieniężne i programy oparte na instrumencie finansowym, którym są akcje fantomowe, są zgodne z najlepszą praktyką dla sektora bankowego oraz wymogami określonymi dotychczas w Uchwale KNF nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku a obecnie w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz w ustawie Prawo bankowe, będących implementacją Dyrektywy CRD III i CRD IV. Regulacje te zawierają nieco inne wymogi, niż te określone w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016. Programy motywacyjne Banku, oparte na ww. regulacjach odzwierciedlają specyfikę sektora bankowego i mają na celu ochronę interesów klientów i akcjonariuszy Banku, jak również jego stabilny wzrost. Szczegóły dotyczące programów motywacyjnych są dostępne w raporcie rocznym Banku, jak również w Informacjach w zakresie adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. W zależności od kształtu regulacji i przepisów prawa w sektorze bankowym w zakresie szeroko rozumianej polityki wynagrodzeń, Bank rozważył zmianę systemów motywacyjnych, opartych na instrumencie finansowym.
- Ad (b) Rekomendacja IV.R.1. DPSN. Ze względu na ustalony kalendarz zdarzeń korporacyjnych w 2017 roku oraz oczekiwanie na zgodę Regulatora na wypłatę dywidendy z zysku za rok 2016, rekomendacja ta nie została zastosowana w przypadku Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się w 2017 roku.
- Ad (c) Podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się 22 czerwca 2017 roku oraz Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się 6 grudnia 2017 roku nie była stosowana rekomendacji IV.R.2. pkt 2) i pkt. 3) DPSN. Oceniając możliwość stosowania tej rekomendacji, Bank wziął pod uwagę ryzyka natury prawnej i organizacyjno-techniczne związane z zapewnieniem akcjonariuszom nieuczestniczącym osobiście w obradach Walnego Zgromadzenia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, które mogą mieć negatywny wpływ na przebieg Zgromadzenia. W ocenie Banku możliwość wykonywania prawa głosu w toku elektronicznego Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu

środków komunikacji elektronicznej budzi zastrzeżenia i generuje zwiększone ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w przebiegu Walnego Zgromadzenia. Obecnie dostępne rozwiązania technologiczne nie zapewniają bezpiecznego głosowania na odległość, co może wpłynąć na kwestię ważności podejmowanych uchwał, a więc spowodować istotne konsekwencje prawne. Bank wziął pod uwagę potencjalne problemy techniczne w tym związane z identyfikacją akcjonariuszy, wyborem odpowiedniego medium dla dwustronnej komunikacji, brak możliwości zagwarantowania wymogów sprzętowych po stronie akcjonariusza, nieprzewidywalne czasy opóźnień transmisji dla różnych akcjonariuszy zdalnych w różnych strefach czasowych, problemy komunikacyjne na skutek czynników niezależnych od Banku w tym powodowane np. problemami regionalnymi poszczególnych elementów publicznej sieci Internet.

2. Informacja o stosowaniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych

Komisja Nadzoru Finansowego uchwałą z dnia 22 lipca 2014 roku wydała dokument pod nazwą Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych ("Zasady"). Tekst Zasad dostępny jest na stronie internetowej www.knf.gov.pl/dla_rynku/zasady_ladu_korporacyjnego/index.html, która jest oficjalną stroną Komisji Nadzoru Finansowego.

Zasady są zbiorem reguł określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych przez KNF, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Celem Zasad jest podniesienie poziomu ładu korporacyjnego w instytucjach finansowych oraz zwiększenie przejrzystości ich działania, co ma przyczynić się do pogłębienia zaufania do rynku finansowego w Polsce.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. dokonuje regularnej oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych.

Zarząd Banku Handlowego w Warszawie S.A., na posiedzeniu w dniu 7 marca 2017 roku, postanowił zaakceptować „Sprawozdanie za 2016 rok – ocena stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych Komisji Nadzoru Finansowego w Banku Handlowym w Warszawie S.A.”, przygotowane przez Departament Monitoringu Zgodności oraz przedstawić Komitetowi ds. Audytu Rady Nadzorczej, a następnie Radzie Nadzorczej Banku Sprawozdanie Departamentu Monitoringu Zgodności, określone powyżej, zawierające niezależną ocenę stosowania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych w Banku za 2016 rok”, w celu dokonania przez Komitet ds. Audytu Rady Nadzorczej oraz Radę Nadzorczą własnej oceny stosowania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych” w Banku za 2016 rok.

Komitet ds. Audytu Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A., na posiedzeniu zwołanym na dzień 21 marca 2017 roku, zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Komitetu ds. Audytu, po zapoznaniu się z Raportem Departamentu Monitoringu Zgodności z niezależnej oceny zgodności Banku z „Zasadami Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych”, zarekomendował stwierdzenie przez Radę Nadzorczą, że w 2016 roku Bank działał zgodnie z zasadami określonymi w „Zasadach Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych”, z wyjątkiem zasad, których postanowiono nie stosować. Uchwałą podjęto jednomyślnie.

Rada Nadzorcza Banku Handlowego w Warszawie S.A., na posiedzeniu zwołanym na dzień 22 marca 2017 roku, zapoznała się ze „Sprawozdaniem za 2016 rok – ocena stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych Komisji Nadzoru Finansowego w Banku Handlowym w Warszawie S.A.”, przygotowanym przez Departament Monitoringu Zgodności zawierającym niezależną ocenę stosowania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych”, a także na podstawie określonego powyżej Sprawozdania Departamentu Monitoringu Zgodności zawierającego niezależną ocenę stosowania „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych” oraz uwzględniając pozytywną rekomendację Komitetu ds. Audytu Rady Nadzorczej, dokonała oceny, że Bank w roku 2016 stosował zasady wynikające z Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, z zastrzeżeniem zasad, co do których podjęta została decyzja o ich niestosowaniu.” Uchwałą powzięto jednogłośnie.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Handlowego w Warszawie S.A.:

Uchwałą Nr 5/2017 z dnia 22 czerwca 2017 roku w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2016 roku zawierającego Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w 2016 roku, na podstawie art. 395 § 2 pkt 1) Kodeksu spółek handlowych i § 9 ust. 1 pkt. 1 Statutu Banku, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Handlowego w Warszawie S.A., po rozpatrzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. zawierającego Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w 2016 roku postanowiło zatwierdzić to sprawozdanie.

Uchwałą Nr 13/2017 z dnia 22 czerwca 2017 roku w sprawie: rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A. z działalności za okres od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w 2016 roku do dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w 2017 roku zawierającego: sprawozdanie i ocenę określone w przyjętych do stosowania przez Bank Zasadach Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, zatwierdziło sprawozdanie Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A. z działalności Rady Nadzorczej za okres od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w 2016 roku do dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w 2017 roku zawierające: sprawozdanie i ocenę określone w przyjętych do stosowania przez Bank Zasadach Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych.

Zgodnie z wymogami Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych oraz przyjętą w Banku polityką informacyjną, po dokonaniu przez Radę Nadzorczą Banku Handlowego w Warszawie S.A. niezależnej oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych w Banku, Bank udostępnia na swojej stronie internetowej informację o stosowaniu Zasad oraz niestosowaniu określonych Zasad Ładu Korporacyjnego.

W odniesieniu do trzech zasad podjęto decyzję o ich niestosowaniu:

- 1) § 11.2 (transakcje z podmiotami powiązаныmi) – zasada ta nie będzie stosowana w zakresie umów związanych z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności związanych z płynnością z uwagi na charakter transakcji i ilość zawieranych umów.
- 2) § 8.4 (e-walne) – obecnie dostępne rozwiązania informatyczne nie gwarantują bezpiecznego i sprawnego przeprowadzenia elektronicznego walnego zgromadzenia. Zarząd dostrzega jednak wagę takiego sposobu udziału akcjonariuszy w zgromadzeniu Banku i dlatego osobną decyzją w tej sprawie będzie podejmował przed każdym walnym zgromadzeniem.
- 3) § 16.1 (język polski na posiedzeniach Zarządu) –posiedzenia Zarządu, w których biorą udział cudzoziemcy, w szczególności cudzoziemcy będący członkami Zarządu nieposługujący się językiem polskim, odbywają się w języku angielskim. Jednocześnie wnioski na Zarząd, wszelkie materiały oraz protokoły z posiedzeń przygotowywane są i archiwizowane w języku polskim i angielskim.

3. Opis głównych cech stosowanych w Banku systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Sprawozdania finansowe Banku sporządzane są przez Departament Sprawozdawczości Finansowej, Kontroli i Podatków, stanowiący wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w Pionie Finansowym, w ramach struktury Sektora Zarządzania i Wsparcia, podlegającą bezpośrednio Dyrektorowi Finansowemu Banku – Wiceprezesowi Zarządu Banku. Proces sporządzania sprawozdań finansowych objęty jest systemem kontroli wewnętrznej Banku, mającym na celu zapewnienie poprawności i rzetelności danych prezentowanych w sprawozdaniach. System kontroli wewnętrznej obejmuje identyfikację i kontrolę ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych, badanie zgodności działania Banku w tym zakresie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny. W grudniu 2017 roku Bank wzmocnił system kontroli wewnętrznej, m.in. poprzez wdrożenie monitorowania pionowego, przeprowadzanego przez drugą linię obrony dla mechanizmów kontrolnych realizowanych przez jednostki pierwszej linii obrony.

Kontrola wewnętrzna sprawowana jest przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez jego bezpośredniego zwierzchnika i osoby z nim współpracujące, jak również przez kierowników jednostek organizacyjnych Banku, w zakresie jakości i poprawności procesów wykonywanych przez poszczególnych pracowników, w celu zapewnienia zgodności czynności z procedurami i mechanizmami kontroli Banku. Zarządzanie ryzykiem odbywa się za pomocą wewnętrznych mechanizmów identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania ryzyka, wykonywanych i nadzorowanych przez jednostki pierwszej linii obrony oraz wyspecjalizowane jednostki organizacyjne drugiej linii obrony. W ramach wewnętrznych funkcji kontrolnych wyodrębniona jest funkcja kontroli finansowej wykonywana przez wydzieloną jednostkę Pionu Finansowego. Kontrola finansowa w Sektorze Finansowym obejmuje obszar polityki rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej. Kwartalna Samoocena jest procesem weryfikacji i oceny efektywności procesów kontrolnych oraz proaktywnego i efektywnego zarządzania wszelkimi istotnymi kategoriami ryzyka, integralnie związanymi z procesem sporządzania sprawozdań finansowych. Proces Kwartalnej Samooceny stanowi jedno z podstawowych narzędzi, służących do monitorowania poziomu narażenia na ryzyko operacyjne oraz zmian w środowisku sprawozdawczości finansowej, identyfikowania nowych zagrożeń, weryfikacji efektywności mechanizmów kontrolnych i wdrażania planów naprawczych. W ramach procesu identyfikacji, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania ekspozycji na ryzyko operacyjne, w Banku wdrożono efektywnie funkcjonujące mechanizmy ograniczające ryzyko w zakresie bezpieczeństwa systemów technologicznych. Stosowane systemy informatyczne wykorzystywane w procesie sporządzania sprawozdawczości finansowej objęte są bankowym planem awaryjnym na wypadek ich utraty.

Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadzany jest przez Departament Audytu. Departament Audytu jest odpowiedzialny za dokonanie niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenę systemu zarządzania Banku, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. Departament Audytu przeprowadza kontrole wewnętrzne, dokonuje oceny działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne Banku oraz przeprowadza audyt w spółkach zależnych Banku, wynikający z nadzoru sprawowanego przez Bank nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych, w zakresie ich zgodności z regulaminami wewnętrznymi, obowiązującymi przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi oraz skuteczności i racjonalności mechanizmów kontrolnych. Departament Audytu stanowi wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w ramach struktury organizacyjnej Banku, podlegającą organizacyjnie Prezesowi Zarządu Banku.

Nadzór nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej i działalnością Departamentu Audytu sprawuje Rada Nadzorcza Banku. Rada Nadzorcza wykonuje swoje funkcje przy wsparciu Komitetu ds. Audytu, który w ramach sprawowanego nadzoru dokonuje weryfikacji z Zarządem Banku i biegłym rewidentem Banku rzetelności sporządzanych sprawozdań finansowych i prawidłowości funkcjonowania procesów związanych z ich sporządzaniem, oraz przedstawia rekomendacje zatwierdzenia rocznych i okresowych sprawozdań finansowych przez Radę Nadzorczą Banku.

Kierujący Departamentem Audytu informuje Zarząd Banku i Komitet ds. Audytu przy Radzie Nadzorczej Banku o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz okresowo, co najmniej raz w roku, przekazuje Radzie Nadzorczej zbiorczą informację na temat stwierdzonych nieprawidłowości i wniosków wynikających z przeprowadzonych audytów wewnętrznych, oraz działań naprawczych podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości. Osoba kierująca Departamentem Audytu jest uprawniona do uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej, na których rozpatrywane są zagadnienia związane z działaniem kontroli wewnętrznej w Banku.

4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Akcjonariuszem Banku posiadającym znaczny pakiet akcji Banku jest Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) podmiot zależny od Citibank N.A., który posiada 97 994 700 akcji, co stanowi 75% udziału w kapitale zakładowym Banku.

Liczba głosów wynikających z posiadanych przez COIC akcji wynosi 97 994 700, co stanowi 75% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

5. Posiadacze wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

Bank nie wyemitował papierów wartościowych dających akcjonariuszom specjalne uprawnienia kontrolne.

6. Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu

W Banku nie zostały przewidziane żadne ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu.

7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

W Banku nie wprowadzono jakichkolwiek ograniczeń odnośnie przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

8. Zasady powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz zakres ich uprawnień

Zarząd Banku składa się z pięciu do dziewięciu członków. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu Spółki, Wiceprezesi Zarządu Spółki, oraz Członkowie Zarządu. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Każdy członek Zarządu powoływany jest przez Radę Nadzorczą na okres indywidualnej kadencji trzech lat na wniosek Prezesa Zarządu Banku. Dwóch członków Zarządu Banku w tym Prezes oraz członek Zarządu, który zarządza ryzykiem w Banku są powołani do Zarządu za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego.

Mandat członka Zarządu wygasa:

- 1) z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Banku i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu;
- 2) z chwilą śmierci członka Zarządu;
- 3) z dniem odwołania członka Zarządu;
- 4) z dniem złożenia na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej rezygnacji na piśmie.

Zarząd w drodze uchwały podejmuje decyzje w sprawach Spółki niezatrważonych przez prawo i statut do kompetencji innych organów Spółki, w szczególności:

- 1) określa strategię Spółki;
- 2) tworzy i znosi komitety Spółki oraz określa ich właściwość;
- 3) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia swój regulamin;
- 4) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto;
- 5) określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie;
- 6) ustanawia prokurentów oraz pełnomocników ogólnych i pełnomocników ogólnych z prawem substytucji;
- 7) decyduje w sprawach określonych w regulaminie Zarządu;
- 8) rozstrzyga w sprawach wniesionych przez Prezesa Zarządu, Wiceprezesa lub członka Zarządu;
- 9) uchwała projekt rocznego planu finansowego Spółki, przyjmuje plany inwestycyjne oraz sprawozdania z ich wykonania;
- 10) przyjmuje sprawozdania z działalności Spółki i sprawozdania finansowe;
- 11) formułuje wnioski w sprawie podziału zysku albo sposobu pokrycia strat;
- 12) zatwierdza politykę kadrową, kredytową i zasady prawne działalności Spółki;
- 13) zatwierdza zasady gospodarowania kapitałem Spółki;
- 14) zatwierdza strukturę zatrudnienia;
- 15) ustala oraz przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia zasadniczą strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka oraz powołuje i odwołuje Szefów Sektorów, Szefów Sub-Sektorów powołuje i odwołuje Szefów Pionów oraz ustala ich właściwość;
- 16) ustala plan działań kontrolnych w Spółce oraz przyjmuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli;
- 17) rozstrzyga w innych sprawach, które zgodnie ze Statutem podlegają przedłożeniu Radzie Nadzorczej lub Walnemu Zgromadzeniu;
- 18) podejmuje decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Spółki lub udziela upoważnienia wskazanym osobom do podjęcia takiej decyzji, jednakże w odniesieniu do spraw wchodzących do kompetencji Komitetów powołanych w Spółce, decyzje są podejmowane po zasięgnięciu opinii właściwego Komitetu;

Do wnoszenia spraw w celu ich rozpatrzenia przez Zarząd są uprawnieni:

- 1) Prezes Zarządu;
- 2) pozostali członkowie Zarządu;
- 3) szefowie innych jednostek organizacyjnych, w sprawach objętych zakresem funkcjonowania tych jednostek, za zgodą nadzorującego członka Zarządu albo Prezesa Zarządu.

Przy czym w zakresie spraw dotyczących zasadniczej struktury organizacyjnej Banku oraz powołania lub odwołania Szefów Sektarów, Szefów Sub-Sektarów i Szefów Pionów oraz ustaleniu jej właściwości z inicjatywy Prezesa Zarządu lub w porozumieniu z nim.

Wewnętrzny podział kompetencji pomiędzy członków Zarządu Banku ustala Zarząd w formie uchwały i przekazuje do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą Banku.

W ramach wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie Banku:

- 1) wyodrębnia się stanowisko członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku;
- 2) Departament Audytu podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu;
- 3) Prezes Zarządu nie może łączyć swojej funkcji z funkcją członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku;
- 4) Prezesowi Zarządu nie może być powierzony nadzór nad obszarem działalności Banku stwarzającym ryzyko istotne w działalności Banku;
- 5) członkowi Zarządu, nadzorującemu zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku, nie może być powierzony nadzór nad obszarem działalności Banku stwarzającym ryzyko, którym zarządza nadzoruje;
- 6) przyporządkowuje się wskazanemu członkowi lub członkom Zarządu nadzór nad obszarem zarządzania brakiem zgodności oraz obszarem rachunkowości i sprawozdawczości finansowej.

9. Zmiany statutu Spółki

Zmian statutu Banku dokonuje Walne Zgromadzenie Banku. Zmiana statutu wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Stosownie do art. 34 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, zmiana statutu Banku wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli dotyczy:

- 1) firmy Banku;
- 2) siedziby, przedmiotu działania i zakresu działalności Banku;
- 3) organów i ich kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji członków Zarządu, powołanych za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego oraz zasady podejmowania decyzji, podstawowej struktury organizacyjnej Banku, zasad składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych, trybu wydawania regulacji wewnętrznych oraz trybu podejmowania decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5 % funduszy własnych;
- 4) zasad funkcjonowania systemu zarządzania w tym systemu kontroli wewnętrznej;
- 5) funduszy własnych oraz zasad gospodarki finansowej;
- 6) uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu.

10. Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

10.1 Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia

Walne Zgromadzenie w Banku działa zgodnie z Regulaminem Walnego Zgromadzenia Banku, Statutem i przepisami prawa. Walne Zgromadzenie Banku (Walne Zgromadzenie) posiada stabilny Regulamin określający szczegółowe zasady prowadzenia obrad i podejmowania uchwał.

Zgodnie z przyjętą w Spółce praktyką Walne Zgromadzenie odbywa się w siedzibie Spółki w Warszawie, Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Banku. Powinno ono się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Radzie Nadzorczej przysługuje prawo zwołania zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jeżeli Zarząd nie zwoła go w terminie ustalonym w Statucie oraz nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Zarząd zwołuje nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z własnej inicjatywy oraz na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą część kapitału zakładowego. Żądanie zwołania nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia należy złożyć Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia Zarządowi żądania, nadzwyczajne Walne Zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy, w drodze postanowienia, może upoważnić do zwołania nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusza lub akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Upoważniony przez sąd rejestrowy akcjonariusz lub upoważnieni akcjonariusze w zawiadomieniu o zwołaniu nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia powołują się na postanowienie sądu rejestrowego, o którym mowa w zdaniu poprzednim. Sąd rejestrowy wyznacza przewodniczącego tego nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może być zwołane również przez akcjonariuszy reprezentujących, co najmniej połowę kapitału zakładowego Banku lub co najmniej połowę ogólnej liczby głosów w Banku. Przewodniczący tego Zgromadzenia jest wyznaczany przez akcjonariuszy. Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez ogłoszenie na stronie

internetowej Banku oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne, z zastrzeżeniem, że takie ogłoszenie powinno być dokonane, co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusze uprawnieni do żądania umieszczenia określonej sprawy w porządku obrad Walnego Zgromadzenia, w celu wykonania tego uprawnienia do uzupełnienia porządku obrad powinni zgłosić wniosek do Zarządu Banku na piśmie lub w postaci elektronicznej, wraz z uzasadnieniem oraz projektem uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia. Zarząd umieszcza zgłoszoną sprawę w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia niezwłocznie, nie później jednak niż na osiemnaście dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia. Odwołanie Walnego Zgromadzenia możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy stanie się ono bezprzedmiotowe lub w sytuacji zaistnienia nadzwyczajnej przeszkody do jego odbycia. Odwołanie oraz zmiana terminu odbycia Walnego Zgromadzenia następuje w taki sam sposób jak zwołanie, z zastrzeżeniem, że nie stosuje się dwudziestosześciodniowego terminu. Odwołanie oraz zmiana terminu odbycia Walnego Zgromadzenia powinny być dokonane w sposób powodujący jak najmniejsze ujemne skutki dla Banku i dla akcjonariuszy. Walne Zgromadzenie może podjąć uchwałę o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad, jak również o zmianie kolejności spraw objętych porządkiem obrad. Jednakże zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy wymaga uprzedniej zgody wszystkich obecnych akcjonariuszy, którzy zgłosili taki wniosek, popartej 80% głosów Walnego Zgromadzenia. Wnioski w powyższych sprawach powinny być szczegółowo umotywowane.

Pełny tekst dokumentacji, która ma zostać przedstawiona podczas Walnego Zgromadzenia wraz z projektami uchwał (a w przypadku, gdy w danej sprawie nie jest przewidziane podjęcie uchwały – uwagi Zarządu) jest zamieszczony na stronie internetowej Banku od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia wraz z innymi informacjami dotyczącymi Walnego Zgromadzenia. Materiały na Walne Zgromadzenie są ponadto udostępniane w siedzibie Banku w czasie, o którym Bank powiadamia w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. Niezależnie od powyższego Bank wykonuje wszystkie wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów obowiązki informacyjne dotyczące zwołania Walnych Zgromadzeń.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w przypadku jego nieobecności kolejno Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej lub jeden z członków Rady Nadzorczej. Zgodnie z przyjętą w Spółce praktyką prowadzenia Walnych Zgromadzeń, po otwarciu Zgromadzenia zarządza się niezwłocznie wybór Przewodniczącego Zgromadzenia. Przed wyborem Przewodniczącego Walne Zgromadzenie nie podejmuje żadnych rozstrzygnięć.

Zarząd Banku każdorazowo za pośrednictwem osoby otwierającej Walne Zgromadzenie przekazuje Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia instrukcję dotyczącą wykonywania tej funkcji w sposób zapewniający przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów, zasad ładu korporacyjnego, Statutu i innych regulacji wewnętrznych Banku. Na Walnym Zgromadzeniu powinni być obecni członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz biegły rewident Banku, jeśli przedmiotem Walnego Zgromadzenia są sprawy finansowe.

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów Spółki lub likwidatorów, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu.

Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji z zastrzeżeniem przypadków określonych w przepisach prawa. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów obecnych, o ile przepisy prawa lub Statutu nie stanowią inaczej.

Bank może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystywaniu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności przez:

- 1) transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym;
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, umożliwiającą akcjonariuszom wykorzystującym środki komunikacji elektronicznej, zdalne wypowiedanie się w toku Walnego Zgromadzenia;
- 3) wykonywanie prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika, przed lub w toku Walnego Zgromadzenia.

Zasady uczestnictwa akcjonariuszy w Walnym Zgromadzeniu oraz tryb postępowania podczas Walnego Zgromadzenia, a także sposób komunikacji akcjonariuszy z Bankiem przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej określa Regulamin Walnego Zgromadzenia. Regulamin Walnego Zgromadzenia może upoważnić Zarząd do określenia dodatkowych, innych niż określone w tym Regulaminie, sposobów komunikacji akcjonariuszy z Bankiem przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Dodatkowe sposoby komunikacji Zarząd zamieści w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. Niezależnie od powyższego Bank może przeprowadzić samą transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w sieci Internet oraz dokonać rejestracji obrad i umieszczenia zapisu z obrad na stronie internetowej Banku po ich zakończeniu.

Głosowanie odbywa się w praktyce przy pomocy komputerowego systemu oddawania i obliczania głosów, zapewniającego oddawanie głosów w liczbie odpowiadającej liczbie posiadanych akcji, jak również eliminującego - w przypadku głosowania tajnego - możliwość identyfikacji sposobu oddawania głosów przez poszczególnych akcjonariuszy.

Przewodniczący Walnego Zgromadzenia powinien w taki sposób formułować uchwały, aby każdy uprawniony, który nie zgadza się z meritem rozstrzygnięcia stanowiącym przedmiot uchwały miał możliwość jej zaskarżenia. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia ma za zadanie czuwać nad tym, aby uchwały były formułowane w jasny i przejrzysty sposób. Zarząd Spółki zapewnia także możliwość skorzystania przez Przewodniczącego z pomocy obsługi prawnej Spółki.

Uchwały Walnego Zgromadzenia są protokołowane przez notariusza. W protokole należy stwierdzić prawidłowość zwołania Walnego Zgromadzenia i jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu należy dołączyć listę obecności z podpisami uczestników Walnego Zgromadzenia. Dowody zwołania Walnego Zgromadzenia Zarząd powinien dołączyć do księgi protokołów.

Odpis protokołu Zarząd umieszcza w księdze protokołów.

W obradach Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć przedstawiciele mediów.

10.2 Zasadnicze Uprawnienia Walnego Zgromadzenia

Przedmiotem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia powinno być:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki;
- 2) podjęcie uchwały o podziale zysku albo o pokryciu straty;
- 3) udzielenie członkom organów Spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia, oprócz innych przewidzianych bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, należą sprawy:

- 1) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- 2) zmiany Statutu;
- 3) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego Spółki;
- 4) ustalenia dnia prawa poboru akcji nowej emisji;
- 5) ustalenia dnia dywidendy za ubiegły rok obrotowy oraz terminów wypłaty dywidendy;
- 6) tworzenia i znoszenia funduszy specjalnych tworzonych z zysku;
- 7) powoływania oraz odwoływania członków Rady Nadzorczej;
- 8) ustalania wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 9) połączenia lub likwidacji Spółki;
- 10) powołania i odwołania likwidatorów;
- 11) umorzenia akcji Spółki;
- 12) użycia kapitału zapasowego i rezerwowego, w tym kapitału (funduszu) rezerwowego utworzonego, w celu gromadzenia zysku niepodzielonego (nieprzeznaczonego na dywidendę w danym roku obrotowym) oraz funduszu ogólnego ryzyka.

Walne Zgromadzenie decyduje o podziale zysku, określając wysokość odpisów na:

- 1) kapitał zapasowy, tworzony corocznie z odpisów z zysku w wysokości, co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie, co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Walne Zgromadzenie może podjąć uchwałę nakazującą dokonywania dalszych odpisów;
- 2) kapitał rezerwowo;
- 3) fundusz ogólnego ryzyka;
- 4) dywidendę;
- 5) fundusze specjalne;
- 6) inne cele.

W razie likwidacji Spółki, Walne Zgromadzenie wyznacza na wniosek Rady Nadzorczej jednego lub więcej likwidatorów oraz określa sposób prowadzenia likwidacji.

10.3 Prawa Akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Akcje Spółki są akcjami na okaziciela i są zbywalne. Akcjonariusze mają prawo do udziału w zysku wykazanym w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, który został przeznaczony przez Walne Zgromadzenie do wypłaty akcjonariuszom. Zysk rozdziela się w stosunku do liczby akcji.

W Walnym Zgromadzeniu Banku, jako spółki publicznej mają prawo uczestniczyć tylko osoby będące akcjonariuszami Banku na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (Dzień Rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu). Akcjonariusz uczestniczący w Walnym Zgromadzeniu ma prawo do głosowania, stawiania wniosków i zgłaszania sprzeciwów, jak również do przedstawiania zwięzłego uzasadnienia swego stanowiska.

Projekty uchwał proponowanych do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały powinny być przedstawione akcjonariuszom wraz z uzasadnieniem i opinią Rady Nadzorczej przed Walnym Zgromadzeniem w czasie umożliwiającym zapoznanie się z nimi i dokonanie oceny.

Akcjonariusz, ma prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Każdy akcjonariusz ma prawo kandydować na Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, jak również zgłosić do protokołu kandydaturę na stanowisko Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.

Przy rozpatrywaniu każdego punktu porządku obrad akcjonariusz ma prawo do wystąpienia i repliki.

Zarząd jest obowiązany do udzielenia akcjonariuszowi na jego żądanie informacji dotyczących spółki, jeżeli jest to uzasadnione dla oceny sprawy objętej porządkiem obrad. Zarząd powinien odmówić udzielenia informacji w przypadku, gdy:

- 1) mogłoby to wyrządzić szkodę Spółce albo spółce z nią powiązanej albo spółce zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa;
- 2) mogłoby narazić członka Zarządu na poniesienie odpowiedzialności karnej, cywilnoprawnej lub administracyjnej.

W uzasadnionych przypadkach Zarząd może udzielić informacji na piśmie nie później niż w terminie 2 (dwóch) tygodni od dnia zakończenia Walnego Zgromadzenia.

Organy Spółki nie ograniczają informacji, ale jednocześnie przestrzegają przepisów Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku, Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, a także przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji z zastrzeżeniem przypadków określonych w przepisach prawa. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów obecnych, o ile przepisy prawa lub Statutu Banku nie stanowią inaczej.

Akcjonariusz ma prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec treści uchwały Walnego Zgromadzenia i zgłaszając sprzeciw ma możliwość przedstawienia swoich argumentów i uzasadnienia sprzeciwu.

Każdy akcjonariusz ma prawo wnoszenia propozycji zmian i uzupełnień do projektów uchwał, objętych porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia - do czasu zamknięcia dyskusji nad punktem porządku obrad, obejmującym projekt uchwały, której ta propozycja dotyczy. Propozycje te wraz z krótkim uzasadnieniem winny być składane na piśmie.

Akcjonariusz na Walnym Zgromadzeniu może zgłosić wnioski w sprawie formalnej. Za wnioski w sprawach formalnych uważa się wnioski, co do sposobu obradowania i głosowania.

Akcjonariusze mają prawo zgłaszania swych kandydatów do Rady Nadzorczej Banku na piśmie na ręce Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia lub ustnie do protokołu, przy czym zarówno w jednym jak i w drugim przypadku kandydaturę zgłasza się z krótkim uzasadnieniem.

Akcjonariusze mają prawo przeglądania księgi protokołów, jak również żądania wydania, poświadczonych przez Zarząd, odpisów uchwał.

Akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale Walnego Zgromadzenia, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu, akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w Walnym Zgromadzeniu, i akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na Walnym Zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania Walnego Zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad, służy prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariuszom przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko Spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia sprzecznej z ustawą.

Akcje Spółki mogą być umarzone za zgodą akcjonariusza w drodze nabycia akcji przez Spółkę (umorzenie dobrowolne). Umorzenie akcji wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia. Uchwała powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia, wysokość wynagrodzenia przysługującego akcjonariuszowi umorzonej akcji bądź uzasadnienie umorzenia akcji bez wynagrodzenia oraz sposób obniżenia kapitału zakładowego.

Bank zapewnia należytą ochronę praw mniejszości w granicach, w jakich pozwala na to kapitałowy charakter Banku i związany z nim prymat większości nad mniejszością. W szczególności, dla równego traktowania akcjonariuszy, Bank stosuje m.in. następujące praktyki:

- Walne Zgromadzenia Banku zawsze odbywają się w siedzibie Banku, która mieści się w Warszawie;
- umożliwia się przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach;
- zgodnie z praktyką przyjętą w Banku, wszystkie istotne materiały na Walne Zgromadzenie, w tym projekty uchwał wraz z uzasadnieniem i opinią Rady Nadzorczej, udostępniane są akcjonariuszom najpóźniej na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia w siedzibie Banku oraz na jej stronie internetowej;
- Walne Zgromadzenie posiada stabilny regulamin określający szczegółowo zasady prowadzenia obrad i podejmowania uchwał;
- w Walnym Zgromadzeniu uczestniczą członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu, którzy, w ramach swoich kompetencji, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji o Banku;
- uczestnikom Walnego Zgromadzenia zgłaszającym sprzeciw wobec uchwały zapewnia się możliwość uzasadnienia sprzeciwu. Dodatkowo, każdy uczestnik Zgromadzenia ma możliwość złożenia swojego pisemnego oświadczenia do protokołu posiedzenia.

11. Skład osobowy i zmiany w Zarządzie i Radzie Nadzorczej Banku w 2017 roku, opis działania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz ich komitetów

11.1 Zarząd

Zarząd Banku składa się z pięciu do dziewięciu członków. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu, oraz Członkowie Zarządu. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Każdy członek Zarządu powoływany jest przez Radę Nadzorczą na okres indywidualnej kadencji trzech lat.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, w skład Zarządu wchodzi:

Członek Zarządu	Zakres odpowiedzialności
Sławomir S. Sikora Prezes Zarządu	<p>Prezes Zarządu odpowiada za:</p> <ul style="list-style-type: none">kieruje pracami Zarządu, ustala sposób zastępowania nieobecnych członków Zarządu;zwołuje posiedzenia Zarządu i przewodniczy obradom Zarządu;prezentuje stanowisko Zarządu wobec innych organów Banku, organów państwowych i samorządowych oraz opinii publicznej;wnosi do Rady Nadzorczej o powołanie lub odwołanie Wiceprezesów oraz innych członków Zarządu, oraz o ustalenie ich wynagrodzenia;wydaje wewnętrzne przepisy regulujące działalność Banku oraz może upoważnić pozostałych członków Zarządu lub innych pracowników do wydawania takich przepisów;decyduje o sposobie wykorzystania wyników kontroli wewnętrznej oraz informuje o podjętej w tym zakresie decyzji jednostkę kontrolowaną;wykonuje inne uprawnienia wynikające z regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą;nadzoruje określanie i wdrażanie strategii Banku;podlega mu jednostka audytu wewnętrznego;sprawuje nadzór nad ryzykiem braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;nadzoruje politykę kadrową;odpowiada za kształtowanie wizerunku Banku;zapewnia spójność struktury organizacyjnej Banku;nadzoruje zapewnienie ładu korporacyjnego;nadzoruje obsługę prawną;nadzoruje obszar bezpieczeństwa Banku w zakresie ochrony osób i mienia; <p>zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych pionach oraz jednostkach organizacyjnych funkcjonujących poza strukturą pionu, zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z ich działalnością.</p>
David Mouillé Wiceprezes Zarządu	<p>Odpowiada za bankowość detaliczną, w tym za standard jakości usług bankowych nadzorowanych jednostek organizacyjnych, zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z ich działalnością.</p>
Maciej Kropidłowski Wiceprezes Zarządu	<p>Odpowiada za:</p> <ul style="list-style-type: none">operacje na rynkach finansowych, w tym transakcje rynku pieniężnego, walutowego, papierów wartościowych i operacji pochodnych;działalność związaną z sekurytyzacją;działalność związaną z organizowaniem finansowania dla planów inwestycyjnych, fuzji i przejęć w zakresie:<ul style="list-style-type: none">kredytu konsorcjalnego;finansowań pomostowych;papierów dłużnych;project finance;finansowania pozabilansowego.działalność powierniczą; <p>oraz zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z ich działalnością.</p>
Barbara Sobala Wiceprezes Zarządu	<p>Nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku, odpowiada za</p>

Członek Zarządu	Zakres odpowiedzialności
Witold Zieliński <i>Wiceprezes Zarządu</i>	<p>system zarządzania ryzykiem obejmujący:</p> <ul style="list-style-type: none">• politykę kredytową Banku;• jakość portfela kredytowego;• ryzyko kredytowe;• ryzyko rynkowe;• ryzyko operacyjne;• koordynowanie działań związanych z wdrożeniem w Banku wymogów wynikających z regulacji z obszaru zarządzania ryzykiem, w tym rekomendacji władz nadzorczych. <p>Odpowiada za dostosowanie struktury organizacyjnej Banku do wielkości i profilu ryzyka ponoszonego przez Bank. Jest członkiem Zarządu, do którego mogą być anonimowo zgłaszane naruszenia prawa oraz naruszenia obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.</p>
Katarzyna Majewska <i>Członek Zarządu</i>	<p>Nadzoruje obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, w tym kontroli finansowej, odpowiada za rachunkowość zarządczą, prowadzenie ksiąg rachunkowych, opracowywanie zasad rachunkowości, koordynowanie działań związanych z wdrożeniem w Banku wymogów wynikających z przepisów prawa, a także uchwał i rekomendacji regulatora w zakresie adekwatności kapitałowej.</p> <p>Odpowiada również za bieżącą współpracę i nadzór nad bankowością korporacyjną i bankowością przedsiębiorstw, w tym nadzór nad obsługą klientów sektora instytucji finansowych, zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanych z ich działalnością.</p>
Czesław Piasek <i>Członek Zarządu</i>	<p>Odpowiada za następujące obszary Banku: operacje i technologie, zarządzanie nieruchomościami, administrację.</p> <p>Zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanych z ich działalnością.</p> <p>Odpowiada za bankowość transakcyjną, w tym za:</p> <ul style="list-style-type: none">• produkty zarządzania środkami finansowymi;• produkty finansowania handlu;• produkty gotówkowe;• produkty zarządzania płynnością. <p>Ponadto odpowiada za nadzór nad programami unijnymi, nadzór, w ramach więzi funkcjonalnej wewnętrznej, nad obsługą sektora publicznego. Zapewnia wprowadzenie w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym związanych z ich działalnością.</p>

W dniu 29 stycznia 2018 roku, Pan Witold Zieliński złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku oraz w dniu 1 marca 2018 roku, Pan Czesław Piasek złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Banku.

Zarząd Spółki działa w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące, statut Spółki oraz Regulamin Zarządu Banku. Regulamin Zarządu Banku określa zakres i tryb pracy Zarządu oraz tryb podejmowania uchwał.

W 2017 roku działały następujące komitety, w których uczestniczyli członkowie Zarządu Banku:

- 1) Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO);
- 2) Komitet Inwestycji Kapitałowych;
- 3) Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem;
- 4) Komitet ds. Ryzyka Sektora Bankowości Detalicznej.

Posiedzenia Zarządu zwołuje i przewodniczy im Prezes Zarządu. Prezes Zarządu może ustalić stałe terminy odbywania posiedzeń.

Organizację pracy Zarządu zapewnia Biuro Organizacyjne w Departamencie Komunikacji Korporacyjnej i Marketingu Spółki zwane dalej Biurem Organizacyjnym.

Obecność członków Zarządu na posiedzeniu Zarządu jest obowiązkowa. Przewidywana nieobecność członka zarządu na posiedzeniu powinna być zgłoszona do Biura Organizacyjnego i musi być usprawiedliwiona.

W posiedzeniach Zarządu, oprócz jego członków, udział biorą: Dyrektor Biura Organizacyjnego lub osoba przez niego wyznaczona, Dyrektor komórki ds. zgodności, Szef Pionu Prawnego, Dyrektor Departamentu Audytu.

Osoba kierująca Departamentem Audytu oraz osoba kierująca Departamentem Monitoringu Zgodności uczestniczy w posiedzeniach Zarządu, jeżeli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, funkcją audytu wewnętrznego lub funkcją zapewnienia zgodności rozpatrywaniu przez Zarząd zagadnień związanych z działaniem kontroli wewnętrznej w Spółce. Na wniosek członków Zarządu, w posiedzeniach mogą uczestniczyć właściwi dla danej sprawy pracownicy Spółki lub osoby spoza Spółki. Przewodniczący posiedzenia może zarządzić obrady bez udziału osób niebędących członkami Zarządu.

Dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność na posiedzeniu, co najmniej połowy członków Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględnie większością głosów.

Zarząd podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym. Przewodniczący posiedzenia może zarządzić tajne głosowanie z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Zarządu. Uchwała Zarządu obowiązuje z dniem powzięcia, chyba, że przewidziano w niej inny termin wejścia w życie.

W uzasadnionych przypadkach uchwała Zarządu może być podjęta w trybie obiegowym (pisemnym) na podstawie decyzji Prezesa Zarządu Banku lub członka Zarządu zastępującego Prezesa. Projekty uchwał, które mają być podjęte w trybie obiegowym przedstawiane są do zatwierdzenia wszystkim członkom Zarządu i mają wiążącą moc prawną po ich podpisaniu przez bezwzględną większość członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu lub zastępującego go członka Zarządu. Datą wejścia uchwały w życie jest data jej podpisania przez członka Zarządu składającego podpis pod uchwałą już podpisaną, przez co najmniej połowę członków Zarządu. Jeżeli choćby jeden z członków Zarządu zgłosi sprzeciw, co do podjęcia uchwały w trybie obiegowym, projekt uchwały powinien zostać przedstawiony na najbliższym posiedzeniu Zarządu. Warunkiem podjęcia uchwały w trybie obiegowym jest zawiadomienie wszystkich członków Zarządu o podejmowaniu uchwały. Uchwała podjęta w trybie obiegowym stanowi załącznik do protokołu najbliższego posiedzenia Zarządu.

Za zgodą Prezesa Zarządu, członkowie Zarządu nieobecni na posiedzeniu mogą uczestniczyć w posiedzeniu i głosowaniu za pośrednictwem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość w sposób umożliwiający równoczesne komunikowanie się w czasie rzeczywistym oraz wzajemną identyfikację pomiędzy wszystkimi członkami Zarządu biorącymi udział w posiedzeniu lub głosowaniu (np. wideokonferencja, telekonferencja).

Z przebiegu posiedzenia Zarządu sporządzany jest protokół. Sporządzenie protokołu należy do Biura Organizacyjnego. Protokół powinien zawierać:

- 1) porządek obrad;
- 2) imiona i nazwiska osób biorących udział w posiedzeniu;
- 3) informację o usprawiedliwieniu nieobecności lub o przyczynach nieobecności członków Zarządu na posiedzeniu;
- 4) treść podjętych uchwał;
- 5) liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały oraz zdania odrębne;
- 6) nazwę jednostki lub komórki organizacyjnej, bądź imię i nazwisko osoby, której powierzono wykonanie uchwały, oraz
- 7) termin wykonania uchwały.

Protokół podpisują wszyscy członkowie Zarządu obecni na posiedzeniu niezwłocznie po otrzymaniu.

Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej następujące informacje finansowe:

- 1) z chwilą ich przygotowania, lecz nie później niż po 30 (trzydziestu) dniach do końca każdego miesiąca, miesięczne oraz okresowe (obejmujące okres od początku roku do upływu poprzedniego miesiąca) informacje finansowe wraz z ich porównaniem do budżetu przyjętego w planie rocznym, oraz w odniesieniu do ubiegłego roku;
- 2) niezwłocznie po ich przygotowaniu, lecz nie później niż 120 (sto dwadzieścia) dni po upływie każdego roku obrotowego, roczne jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe, sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, zbadane przez biegłego rewidenta Spółki;
- 3) niezwłocznie po jego przygotowaniu, lecz w każdym przypadku nie później niż przed końcem każdego roku, projekt planu rocznego na następną rok obrotowy, oraz
- 4) niezwłocznie, inne dostępne dane finansowe odnoszące się do działalności Spółki i jej stanu finansowego oraz działalności i stanu finansowego podmiotów zależnych Spółki, których członek Rady Nadzorczej może w sposób uzasadniony zażądać.

11.2 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z pięciu do dwunastu członków, z których każdy powoływany jest przez Walne Zgromadzenie na trzyletnią kadencję. Uchwałą Nr 6 z dnia 5 grudnia 2006 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku na podstawie paragrafu 14 ust. 2 Statutu ustaliło liczbę członków Rady Nadzorczej Banku, na co najmniej 8 osób. Co najmniej połowa członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczący, legitymuje się obywatelstwem polskim. W skład Rady Nadzorczej wchodzi członkowie niezależni.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania z działalności w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodzi:

Członek Rady Nadzorczej	Doświadczenie zawodowe
Andrzej Olechowski <i>Przewodniczący Rady Nadzorczej</i>	Pan Andrzej Olechowski jest członkiem Rady Dyrektorów Euronet, Rady Nadzorczej Play Communications S.A., komitetu doradczego Macquarie European Infrastructure Funds oraz członkiem Board of Trustees, European Council on Foreign Relations. W przeszłości pełnił funkcję ministra Finansów i Spraw Zagranicznych RP oraz

Członek Rady Nadzorczej	Doświadczenie zawodowe
Frank Mannion <i>Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej</i>	<p>kandydował na Urząd Prezydenta RP. Jest członkiem szeregu organizacji pozarządowych m.in. przewodniczącym polskiej grupy The Trilateral Commission. Autor publikacji na temat międzynarodowych stosunków gospodarczych i politycznych. Dr. Olechowski jest profesorem w Akademii Finansów i Biznesu Vistula.</p> <p>W latach 1991-1996 i 1998-2000 pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A jako jej przewodniczący. Ponownie powołany do Rady Nadzorczej Banku w dniu 25 czerwca 2003 roku. Od 23 lipca 2012 roku pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.</p> <p>Pan Frank Mannion obecnie pełni funkcję Citi Chief Financial Officer w Regionie Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki (EMEA). W ramach swojej nowej funkcji, którą objął w styczniu 2011 roku, odpowiada za grupę ponad 1000 pracowników w całym Regionie.</p> <p>Pan Frank Mannion swoją karierę zawodową rozpoczął w Irlandii, a następnie przeniósł się do Londynu, gdzie podjął współpracę z PricewaterhouseCoopers.</p> <p>Pracę w Citi rozpoczął w 1989 roku w zespole ds. planowania i analiz w Wielkiej Brytanii. W trakcie swojej dotychczasowej kariery pełnił wiele funkcji finansowych, w tym Kierownika ds. finansowania nowoczesnych technologii (Technology Finance Manager) i Szefa Kontroli Produktów CMB EMEA. W 2008 roku objął funkcję Citi Regional Franchise Controller w Regionie Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki (EMEA), gdzie odpowiadał za grupę ponad 800 pracowników z różnych obszarów. Wcześniej kierował obszarem Kontroli Produktów i Sprawozdawczości Regulacyjnej (Product Control, Controllers and Regulatory Reporting) jako CMB EMEA Regional Controller.</p> <p>Frank Mannion ukończył National University of Ireland w Galway, uzyskując tytuł naukowy w dziedzinie handlu. Posiada również tytuł dyplomowanego księgowego (Chartered Accountant). Obecnie wraz z rodziną mieszka w Londynie.</p> <p>Od 28 czerwca 2010 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.</p>
Shirish Apte <i>Członek Rady Nadzorczej</i>	<p>Pan Shirish Apte był Przewodniczącym Bankowości Citi w Regionie Azji i Pacyfiku (Co-Chairman, Citi Asia Pacific Banking). W latach 2009 – 2011 pełnił funkcję Szefa Regionu Azji i Pacyfiku (CEO, Citi Asia Pacific), odpowiadając za Azję Południową obejmującą takie kraje jak Australia, Nowa Zelandia, Indie oraz kraje należące do Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). Był członkiem Komitetu Wykonawczego oraz Komitetu Operacyjnego Citi.</p> <p>Pan Shirish Apte pracował w Citi ponad 32 lata. Pełnił m.in. funkcję CEO Regionu Europy Środkowej i Wschodniej, Bliskiego Wschodu i Afryki (CEEMEA), a wcześniej jako Szef na kraj (Country Manager) odpowiadał za operacje Citi w Polsce, oraz był Wiceprezesem Banku Handlowego w Warszawie S.A. Pan Shirish Apte przeniósł się z Indii do Londynu w 1993 roku, gdzie objął stanowisko Senior Risk Manager w Regionie CEEMEA. Następnie objął stanowisko Szefa Corporate Finance and Investment Bank w Regionie CEEMEA, obejmującym również Indie.</p> <p>Pan Shirish Apte posiada dyplom biegłego rewidenta uzyskany w Institute of Chartered Accountants w Anglii i Walii oraz stopień licencjata w dziedzinie handlu. Pan Shirish Apte posiada również dyplom MBA z London Business School.</p>
Marek Belka <i>Członek Rady Nadzorczej</i>	<p>Prof. Marek Belka dwukrotnie pełnił funkcję wicepremiera, a w okresie od maja 2004 r. do października 2005 r. był premierem Rządu RP. W latach 2010 -2016 prof. Marek Belka pełnił funkcję Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Przewodniczącego Rady Polityki Pieniężnej.</p> <p>Od listopada 2011 roku do października 2015 roku był przewodniczącym Komitetu Rozwoju Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W styczniu 2011 roku został wybrany na członka Komitetu Sterującego Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB).</p> <p>Prof. Marek Belka zajmował również szereg wysokich stanowisk na arenie międzynarodowej. Był szefem Rady Koordynacji Międzynarodowej w Iraku oraz dyrektorem ds. polityki gospodarczej w Tymczasowych Władzach Koalicyjnych w Iraku (2003-2004). W latach 2006-2008 był sekretarzem wykonawczym Komisji Gospodarczej ONZ ds. Europy (UNECE) w Genewie. W listopadzie 2008 roku objął stanowisko dyrektora Departamentu Europejskiego Międzynarodowego Funduszu Walutowego.</p>
Grzegorz Bielicki <i>Członek Rady Nadzorczej</i>	<p>Pan Grzegorz Bielicki jest magistrem ekonomii, ekspertem w zakresie audytu wewnętrznego, finansów i rachunkowości. W latach 2013-2016 kierował Departamentem Audytu Wewnętrznego Narodowego Banku Polskiego. Na tym stanowisku podlegał bezpośrednio Prezesowi NBP i brał udział we wszystkich posiedzeniach Zarządu polskiego banku centralnego. Aktywnie angażował się we współpracę międzynarodową, zarówno w ramach UE, jak i poza nią. W szczególności, organizował pomoc techniczną dla Narodowego Banku</p>

Członek Rady Nadzorczej**Doświadczenie zawodowe**

Republiki Białorusi w obszarze audytu wewnętrznego. Był też członkiem Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego pod auspicjami Europejskiego Banku Centralnego.

W roku 2008 Pan Grzegorz Bielicki objął stanowisko Dyrektora komórki Audytu Wewnętrznego w Banku BPH S.A., GE Group (GE Capital). W tej roli odpowiadał za przygotowanie fuzji funkcji audytu wewnętrznego działających w dwóch lokalnych bankach zależnych GE (w Banku BPH i GE Money Banku), których połączenie ostatecznie zakończyło się w styczniu 2010 roku. Jednocześnie odpowiadał za wdrożenie standardów audytu wewnętrznego Grupy, metodologii oraz narzędzi dla BPH, a następnie dla nowo powstałego banku po fuzji. Odpowiadał także za współpracę z regulatorami rynku finansowego oraz koordynację inspekcji przeprowadzanych w banku.

W latach 2002-2008 pełnił funkcję Dyrektora Biura Analiz Systemu Bankowego w Generalnym Inspektoracie Nadzoru Bankowego (GINB) w NBP. Na tym stanowisku do jego zadań należało: bieżący nadzór, mikroanaliza, podejmowanie działań prawnych i nadzorczych w stosunku do banków komercyjnych w Polsce, jak również makroanaliza systemu bankowego. Pełniąc tę rolę Pan Grzegorz Bielicki był członkiem Komitetu ds. Nadzoru Bankowego pod auspicjami Europejskiego Banku Centralnego, jak również członkiem Grupy Nadzoru Bankowego w krajach Europy Centralnej i Wschodniej (Grupa BSCEE).

W roku 1998 rozpoczął pracę w Banku Handlowym w Warszawie S.A. jako Dyrektor Departamentu Rachunkowości, którego zadania obejmowały sprawozdawczość regulacyjną i finansową, w tym sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z MSR (IAS), raportów finansowych dla Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, banku centralnego, Głównego Urzędu Statystycznego i organów podatkowych. Od czerwca 2000 r., w uzupełnieniu swoich dotychczasowych obowiązków, odpowiadał również za politykę rachunkowości wg standardów US GAAP oraz sprawozdawczość wg US GAAP.

Pan Grzegorz Bielicki rozpoczął swoją karierę zawodową w KPMG Polska, w Departamencie Bankowo-Finansowym, gdzie przeprowadzał badania sprawozdań finansowych, przeglądy portfela kredytowego oraz analizy due diligence w wielu największych bankach w Polsce.

Pan Grzegorz Bielicki posiada dyplom magistra ekonomii uzyskany na Wydziale Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Studiował również za granicą w Limburg Business School (University of Limburg), gdzie przebywał na stażu w ramach programu Tempus. Posiada wysokie kwalifikacje z zakresu finansów i rachunkowości potwierdzone egzaminami ACCA (Association of Chartered Certified Accountants).

Igor Chalupiec
Członek Rady Nadzorczej

Pan Igor Chalupiec manager, finansista, obecnie zajmuje stanowisko Prezesa Zarządu (CEO) spółki ICENTIS Capital, specjalizującej się w transakcjach rynku kapitałowego, oraz Prezesa Zarządu (CEO) spółki RUCH S.A., jednego z największych dystrybutorów prasy w Polsce. W latach 2004 – 2007 pełnił funkcję Prezesa Zarządu PKN ORLEN S.A., największej spółki sektora rafinerijno-petrochemicznego w Europie Środkowej. W latach 2003 – 2004 zajmował stanowisko wiceministra finansów oraz wiceprzewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego; był również członkiem European Financial Committee w Brukseli. W latach 1995 – 2003 Wiceprezes Zarządu Banku Pekao SA (należącego do Grupy UniCredit). Założyciel i dyrektor (CEO) Centralnego Domu Maklerskiego Pekao SA (w latach 1991 – 1995), największej spółki maklerskiej w Polsce; przez wielu lat członek Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych (od 1995 do 2003 roku). Pan Igor Chalupiec zasiada w radach nadzorczych Banku Handlowego S.A. (grupa Citi) – od 2009 r. oraz spółki Budimex S.A. (grupa Ferrovial Agroman) – od 2007 roku jest także członkiem Polskiej Rady Biznesu, Rady Programowej Forum Ekonomicznego (Polskie Forum Ekonomiczne w Krynicy), Rady Programowej Executive Club, członkiem Rady fundacji Instytutu Spraw Publicznych, członkiem Zarządu Głównego Polskiego Instytutu Dyrektorów, członkiem Kapituły Nagrody Lesława A. Pagi, Wiceprezesem Polskiego Związku Brydża Sportowego, członkiem Rady Fundacji Kobięca Pracownia. Fundator i Przewodniczący Rady Fundacji Ewangelickiego Towarzystwa Oświatowego. Współautor publikacji „Rosja, ropa, polityka, czyli o największej inwestycji PKN ORLEN” – książki poświęconej transakcji zakupu rafinerii w Możejkach na Litwie. Pan Igor Chalupiec jest laureatem licznych nagród i wyróżnień, w tym: nagrody Manager Award (w 2012 roku), Nagrody Lesława A. Pagi (w 2007 roku), nagrody WEKTOR (w 2006 roku) oraz nagrody HERMER (w 1996 roku).

Od 18 czerwca 2009 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Jenny Grey
Członek Rady Nadzorczej

Pani Jenny Grey w lutym 2016 roku objęła stanowisko Szefa ds. Zarządzania Kadrami w Citi w Regionie EMEA. Wcześniej, od października 2012 roku, Pani Grey piastowała funkcję Szefa ds. Relacji Publicznych w Regionie EMEA i odpowiadała za ochronę i wzmacnianie reputacji Citi w Regionie EMEA. Zakres jej obowiązków obejmował relacje z mediami, komunikację wewnętrzną i zewnętrzną, rozwój marki i

Członek Rady Nadzorczej

Doświadczenie zawodowe

społeczności.

Pani Jenny Grey posiada 24-letnie doświadczenie w obszarze komunikacji. Do Citi dołączyła w październiku 2012 roku, po czterech latach pracy w brytyjskiej administracji rządowej, ostatnio w siedzibie Premiera Wielkiej Brytanii jako Dyrektor Wykonawczy ds. Komunikacji Rządowej. Była Szefem ds. Merytorycznych (Head of Profession), kierując 5 tysiącami pracowników zajmujących się komunikacją w całym sektorze państwowym.

W poprzednich latach pracowała w sektorze publicznym, gdzie piastowała stanowisko Dyrektora ds. Komunikacji i Marketingu Społecznego m.in. w brytyjskiej służbie zdrowia (National Health Service) oraz w Komisji Audytu. Była również Dyrektorem ds. Korporacyjnych i Międzynarodowych w Cancer Research UK, największej fundacji charytatywnej w Wielkiej Brytanii, gdzie stworzyła pierwszą jednostkę odpowiedzialną za politykę publiczną i wsparcie.

Pani Jenny Grey rozpoczęła karierę zawodową w reklamie, a następnie została doradcą public relations ze specjalizacją w obszarze zarządzania reputacją i zarządzania kryzysowego. Doradzała wielu klientom międzynarodowym, w tym takim korporacjom jak McDonald's, Toyota, BP czy Allied Domecq.

Ukończyła studia magisterskie w dziedzinie psychologii społecznej w London School of Economics oraz z wyróżnieniem studia w zakresie języka angielskiego i literatury angielskiej na Durham University.

Od 21 czerwca 2016 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Marek Kapuściński
Członek Rady Nadzorczej

Pan Marek Kapuściński ukończył studia magisterskie na Wydziale Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (obecnie Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) oraz studia podyplomowe SEHNAP / Stern School of Business na New York University. Do września 2016 roku, przez 25 lat, związany z firmą Procter & Gamble. Współtwórca sukcesu firmy na rynku polskim i środkowo-europejskim, w tym wielu standardów funkcjonowania polskiego rynku od czasów transformacji, np. norm dla przemysłu kosmetycznego, etyki biznesu, w zakresie odpowiedzialności społecznej, czy samoregulacji w dziedzinie reklamy. Od lipca 2011 roku Dyrektor Generalny i Wiceprezydent (czyt. Prezes Zarządu/CEO) dla kluczowych dla P&G 9 rynków Europy Środkowej, zaś od stycznia 2007 roku dla Polski i krajów bałtyckich. Pierwszy Polak i Środkowo-Europejczyk na szczelbu zarządczym w tej globalnej korporacji, aktywny członek zarządu regionalnego firmy oraz jej Global Business Leadership Council zrzeszającej wszystkich 250 menedżerów najwyższego szczebla firmy. Doświadczony CEO i lider, ekspert w dziedzinach strategii, innowacji i zarządzania, aktywny twórca standardów stale adaptującego się do nowych wyzwań brand managementu, shopper marketingu, sprzedaży i komunikacji w warunkach digitalizacji i omni-channel. Jako pierwszy Polak i Środkowo-Europejczyk w P&G promowany kolejno na stanowiska Menedżera Marki, Kierownika Marketingu i Dyrektora Marketingu, także przez 5 lat odpowiedzialny za rozwój szeregu marek w regionie Europy Środkowej i Wschodniej, na Bliskim Wschodzie i w Afryce. Współtwórca strategii i przewodniej pozycji rynkowej marek takich jak Always, Vizir, Ariel, Lenor, Fairy, Pampers, Gillette, Head&Shoulders, Pantene, Blend-A-Med, Old Spice. W uznaniu wkładu w budowanie marek oraz standardów i praktyk polskiego rynku reklamy wyróżniony przez Media Marketing Polska tytułem „Marketera 20-lecia”. Wykładowca i prelegent, juror, uczestnik paneli dyskusyjnych. Obecnie zasiada w Radach Nadzorczych firm i organizacji pożytku publicznego oraz doradza ich zarządom. Prywatnie inwestor w start-upy i darczyńca na rzecz rozwoju młodej polskiej kultury i sztuki.

Od 29 września 2016 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Marc Luet
Członek Rady Nadzorczej

Pan Marc Luet jest Szefem Regionu obejmującego Rosję, Ukrainę i Kazachstan. Pan Marc Luet pełni również funkcję Prezesa i Przewodniczącego Rady Dyrektorów AO Citibank. W Rosji, Citi jest jednym z największych i najlepiej skapitalizowanych banków w kraju, obsługującym ponad 3 tys. klientów instytucjonalnych oraz ponad 500 tysięcy klientów detalicznych. Zatrudnia ponad 3 tys. pracowników w 11 miastach w całym kraju.

Od 2014 roku do niedawna, Pan Marc Luet był Szefem Citi na Europę Środkowo-Wschodnią. Wcześniej przez 3 i pół roku pełnił funkcję Szefa Bankowości Detalicznej i Bankowości Przedsiębiorstw Citicorp na Region Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki (EMEA) oraz funkcję tymczasowego Szefa Biura Marketingu Detalicznego i Internetu (Global Consumer Marketing & Internet Office, GCMIO), które objął w czerwcu 2010 roku po powrocie do pracy w Citi.

Pan Marc Luet posiada ponad 20-letnie doświadczenie w obszarze bankowości detalicznej i kart kredytowych. Wcześniej pracował dla Visa, gdzie w latach 2008-2010 pełnił funkcję Prezesa na Region CEMEA, obejmujący 80 krajów. Pan Marc Luet odpowiadał za strategię, marketing, sprzedaż, finanse, aspekty prawne, komunikację korporacyjną i kontakty z regulatorami w obszarze regionu. Był także

Członek Rady Nadzorczej**Doświadczenie zawodowe**

członkiem Komitetu Operacyjnego Visa Inc.

Wcześniej Pan Marc Luet pracował w Fortis Group jako CEO obszaru Consumer Finance & Retail International (w latach 2005-2008) oraz jako CEO w Egg France (w latach 2002-2005). Przed 2002 rokiem przez 12 lat pracował w Citi, gdzie zajmował szereg stanowisk w obszarze marketingu, ryzyka i operacji w Europie i USA, a następnie został Szefem Bankowości Detalicznej na Węgrzech i w Belgii.

Pan Marc Luet posiada dyplom ukończenia studiów licencjackich z zakresu ekonomii, Panthéon Sorbonne University. Jest absolwentem Instytutu Nauk Politycznych w Paryżu (Institut d'Etudes Politiques de Paris). Posiada również dyplom ukończenia studiów Master of Business Administration (MBA) od Tuck School of Business Administration, Dartmouth College. Pan Marc Luet jest członkiem Zarządu Rosyjsko-Amerykańskiej Izby Handlowej.

Anand Selvakesari
Członek Rady Nadzorczej

Pan Anand Selvakesari jest związany z Citi od 1991 roku. Od lipca 2015 roku pełni funkcję Szefa Bankowości Detalicznej w Regionie Azji i Pacyfiku, Citi. Na obecnym stanowisku odpowiada za obszar bankowości detalicznej i bankowości przedsiębiorstw w całej Azji.

Przed objęciem obecnego stanowiska, od grudnia 2013 roku Pan Anand Selvakesari był Szefem Bankowości Detalicznej w regionie obejmującym kraje należące do Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) oraz Indie. Na tym stanowisku odpowiadał za obszar bankowości detalicznej w Kłastrze ASEAN, w skład którego wchodzi Singapur, Malezja, Indonezja, Filipiny, Tajlandia, Wietnam oraz Indie.

Wcześniej, w latach 2011-2013, Pan Selvakesari piastował stanowisko Szefa Bankowości Detalicznej w Indiach zarządzając obszarami bankowości detalicznej, kart kredytowych, pożyczek niezabezpieczonych, bankowości dla osób nie będących obywatelami Indii oraz obszarem bankowości przedsiębiorstw w Indiach. Pod kierownictwem Pana Anand Selvakesari zarządzane obszary osiągnęły pozycję lidera na rynku ciesząc się rekordową preferencją marki wśród klientów oraz współpracując przy wdrażaniu pionierskich rozwiązań z innymi liderami rynku.

Przed objęciem stanowiska w Indiach, Pan Anand Selvakesari był Szefem Bankowości Detalicznej w Citi China w latach 2008-2011. Zarządzany przez Pana Selvakesari biznes odnotował wielokrotny wzrost, obejmując pozycję lidera branży w obszarze innowacji, wprowadzając wiele nowych produktów na rynek. Pan Anand Selvakesari był również Szefem Bankowości Detalicznej na Tajwanie w latach 2004-2006, a przez 8 lat pełnił role regionalne w Singapurze pracując na różnych stanowiskach w obszarach bankowości inwestycyjnej, wealth management oraz bankowości detalicznej w latach 1996-2004.

Pan Anand Selvakesari posiada dyplom MBA (finanse i marketing) oraz tytuł inżyniera (inżynieria mechaniczna), uzyskane w Indiach.

Od 21 czerwca 2016 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Stanisław Sołtysiński
Członek Rady Nadzorczej

Pan Stanisław Sołtysiński profesor nauk prawnych, zajmuje się działalnością naukową jako profesor nauk prawnych związany z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu (gdzie piastował również funkcję Dziekana Wydziału Prawa i Administracji). Wykładał wielokrotnie jako visiting profesor na Uniwersytecie w Pennsylvania Law School w Filadelfii, a także w College of Europe w Brugii, Max Planck Institute w Monachium oraz w Akademii Prawa Międzynarodowego w Hadze. Jest członkiem wielu stowarzyszeń i organizacji naukowych. Jest m.in. członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem Rady Dyrektorów UNIDROIT. Jest współautorem Kodeksu spółek handlowych. Pan prof. Sołtysiński zajmuje się również praktyką prawniczą będąc współnikiem Spółki Komandytowej "Sołtysiński, Kawecki i Szlęzak" Doradcy Prawni.

Pan prof. Sołtysiński zasiada w Radzie Banku Handlowego w Warszawie S.A. od 26 marca 1997 roku, od 30 czerwca 2000 roku do 20 czerwca 2012 roku był jej Przewodniczącym. Od 21 czerwca 2012 roku pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Stephen R. Volk
Członek Rady Nadzorczej

Pan. Stephen R. Volk pełni funkcję Vice Chairman of Citigroup Inc., jest odpowiedzialny za sprawy zarówno związane z zarządzaniem wyższego szczebla, jak i Bankowością Inwestycyjną. Jest członkiem Komitetu Wykonawczego Citigroup.

Pan Volk związany jest z Citigroup od września 2004 roku. Do tego czasu pełnił funkcję Chairman of Credit Suisse First Boston, gdzie współpracował ściśle z Prezesem Zarządu nad strategicznym zarządzaniem firmą oraz nad kluczowymi sprawami dotyczącymi klientów. Pracę w Credit Suisse First Boston rozpoczął w sierpniu 2001 roku, przechodząc z Shearman & Sterling, nowojorskiej firmy prawniczej, w której począwszy od 1991 roku pełnił funkcję Senior Partner. Podczas pracy w Shearman & Sterling, Pan Volk był doradcą prawnym dla szeregu korporacji, włączając Citicorp. Pośród wielu dziedzin, w jakich firma Pana Volka doradzała

Członek Rady Nadzorczej	Doświadczenie zawodowe
	<p>Citicorp, znajduje się np. restrukturyzacja portfela zadłużenia Citicorp w Ameryce Łacińskiej. Znaczące transakcje, w jakich Pan Volk odgrywał ważną rolę, to m.in.: fuzja Glaxo i SmithKlein, Viacom-Paramount, Viacom-CBS oraz Vivendi-Universal-NBC. Współpracę z Shearman & Sterling Pan Volk rozpoczął w 1960 roku po ukończeniu Dartmouth College oraz Harvard Law School, stając się współnikiem w 1968 roku.</p> <p>Pan Volk jest Dyrektorem Continental Grain Company, a także byłym Dyrektorem Consolidated Edison, Inc. oraz Trizec Hahn Properties. Jest również członkiem Rady Stosunków Międzynarodowych (Council on Foreign Relations), Rady Doradczej Dziekana (Dean's Advisory Board) Harvard Law School oraz członkiem Fundacji Adwokatury Amerykańskiej (American Bar Foundation).</p> <p>Od 20 listopada 2009 roku pełni funkcję członka Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A.</p>

W 2017 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził także: Pani Anna Rulkiewicz, która złożyła rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 22 czerwca 2017 roku oraz Pan Mirosław Gryszka, który złożył rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 5 grudnia 2017 roku.

Rada Nadzorcza Spółki działa w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące, statut Spółki oraz Regulamin Rady Nadzorczej Banku.

Do kompetencji Rady Nadzorczej, oprócz praw i obowiązków przewidzianych w przepisach prawa, należą uchwały w sprawach:

- 1) powołanie i odwołanie w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu Spółki;
- 2) powołanie i odwołanie, na wniosek Prezesa Zarządu, w tajnym głosowaniu Wiceprezesów oraz innych członków Zarządu Spółki;
- 3) ustalenie warunków umów regulujących stosunek pracy lub inny stosunek prawny, łączący członków Zarządu ze Spółką;
- 4) wyrażenie zgody na otwarcie lub zamknięcie za granicą oddziału;
- 5) uchwalanie regulaminu Rady Nadzorczej oraz zatwierdzenie ustalanych przez Zarząd Spółki:
 - a) regulaminu Zarządu Spółki;
 - b) regulaminów gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto.
- 6) wyrażanie uprzedniej zgody na dokonanie czynności rozporządzającej środkami trwałymi Spółki, których wartość przekracza 1/10 kapitału zakładowego Spółki;
- 7) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonania badania lub przeglądu sprawozdania finansowego;
- 8) wyrażanie zgody na zatrudnianie i zwalnianie osoby kierującej Departamentem Audytu oraz osoby kierującej Departamentem Monitoringu Zgodności, na wniosek Zarządu;
- 9) świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek podmioty powiązane ze Spółką na rzecz członków Zarządu oraz wyrażania zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot od niego zależny istotnej umowy z podmiotem powiązany ze Spółką, członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi;
- 10) sprawowania nadzoru nad wprowadzeniem i monitorowaniem systemu zarządzania w Banku, w tym w szczególności sprawowania nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, oraz dokonywania, co najmniej raz w roku, oceny adekwatności i efektywności tego systemu;
- 11) zatwierdzania strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem;
- 12) zatwierdzenia zasadniczej struktury organizacyjnej Banku, dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i ustalonej przez Zarząd Banku;
- 13) akceptowania ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 14) zatwierdzania założeń polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 15) zatwierdzania procedur wewnętrznych Banku dotyczących procesów szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego;
- 16) zatwierdzania polityki informacyjnej Banku;
- 17) zatwierdzenia procedury kontroli wewnętrznej;
- 18) zatwierdzanie ogólnych zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz dokonywania okresowych przeglądów tych zasad;
- 19) zatwierdzania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w Banku;
- 20) zatwierdzania wykazu stanowisk kierowniczych w Banku, które mają istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe Rada Nadzorcza zatwierdza wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie oraz politykę wynagrodzeń obowiązującą w Spółce.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje obowiązki osobiście. Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegialnie, przy czym każdy członek Rady Nadzorczej ma prawo do otrzymania od Zarządu informacji niezbędnych do wykonywania swoich obowiązków. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się, co najmniej raz na kwartał. Posiedzenie Rady Nadzorczej, zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej, a pod jego nieobecność jeden z Wiceprzewodniczących Rady Nadzorczej, z własnej inicjatywy, na wniosek członka Rady Nadzorczej albo na wniosek Zarządu Spółki. Przewodniczący Rady Nadzorczej może wyznaczyć stałe terminy odbywania posiedzeń Rady Nadzorczej. Zawiadomienie o zwołaniu posiedzenia, zawierające porządek obrad i materiały będące przedmiotem obrad, Sekretarz Rady Nadzorczej wysyła członkom Rady Nadzorczej, co najmniej na 7 (siedem) dni przed terminem posiedzenia.

Rada Nadzorcza zbiera się w dniu Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu, w którym wygasają mandaty członków Zarządu, w celu dokonania wyboru członków Zarządu Spółki.

Rada Nadzorcza corocznie podejmuje uchwałę, w sprawie sprawozdania z działalności Rady, w której zawarta jest ocena Rady Nadzorczej na temat sytuacji Spółki, ocena pracy Rady Nadzorczej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Banku oraz wyniki oceny sprawozdań finansowych Spółki w tym wnioski Zarządu, co do podziału zysku. Dokument ten Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia.

Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Posiedzeniom Rady Nadzorczej przewodniczy Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności jeden z Wiceprzewodniczących Rady Nadzorczej, zaś w razie nieobecności ich obu – członek Rady Nadzorczej wybrany przez pozostałych członków.

Do ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagana jest obecność na posiedzeniu, co najmniej połowy członków Rady Nadzorczej. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów. Bez zgody większości niezależnych członków Rady Nadzorczej nie powinny być podejmowane uchwały w sprawach:

- 1) świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek podmioty powiązane ze Spółką na rzecz członków Zarządu;
- 2) wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot od niego zależny istotnej umowy z podmiotem powiązany ze Spółką, członkiem Rady albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi;
- 3) wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki.

Każdy członek Rady Nadzorczej obowiązany jest niezwłocznie poinformować o zaistniałym konflikcie interesów pozostałych jej członków i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której zaistniał konflikt.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym z wyjątkiem powołania i odwołania w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu Spółki oraz powołania i odwołania, na wniosek Prezesa Zarządu, w tajnym głosowaniu Wiceprezesów oraz innych członków Zarządu Spółki. Przewodniczący obrad może zarządzić tajne głosowanie w innych sprawach z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Rady Nadzorczej.

Uchwała Rady Nadzorczej obowiązuje z dniem powzięcia, chyba, że przewidziano w niej późniejszy termin wejścia w życie.

Z posiedzeń Rady Nadzorczej sporządzane są protokoły, zawierające: porządek obrad, nazwiska i imiona obecnych członków Rady Nadzorczej, liczbę członków nieobecnych na posiedzeniu wraz z podaniem przyczyny nieobecności, liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały, zdania odrębne, pełne brzmienie podjętych uchwał. Lista obecnych na posiedzeniu członków Rady Nadzorczej oraz innych osób uczestniczących w posiedzeniu stanowi załącznik do protokołu. Protokoły podpisują wszyscy obecni na danym posiedzeniu członkowie Rady Nadzorczej. Protokoły posiedzeń Rady Nadzorczej za okres jej kadencji gromadzone są w odrębnym zbiorze, przechowywanym przez Spółkę.

W posiedzeniach Rady Nadzorczej, z wyjątkiem posiedzeń dotyczących bezpośrednio Zarządu, biorą udział członkowie Zarządu Spółki. Na wniosek Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub na wniosek Zarządu Spółki w posiedzeniach mogą uczestniczyć właściwi dla danej sprawy pracownicy Spółki lub osoby spoza Spółki. Podczas rozpatrywania przez Radę Nadzorczą zagadnień związanych z działaniem kontroli wewnętrznej w Spółce w posiedzeniach Rady Nadzorczej może brać także udział osoba kierująca Departamentem Audytu. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach Przewodniczący Rady Nadzorczej może zarządzić obrady bez udziału osób niebędących członkami Rady Nadzorczej, nawet jeśli co innego wynika z postanowień poprzedzających.

Komitety Rady Nadzorczej

Stałymi Komitetami Rady Nadzorczej są:

- 1) Komitet ds. Audytu, oraz
- 2) Komitet ds. Wynagrodzeń;
- 3) Komitet ds. Ryzyka i Kapitału.

Rada Nadzorcza w drodze uchwały może powoływać inne komitety niż wymienione powyżej złożone wyłącznie z członków Rady Nadzorczej. Uchwała Rady Nadzorczej określa zakres działania takiego komitetu.

W tym trybie w 2003 roku Rada Nadzorcza powołała **Komitet ds. Strategii i Zarządzania**, którego zadaniem ma być bieżąca analiza wszystkich zagadnień związanych z pracą organów Banku oraz poprawianiem ich funkcjonowania. W skład tego Komitetu wchodzi: Marek Belka jako Przewodniczący oraz Stanisław Sołtysiński jako Wiceprzewodniczący oraz Shirish Apte, Grzegorz Bielicki, Igor Chalupec, Jenny Grey, Marek Kapuściński, Frank Mannion, Marc Luet, Andrzej Olechowski, Anand Selvakesari, Stephen Volk jako członkowie Komitetu. Ponadto członkami Komitetu byli Mirosław Gryszka do 5 grudnia 2017 roku oraz Anna Rulkiewicz do dnia 22 czerwca 2017 roku.

Komitet ds. Audytu

W skład Komitetu ds. Audytu wchodzi:

- 1) Grzegorz Bielicki – Przewodniczący Komitetu (od dnia 7 grudnia 2017 roku);
- 2) Frank Mannion – Wiceprzewodniczący Komitetu;
- 3) Shirish Apte - Członek Komitetu;
- 4) Igor Chalupec - Członek Komitetu;
- 5) Marek Kapuściński - Członek Komitetu;

Przewodniczącym Komitetu do dnia 4 października 2017 roku był Mirosław Gryszka, następnie od 5 października 2017 roku do 5 grudnia 2017 roku funkcję Przewodniczącego pełnił Marek Kapuściński. W okresie sprawozdawczym członkiem Komitetu była również Anna Rulkiewicz do dnia 22 czerwca 2017 roku.

Komitet ds. Audytu, jest stałym komitetem Rady Nadzorczej Spółki.

Do kompetencji i obowiązków Komitetu ds. Audytu należy monitorowanie sprawozdawczości finansowej, monitorowanie skuteczności systemów: kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej oraz monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych. Komitet składa Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swej działalności. Sprawozdanie za każdy kolejny rok kalendarzowy składane jest do końca pierwszego kwartału roku następnego. Sprawozdania są udostępniane akcjonariuszom poprzez umieszczenie ich na stronach internetowych Banku. Na kolejnym, najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej Komitet składa Radzie sprawozdanie z każdego spotkania Komitetu oraz zaleceń Komitetu omawianych na jego spotkaniach.

W skład Komitetu ds. Audytu powinno wchodzić dwóch członków niezależnych, a jeden z nich powinien być Przewodniczącym tego Komitetu. Przynajmniej jeden członek Komitetu powinien spełniać warunki niezależności, o których mowa w art. 56 ust.3 pkt 1, 3, 5 Ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym i posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Posiedzenia Komitetu ds. Audytu zwołuje Przewodniczący Komitetu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu. Gdyby Przewodniczący Komitetu nie mógł z jakichkolwiek przyczyn zwołać posiedzenia, zwołuje je Zastępca Przewodniczącego. Posiedzenia zwoływane są też na wniosek członka Komitetu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Zawiadomienie o zwołaniu posiedzenia, zawierające porządek obrad i materiały będące przedmiotem obrad przesyła członkom Komitetu ds. Audytu Sekretarz Komitetu, którym jest Sekretarz Rady Nadzorczej. Posiedzenia Komitetu ds. Audytu odbywają się, co najmniej cztery razy do roku w terminach ustalonych przez Przewodniczącego w porozumieniu z Zastępcą Przewodniczącego Komitetu.

Przynajmniej raz do roku Komitet ds. Audytu spotyka się:

- 1) z Dyrektorem Departamentu Audytu bez udziału kierownictwa;
- 2) z biegłym rewidentem Spółki bez udziału kierownictwa;
- 3) jedynie we własnym składzie.

Komitet ds. Audytu, wedle uznania, może się spotkać również z poszczególnymi członkami kierownictwa Spółki.

Porządek obrad Komitetu ds. Audytu obejmuje punkty stałe oraz sprawy rozpatrywane na wniosek. Lista stałych punktów rozpatrywanych na posiedzeniach Komitetu ustalana jest w drodze uchwały Komitetu. Prawo wnoszenia spraw na posiedzenia Komitetu przysługuje Radzie Nadzorczej oraz poszczególnym członkom Komitetu i pozostałym członkom Rady Nadzorczej.

Sekretarz Komitetu ds. Audytu, na podstawie otrzymanych materiałów opracowuje projekt porządku posiedzenia wraz z listą osób zaproszonych i przekazuje go Przewodniczącemu Komitetu i Zastępcy Przewodniczącego do akceptacji. Zaakceptowany przez Przewodniczącego Komitetu i Zastępcę Przewodniczącego projekt porządku posiedzenia przekazywany jest wraz z materiałami członkom Komitetu.

W posiedzeniu Komitetu ds. Audytu mają obowiązek uczestniczyć wszyscy jego członkowie. Członek Komitetu, który nie może wziąć udziału w posiedzeniu powinien zawiadomić o tym Sekretarza Komitetu na siedem dni przed ustaloną datą posiedzenia. Komitet może korzystać z opinii doradców oraz zapraszać na swoje posiedzenia pracowników Spółki lub inne osoby w celu omówienia lub zbadania spraw poruszanych przez Komitet. W posiedzeniu Komitetu lub w odpowiedniej jego części posiedzenia biorą udział osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu lub Zastępcę Przewodniczącego Komitetu.

Przewodniczący Komitetu ds. Audytu przewodniczy posiedzeniom Komitetu. W przypadku nieobecności Przewodniczącego obradom Komitetu przewodniczy Zastępca Przewodniczącego. Przewodniczący Komitetu w porozumieniu z Zastępcą Przewodniczącego Komitetu może zdecydować o zdjęciu sprawy z porządku obrad, w szczególności w celu uzupełnienia wniosku lub uzyskania opinii.

Uchwały Komitetu ds. Audytu zapadają bezwzględną większością głosów obecnych członków Komitetu.

Przewodniczący Komitetu ds. Audytu w porozumieniu z Zastępcą Przewodniczącego Komitetu może podjąć decyzję o rozpatrzeniu sprawy w trybie pisemnym.

Komitet ds. Wynagrodzeń

W skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodzi:

- 1) Andrzej Olechowski – Przewodniczący Komitetu;
- 2) Jenny Grey – Wiceprzewodnicząca Komitetu;
- 3) Stanisław Sołtyśński – Członek Komitetu;
- 4) Marc Luet – Członek Komitetu (od dnia 5 października 2017 roku).

Komitet ds. Wynagrodzeń jest stałym komitetem Rady Nadzorczej Spółki.

Komitet ds. Wynagrodzeń jest ciałem doradczym Rady Nadzorczej, a członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych. Komitet składa Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swej działalności. Sprawozdanie za każdy kolejny rok kalendarzowy składane jest do końca pierwszego kwartału roku następnego. Sprawozdania są udostępniane akcjonariuszom poprzez umieszczenie ich na stronach internetowych Banku. Na kolejnym, najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej Komitet składa Radzie sprawozdanie z każdego spotkania Komitetu oraz zaleceń Komitetu omawianych na jego spotkaniach.

Do kompetencji Komitetu ds. Wynagrodzeń należą następujące sprawy:

- 1) dokonywanie, na tle warunków rynkowych, oceny wynagrodzeń otrzymywanych przez członków Zarządu Spółki;
- 2) dokonywanie oceny wynagrodzeń otrzymywanych przez członków Zarządu Spółki w odniesieniu do zakresu obowiązków członków Zarządu Spółki i sposobu ich wykonywania;
- 3) przedkładanie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wysokości wynagrodzenia członka Zarządu Spółki, każdorazowo przed jej ustaleniem lub zmianą;
- 4) dokonywanie ogólnej oceny prawidłowości polityki Spółki w sprawie wynagradzania kadry kierowniczej Spółki niewchodzącej w skład Zarządu;
- 5) wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku;
- 6) opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

W skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodzi co najmniej trzech członków Rady Nadzorczej, w tym jeden niezależny członek Rady Nadzorczej. Członkowie Komitetu, w tym Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego, wybierani są przez Radę Nadzorczą w głosowaniu jawnym.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń zwołuje Przewodniczący Komitetu z własnej inicjatywy lub gdyby Przewodniczący Komitetu nie mógł z jakichkolwiek przyczyn zwołać posiedzenia, Zastępca Przewodniczącego. Posiedzenia zwoływane są też na wniosek członka Komitetu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia Komitetu odbywają się, co najmniej dwa razy do roku w terminach ustalonych przez Przewodniczącego Komitetu. Porządek obrad Komitetu ds. Wynagrodzeń obejmuje punkty stałe oraz sprawy rozpatrywane na wniosek.

Sekretarz Komitetu ds. Wynagrodzeń, na podstawie otrzymanych materiałów opracowuje projekt porządku posiedzenia wraz z listą osób zaproszonych i przekazuje go Przewodniczącemu Komitetu do akceptacji.

W posiedzeniu Komitetu ds. Wynagrodzeń mają obowiązek uczestniczyć wszyscy jego członkowie. Członek Komitetu, który nie może wziąć udziału w posiedzeniu powinien zawiadomić o tym Sekretarza Komitetu na siedem dni przed ustaloną datą posiedzenia. W posiedzeniu Komitetu lub w odpowiedniej części posiedzenia biorą udział osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu, a w szczególności osoby referujące poszczególne sprawy.

Uchwały Komitetu ds. Wynagrodzeń zapadają bezwzględną większością głosów obecnych członków Komitetu.

Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń może podjąć decyzję o rozpatrzeniu sprawy w trybie pisemnym. Członek Komitetu ds. Wynagrodzeń głosujący przeciwko może żądać zamieszczenia w protokole zdania odrębnego.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń są protokołowane. Protokół podpisuje Przewodniczący i Sekretarz. Protokół z posiedzenia Komitetu podlega zatwierdzeniu przez członków Komitetu na kolejnym, najbliższym posiedzeniu Komitetu.

Komitet ds. Ryzyka i Kapitału

W skład Komitetu ds. Ryzyka i Kapitału wchodzi:

- 1) Frank Mannion – Przewodniczący Komitetu;
- 2) Igor Chalupec – Wiceprzewodniczący Komitetu;

- 3) Marek Belka – Członek Komitetu (od dnia 7 grudnia 2017 roku);
- 4) Marek Kapuściński – Członek Komitetu (od dnia 5 października 2017 roku);
- 5) Marc Luet – Członek Komitetu (od dnia 5 października 2017 roku);
- 6) Andrzej Olechowski – Członek Komitetu;
- 7) Anand Selvakesan - Członek Komitetu;
- 8) Stephen R. Volk – członek Komitetu.

Członkowie Komitetu wykonują kompetencje określone w Regulaminie na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych. Komitet składa Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swej działalności. Sprawozdanie za każdy kolejny rok kalendarzowy składane jest do końca pierwszego kwartału roku następnego. Sprawozdania są udostępniane akcjonariuszom poprzez umieszczenie ich na stronach internetowych Banku oraz w jego siedzibie. Na kolejnym, najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej Komitet składa Radzie sprawozdanie z każdego spotkania Komitetu oraz zaleceń Komitetu omawianych na jego spotkaniach. Regulamin Komitetu jest udostępniany na stronach internetowych Banku oraz w jego siedzibie.

Do kompetencji Komitetu należy nadzór nad wprowadzeniem przez Zarząd w Banku systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad procesem szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego.

W skład Komitetu wchodzi co najmniej czterech członków Rady Nadzorczej, z których jeden jest Przewodniczącym Komitetu. Aby uchwały Komitetu były ważne, w spotkaniu musi uczestniczyć co najmniej trzech jego członków.

Posiedzenia Komitetu zwołuje Przewodniczący Komitetu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu. Gdyby Przewodniczący Komitetu nie mógł z jakichkolwiek przyczyn zwołać posiedzenia, zwołuje je Zastępca Przewodniczącego. Posiedzenia zwoływane są też na wniosek członka Komitetu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Komitetu odbywają się, co najmniej raz na pół roku w terminach ustalonych przez Przewodniczącego Komitetu w porozumieniu z Zastępcą Przewodniczącego Komitetu.

Zawiadomienie o zwołaniu posiedzenia, zawierające porządek obrad i materiały będące przedmiotem obrad przesyła członkom Komitetu Sekretarz Komitetu, którym jest Sekretarz Rady Nadzorczej. Zawiadomienie powinno zawierać porządek obrad oraz materiały dotyczące tematów omawianych na posiedzeniu. Porządek obrad Komitetu obejmuje punkty stałe oraz sprawy rozpatrywane na wniosek. Prawo wnoszenia spraw na posiedzenia Komitetu przysługuje Radzie Nadzorczej oraz poszczególnym członkom Komitetu i pozostałym członkom Rady Nadzorczej.

W posiedzeniu Komitetu mają obowiązek uczestniczyć wszyscy jego członkowie.

Komitet może korzystać z opinii doradców oraz zapraszać na swoje posiedzenia pracowników Banku lub inne osoby w celu omówienia lub zbadania spraw poruszanych przez Komitet.

W posiedzeniu Komitetu lub w odpowiedniej jego części posiedzenia biorą udział osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu lub Zastępcę Przewodniczącego Komitetu.

Przewodniczący Komitetu przewodniczy posiedzeniom Komitetu. W przypadku nieobecności Przewodniczącego, obradom Komitetu przewodniczy Zastępca Przewodniczącego.

Uchwały Komitetu zapadają bezwzględną większością głosów obecnych członków Komitetu. Przewodniczący Komitetu w porozumieniu z Zastępcą Przewodniczącego Komitetu może podjąć decyzję o rozpatrzeniu sprawy w trybie pisemnym.

Posiedzenia Komitetu są protokołowane.

12. Dobre praktyki w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A. - spółki z Grupy Kapitałowej Banku

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A (DMBH) nie jest spółką publiczną i nie ma obowiązku poddania się Dobrym Praktykom Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i składania oświadczeń w tym zakresie, jednak z uwagi na istotną rolę pełnioną przez te podmioty w grupie kapitałowej, należy wskazać na poniższe okoliczności.

DMBH jest członkiem Izby Domów Maklerskich - jako członek Izby jest zobowiązany do przestrzegania Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich, opracowanego przez Izbę Domów Maklerskich. Kodeks ten nie reguluje kwestii ładu korporacyjnego, ale przede wszystkim dotyczy zasad ochrony tajemnicy zawodowej, relacji z klientami, postępowania pracowników domu maklerskiego, w tym w relacjach z innymi domami maklerskimi. DMBH jest podmiotem regulowanym ustawą o obrocie instrumentami finansowymi i w związku z tym przestrzega poza przepisami kodeksu spółek handlowych pewnych elementów ładu korporacyjnego wynikających z przepisów tej ustawy i rozporządzeń wykonawczych, między innymi zgodnie z art. 103 ww. ustawy w skład zarządu powinny wchodzić, co najmniej 2 osoby posiadające wykształcenie wyższe, co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach finansowych oraz dobrą opinię w związku ze sprawowanymi funkcjami. Komisja Nadzoru Finansowego jest informowana przez DMBH o zmianach w zarządzie. Dodatkowo DMBH ma obowiązki raportowe do KNF (w tym o zmianach w Zarządzie, o treści określonych uchwał walnego zgromadzenia). Ustawa o obrocie reguluje też kwestie nabycia akcji domu maklerskiego. Przewiduje, że centrala domu maklerskiego jest na terytorium Polski. Od dnia 1 stycznia 2015 roku DMBH podlega Zasadom Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, („ZŁK”) przyjętych uchwałą KNF z dnia 22 lipca 2014 roku. ZŁK są zbiorem reguł określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanych przez KNF, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Celem ZŁK jest podniesienie poziomu ładu korporacyjnego w instytucjach finansowych oraz zwiększenie ich przejrzystości

działania, co ma przyczynić się do pogłębiania zaufania do rynku finansowego w Polsce. W dniu 23 grudnia 2014 roku Zarząd DMBH zadeklarował wolę przestrzegania ZŁK przez DMBH, a Rada Nadzorcza zaakceptowała przestrzeganie ZŁK pozostających w ramach kompetencji Rady Nadzorczej. W 27 czerwca 2017 roku Rada zaakceptowała sprawozdanie z przestrzegania ZŁK w 2016 roku.

Trzy zasady ZŁK nie są stosowane przez DMBH:

- a) § 11 ust. 2 (transakcje z podmiotami powiązаныmi) – zasada ta nie będzie stosowana w zakresie umów związanych z bieżącą działalnością operacyjną;
- b) § 22 ust. 1 i ust.2 (niezależność członków organu nadzorującego) - zasady te nie są stosowane biorąc pod uwagę bieżący skład Rady Nadzorczej.

13. Polityka różnorodności

Bank Handlowy w Warszawie S.A. w swojej działalności stosuje rozwiązania opierające się na różnorodności, która stanowi znak rozpoznawczy kultury korporacyjnej Citi i jest jej filozofią.

Strategia Banku Handlowego w Warszawie S.A. na rzecz integracji różnorodności polega na promowaniu kultury, która przyciąga najlepszych z najlepszych, w której ludzie są promowani w oparciu o swoje kompetencje i umiejętności, w której docenia się innych i oczekuje wzajemnego szacunku oraz w której możliwości rozwoju są dostępne dla każdego - niezależnie od różnic.

Nasze inicjatywy dotyczące różnorodności działają na trzech poziomach:

- Indywidualnie – Bank upoważnia osoby do wzięcia odpowiedzialności za własną karierę i rozwój osobisty, aby osiągnąć swój pełny potencjał niezależnie od płci, wyznania, rasy, pochodzenia etnicznego, narodowości lub orientacji seksualnej.
- Zespołowo – Bank dąży do zapewnienia atmosfery szacunku, w której różnorodne zespoły wykorzystują zalety szerokiej gamy perspektyw, umiejętności, doświadczenia i podejścia.
- Organizacyjnie - obejmując wszystko, co mają do zaoferowania pracownicy, strategia różnorodności pozycjonuje Bank jako pracodawcę wyborcu.

Korzystając z różnych perspektyw i umożliwiając pracownikom rozwój ich umiejętności, stawiamy na wzrost i innowacje dla naszych klientów i pracowników, kierując się zasadą, iż każdy z osobna tworzy wartość tego co wypracowujemy razem.

Bank w swojej polityce zatrudnienia silnie wspiera różnorodność, angażując się w rozwój talentów stawia intensywnie na karierę i rozwój kobiet, które w Citi Handlowy zarządzają ważnymi jednostkami organizacyjnymi. W 2017 roku 51% zatrudnionych w procesach rekrutacyjnych to kobiety w stosunku do 49% zatrudnionych mężczyzn. Większość managerów zatrudnionych w Banku to kobiety, stanowiące w 2017 roku 51% populacji wszystkich managerów.

Średni staż pracy w Banku na przestrzeni ostatnich 3 lat oscyluje na poziomie 8 lat, przy czym wśród kobiet pracujących w Banku średni staż pracy w ostatnich dwóch latach wynosi powyżej 9 lat. Średni staż pracy w Banku rośnie na przestrzeni ostatnich 3 lat.

Różnorodność biznesowa i specyficzne potrzeby Banku wyznaczają kierunki i wymagania dotyczące profesjonalnej wiedzy niezbędnej w zachowaniu najwyższej jakości usług czy to dla klienta wewnętrznego czy zewnętrznego.

Bank dba o wspieranie inicjatyw pracowników i zaangażowanie na rzecz innych i naszej organizacji. Przykładami są tutaj organizacje zrzeszające pracowników Banku wokół różnego rodzaju działalności. Dwie największe i najdłużej działające w Citi Handlowy to CitiClub i CitiWomen.

Citi Handlowy budując swoją politykę wynagrodzeń opiera się na najlepszych praktykach rynkowych uwzględniając w niej wymogi ładu korporacyjnego, trendy rynkowe a także kondycję i potencjał organizacji.

Przy ustalaniu wynagrodzeń pracowników Bank odnosi się do doświadczenia i kompetencji wymaganych na obejmowanym stanowisku, oceny wyników pracy, obecnego poziomu wynagrodzenia, pozycji na tle nowej grupy pracowników i rynku. W oparciu o te informacje ustalany jest nowy poziom wynagrodzenia pracownika.

Poziomy wynagrodzeń są weryfikowane w regularnym procesie, który odbywa się raz w roku, uwzględniając ocenę roczną pracownika, jego umiejętności i zakres zadań w odniesieniu do informacji z badań rynkowych odnoszących się do poziomu wynagrodzeń w branży.

Płaca kobiet zatrudnionych w Banku wynosi 98% płacy mężczyzn.

Citi Handlowy, troszcząc się o sytuację bytową swoich pracowników, zapewnia szeroki wachlarz świadczeń dodatkowych, które stanowią jedną z bogatszych ofert na rynku.

Bank stara się być firmą, w której chcą pracować najlepsi, gdzie zatrudnia się i awansuje pracowników na podstawie osiągnięć, a szanse rozwoju są powszechnie dostępne. Celem jest stworzenie miejsca pracy, w którym praktykuje się odpowiedzialne finanse, pracownicy traktują siebie z należyty szacunkiem i poszanowaniem godności oraz mogą liczyć na wsparcie w kwestii zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym. Bank przestrzega zasad równouprawnienia w rekrutacji pracowników oraz przestrzega przepisów prawa dotyczących uczciwych praktyk związanych z zatrudnieniem i przeciwdziałaniem dyskryminacji

Bank podejmuje działania prewencyjne w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji, które obejmują szereg działań edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości w zakresie dyskryminacji, nierównego traktowania, mobbingu oraz działania zmierzające do wypracowania odpowiedniego klimatu organizacyjnego, sprzyjającego zasadom fair play w miejscu pracy (prewencja pierwotna).

Ważnym elementem codziennej działalności Grupy jest dialog z pracownikami. Każdy pracownik ma dostęp do wewnętrznej sieci intranetowej, w której może znaleźć bieżące informacje dotyczące funkcjonowania wszystkich obszarów Banku.

Najważniejsze informacje dotyczące Banku i wszelkich zmian, jakie zachodzą w organizacji, pracownicy otrzymują bezpośrednio na swoje skrzynki mailowe w wewnętrznym newsletterze „Puls CitiHandlowy”.

Najwyższa kadra kierownicza Banku organizuje specjalne spotkania z pracownikami, zwane Town Hall-ami. Podczas tych spotkań przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych obszarów biznesowych, przedstawiane są wyniki finansowe Banku, informacje o nowych produktach, zmianach organizacyjnych. Każdy pracownik ma wtedy okazję do zadania pytania bezpośrednio prowadzącemu spotkanie Członkowi Zarządu i zaproszonym gościom.

Ponadto pracownicy mają możliwość korzystania z wewnętrznej platformy społecznościowej „Citi Collaborate”. Jej powszechna dostępność umożliwi wymianę informacji oraz zacieśnią współpracę między pracownikami i kadrami zarządzającą.

XI. Inne informacje o władzach Banku Handlowego w Warszawie S.A. i zasady zarządzania

1. Informacje dotyczące polityki w zakresie wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń dla osób pełniących funkcje kluczowe w tym osób mających istotny wpływ na profil ryzyka odpowiednio w Banku Handlowym w Warszawie S.A. (Bank) i w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A. (DMBH) - w spółce zależnej Banku - zostały zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej Banku z dnia 3 grudnia 2015 roku i uchwałą Rady Nadzorczej DMBH z dnia 28 grudnia 2015 roku. Obie Polityki zostały zastąpione odpowiednio przez: „Politykę wynagrodzeń pracowników Banku Handlowego w Warszawie S.A.” (przyjętą w dniu 22 grudnia 2017 roku) oraz „Politykę wynagrodzeń pracowników Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A.” (przyjętą w dniu 3 stycznia 2018 roku) zwane dalej Polityką Wynagrodzeń.

Polityka Wynagrodzeń określa przyjęte w Banku i DMBH zasady wynagradzania wszystkich pracowników, w tym szczególności Osób Kluczowych oraz ma na celu realizację długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i zapewnić stabilność funkcjonowania przedsiębiorstwa

Przyjęta przez Grupę filozofia wynagradzania osób objętych Polityką Wynagrodzeń Osób Uprawnionych zakłada zróżnicowanie wynagrodzenia poszczególnych pracowników na podstawie kryteriów finansowych lub niefinansowych, takich jak podejście do podejmowania ryzyka i zapewnienie zgodności z przepisami, w celu odzwierciedlenia ich obecnego lub przyszłego wkładu pracy oraz w celu uzupełnienia mechanizmów skutecznej kontroli ryzyka poprzez ograniczenie motywacji do podejmowania nierozważnego ryzyka dla Grupy i jej działalności oraz poprzez nagradzanie przemyślanej równowagi pomiędzy ryzykiem a stopą zwrotu. Zgodnie z tą filozofią wypłata wynagrodzenia zmiennego osób objętych Polityką Wynagrodzeń Osób Uprawnionych jest uzależniona zarówno od krótkoterminowej jak i długoterminowej oceny indywidualnych wyników oraz wyników finansowych Banku albo odpowiednio DMBH lub właściwej jednostki organizacyjnej, przy czym osoby odpowiedzialne za funkcje kontrolne nie są oceniane za wyniki osiągnięte w nadzorowanych przez nie jednostkach. Ocena wyników w Banku lub DMBH odbywa się na podstawie danych za okres trzech lat finansowych, co uwzględni cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Grupę działalnością gospodarczą.

Nabycie prawa do poszczególnych transz wymaga każdorazowego zatwierdzenia odpowiednio przez Radę Nadzorczą w stosunku do Zarządu oraz Zarządu w stosunku do pozostałych pracowników.

Co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego powinno być przyznawane w formie instrumentów niepieniężnych, których wartość jest ściśle uzależniona od wyników finansowych Banku albo odpowiednio DMBH. Warunek ten spełniają przyjęte przez Grupę akcje fantomowe, których wartość będzie się wahała w zależności od wartości rynkowej akcji Banku. W przypadku DMBH, zgodnie z przyjętą 3 stycznia 2018 Polityką Wynagrodzeń, wartość akcji fantomowych jest uzależniona od wartości akcji zwykłych DMBH. Pozostałą część wynagrodzenia zmiennego stanowi nagroda pieniężna, przy czym dla odroczonej transz, nagrody doliczane będą odsetki za okres od przyznania do wypłaty danej części wynagrodzenia.

Nabycie prawa do każdej transzy odroczonej nagrody będzie zależało od wyników Banku albo odpowiednio DMBH w roku kalendarzowym bezpośrednio poprzedzającym datę nabycia prawa do danej transzy.

Polityka wynagrodzeń dotycząca tej grupy pracowników jest bardziej szczegółowo przedstawiona w Raporcie w zakresie adekwatności kapitałowej, ryzyka oraz polityki wynagrodzeń Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. według stanu na 31 grudnia 2017 roku.

Zarząd Banku pozytywnie ocenia funkcjonowanie Polityki Wynagrodzeń stosowanej w Grupie.

2. Wynagrodzenia i nagrody, łącznie z wynagrodzeniami z zysku wypłacone osobom zarządzającym i nadzorującym

Łączna wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści krótkoterminowych wypłaconych obecnym i byłym członkom Zarządu Banku w 2017 roku:

<i>w tys. zł</i>	Wynagrodzenia, nagrody i korzyści krótkoterminowe	
	Wynagrodzenie zasadnicze i nagrody	Inne świadczenia
Sławomir S. Sikora	2 025	282
Maciej Kropidłowski	2 030	228
David Mouillé	1 912	744
Barbara Sobala	958	95

Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A.
oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku

<i>w tys. zł</i>	Wynagrodzenia, nagrody i korzyści krótkoterminowe	
	Wynagrodzenie zasadnicze i nagrody	Inne świadczenia
Witold Zieliński ⁽¹⁾	1 127	117
Katarzyna Majewska	942	96
Czesław Piasek	1 207	120
<i>Byli członkowie Zarządu:</i>		
Iwona Dudzińska ⁽²⁾	-	7
	10 201	1 689

(1) świadczenie pracy do dnia 18 lutego 2018 roku

(2) świadczenie pracy do dnia 31 lipca 2015 roku

Łączna wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści krótkoterminowych wypłaconych obecnym i byłym członkom Zarządu Banku w 2016 roku:

<i>w tys. zł</i>	Wynagrodzenia, nagrody i korzyści krótkoterminowe	
	Wynagrodzenie zasadnicze i nagrody	Inne świadczenia
Sławomir S. Sikora	2 025	328
Maciej Kropidłowski	1 877	196
David Mouillé	1 562	844
Barbara Sobala	934	93
Witold Zieliński	1 131	124
Katarzyna Majewska ⁽¹⁾	766	449
Czesław Piasek	1 193	121
<i>Byli członkowie Zarządu:</i>		
Brendan Carney ⁽²⁾	304	-
Iwona Dudzińska ⁽³⁾	122	39
Misbah Ur-Rahman-Shah ⁽⁴⁾	-	22
Michał H. Mrozek ⁽⁵⁾	-	13
	9 914	2 229

(1) świadczenie pracy od dnia 11 stycznia 2016 roku

(2) świadczenie pracy do dnia 22 czerwca 2015 roku

(3) świadczenie pracy do dnia 31 lipca 2015 roku

(4) świadczenie pracy do dnia 18 marca 2014 roku

(5) świadczenie pracy do dnia 28 lutego 2011 roku

Łączna kwota „Wynagrodzenia zasadniczego i nagród” obejmuje wartość brutto wynagrodzenia zasadniczego oraz nagrody wypłacone odpowiednio w 2017 roku i w 2016 roku.

Łączna kwota „Inne świadczenia” obejmuje wartość brutto wypłaconego wynagrodzenia dotyczącego odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy o pracę, świadczeń rzeczowych, ryczałtu z tytułu używania samochodu służbowego, składki z tytułu polis ubezpieczeniowych, ekwiwalentu za urlop, świadczeń dodatkowych zgodnych z umową o pracę pracowników zagranicznych.

Przekazane w 2017 roku nagrody kapitałowe obejmujące odroczoną nagrodę pieniężną przyznaną w latach poprzednich na podstawie Polityki Zmiennych Składek Wynagrodzenia Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku oraz nagrodę krótkoterminową i długoterminową w akcjach fantomowych Banku przyznaną również w latach ubiegłych:

<i>w tys. zł</i>	Przekazane nagrody kapitałowe	
	Przyznane za 2016 rok	Przyznane za lata 2013- 2015
Sławomir S. Sikora	589	1 781
Maciej Kropidłowski	594	988
David Mouillé	532	101
Barbara Sobala	156	181
Witold Zieliński ⁽¹⁾	214	290
Katarzyna Majewska ⁽²⁾	153	-
Czesław Piasek	194	250
<i>Byli członkowie Zarządu:</i>		
Brendan Carney ⁽³⁾	-	521
Iwona Dudzińska ⁽⁴⁾	-	164
Misbah Ur-Rahman-Shah ⁽⁵⁾	-	1 341
Robert Daniel Massey JR ⁽⁶⁾	-	63
	2 432	5 680

Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A.
oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku

- (1) świadczenie pracy do dnia 18 lutego 2018 roku
 (2) świadczenie pracy od dnia 11 stycznia 2016 roku
 (3) świadczenie pracy do dnia 22 czerwca 2015 roku
 (4) świadczenie pracy do dnia 31 lipca 2015 roku
 (5) świadczenie pracy do dnia 18 marca 2014 roku
 (6) świadczenie pracy do dnia 19 czerwca 2013 roku

Przekazane w 2016 roku nagrody kapitałowe obejmujące wartość akcji Citigroup oraz wypłaconych opcji menadżerskich i nagród długoterminowych i krótkoterminowych w postaci akcji fantomowych Banku przyznanych również w latach ubiegłych:

<i>w tys. zł</i>	Przekazane nagrody kapitałowe	
	Przyznane za 2015 rok	Przyznane za lata 2011-2014
Sławomir S. Sikora	638	2 386
Maciej Kropidłowski	487	464
David Mouillé	218	-
Barbara Sobala	145	153
Witold Zieliński	236	330
Katarzyna Majewska ⁽¹⁾	-	-
Czesław Piasek	196	177
<i>Byli członkowie Zarządu:</i>		
Brendan Carney ⁽²⁾	303	248
Iwona Dudzińska ⁽³⁾	125	225
Misbah Ur-Rahman-Shah ⁽⁴⁾	-	1 795
Robert Daniel Massey JR ⁽⁵⁾	-	207
Sonia Wędrychowicz-Horbatowska ⁽⁶⁾	-	138
Michał H. Mrozek ⁽⁷⁾	-	77*
	2 348	6 200

- (1) świadczenie pracy od dnia 11 stycznia 2016 roku
 (2) świadczenie pracy do 22 czerwca 2015 roku
 (3) świadczenie pracy do dnia 31 lipca 2015 roku
 (4) świadczenie pracy do dnia 18 marca 2014 roku
 (5) świadczenie pracy do dnia 19 czerwca 2013 roku
 (6) świadczenie pracy do dnia 13 maja 2012 roku
 (7) świadczenie pracy do dnia 28 lutego 2011 roku
 *dotyczy roku 2015

Łączna wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści wypłaconych obecnym i byłym członkom Rady Nadzorczej Banku w 2017 roku oraz w 2016 roku:

<i>w tys. zł</i>	2017	2016
Andrzej Olechowski	402	402
Igor Chalupiec	276	276
Mirosław Gryszka ⁽¹⁾	221	246
Marek Kapuściński ⁽²⁾	230	41
Anna Rulkiewicz ⁽³⁾	121	216
Stanisław Sołtysiński	216	216
Shirish Apte	241	246
Marek Belka ⁽⁴⁾	66	-
Dariusz Mioduski ⁽⁵⁾	-	126
	1 773	1 769

- (1) świadczenie pracy do dnia 5 grudnia 2017 roku
 (2) świadczenie pracy od dnia 22 września 2016 roku
 (3) świadczenie pracy do dnia 22 czerwca 2017 roku
 (4) świadczenie pracy od dnia 22 czerwca 2017 roku
 (5) świadczenie pracy do dnia 30 czerwca 2016 roku

Wynagrodzenie wypłacone i należne w 2017 roku osobom zarządzającym jednostkami zależnymi wyniosło 3 783 tys. zł (w 2016 roku: 4 640 tys. zł).

Osoby nadzorujące jednostki zależne nie pobierały w 2017 i 2016 roku wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji.

3. Informacje o łącznej liczbie i wartości nominalnej akcji Banku oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Banku, będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Informacje o łącznej liczbie i wartości nominalnej akcji Banku oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Banku, będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	Akcje Banku Handlowego w Warszawie S.A.		Akcje Citigroup Inc.	
	Liczba akcji (w szt.)	Wartość nominalna (w zł)	Liczba akcji (w szt.)	Wartość nominalna (w zł)
Członkowie Zarządu Banku				
Katarzyna Majewska	-	-	29	1
Czesław Piasek	-	-	2 550	89
Członkowie Rady Nadzorczej Banku				
Andrzej Olechowski	2 200	8 800	-	-
Shirish Apte	-	-	100 000	3 481
Frank Mannion	-	-	28 091	978
Anand Selvakesari	-	-	21 099	735
Marc Luet	-	-	23 007	801
Stephen R. Volk	-	-	135 559	4 719

Informacje o łącznej liczbie i wartości nominalnej akcji Banku oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Banku, będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

	Akcje Banku Handlowego w Warszawie S.A.		Akcje Citigroup Inc.	
	Liczba akcji (w szt.)	Wartość nominalna (w zł)	Liczba akcji (w szt.)	Wartość nominalna (w zł)
Członkowie Zarządu Banku				
Sławomir S. Sikora	-	-	23 204	970
Maciej Kropidłowski	-	-	803	34
David Mouillé	-	-	-	-
Barbara Sobala	-	-	206	9
Witold Zieliński	-	-	-	-
Katarzyna Majewska	-	-	29	1
Czesław Piasek	-	-	2 250	94
Członkowie Rady Nadzorczej Banku				
Andrzej Olechowski	2 200	8 800	-	-
Shirish Apte	-	-	143 822	6 011
Jenny Grey	-	-	654	-
Frank Mannion	-	-	36 024	1 506
Anand Selvakesari	-	-	16 490	-
Zdenek Turek	-	-	37 552	1 569
Stephen R. Volk	-	-	137 445	5 744

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku żaden członek Zarządu i Rady Nadzorczej nie posiadał akcji i udziałów w podmiotach zależnych Banku.

4. Informacje o wszelkich umowach zawartych między Bankiem a członkami Zarządu, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie

Z zakresu stosunku pracy, spośród umów o pracę zawartych między Bankiem a członkami Zarządu Banku, wyłącznie w przypadku jednego Członka Zarządu jego umowa o pracę zawiera postanowienie mówiące o odszkodowaniu pieniężnym w wypadku jej rozwiązania za wypowiedzeniem.

Każdego z członków Zarządu Banku obowiązuje zawarta z Bankiem odrębna umowa o zakazie konkurencji. Zgodnie z jej zapisami, w przypadku rozwiązania stosunku pracy z Bankiem, w okresie 12 miesięcy (w przypadku jednego Członka

Zarządu przez 6 miesięcy) od dnia rozwiązania umowy o pracę, Członek Zarządu jest obowiązany powstrzymać się od zajmowania działalnością konkurencyjną wobec Banku. Z tytułu powyższego ograniczenia Bank będzie zobowiązany do wypłaty Członkowi Zarządu odszkodowania.

5. Zasady zarządzania

W 2017 roku nie nastąpiły zmiany zasad zarządzania Bankiem, a zasady te przedstawione zostały w Nocie do Roczno Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku.

XII. Umowy zawarte z podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu sprawozdań finansowych

W dniu 22 marca 2017 roku Rada Nadzorcza Banku dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych to jest KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie, działającej pod adresem: ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3546, której powierzone zostało badanie rocznych i przegląd półrocznych sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku za rok 2017 oraz rok 2018. Wybór KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa został dokonany zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Bank korzystał z usług KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w zakresie badania i przeglądu jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych za rok 2012 i w latach wcześniejszych.

Badanie rocznych i przegląd półrocznych sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku za 2016 rok dokonany został przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, działającej pod adresem: al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144. Wybór firmy PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. został dokonany przez Radę Nadzorcza Banku w dniu 11 marca 2016 roku zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Wynagrodzenie audytora netto wynikające z zawartych umów (należne lub wypłacone) dotyczące 2017 roku i 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

	Dotyczące roku	2017	2016
<i>w tys. zł</i>			
Wynagrodzenie z tytułu badania w odniesieniu do Banku – Jednostki dominującej (1)		421	369
Wynagrodzenie z tytułu przeglądu w odniesieniu do Banku –Jednostki dominującej (2)		177	153
Wynagrodzenie z tytułu badania w odniesieniu do jednostek zależnych (3)		227	178
Wynagrodzenie za usługi pokrewne (4)		145	158
		970	858

(1) Wynagrodzenie z tytułu badania obejmuje kwoty wypłacone lub należne za usługi związane z badaniem rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku - Jednostki dominującej (dotyczące 2017 roku -umowa z dnia 30 czerwca 2017 roku).

(2) Wynagrodzenie z tytułu przeglądu obejmuje kwoty wypłacone za usługi związane z przeglądem półrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku oraz półrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku (dotyczące 2017 roku - umowa z dnia 30 czerwca 2017 roku).

(3) Wynagrodzenie z tytułu badania obejmuje kwoty wypłacone lub należne za profesjonalne usługi związane z badaniem sprawozdań finansowych jednostek zależnych.

(4) Wynagrodzenie za usługi pokrewne obejmuje pozostałe kwoty wypłacone za usługi poświadczające związane z badaniem lub przeglądem sprawozdań finansowych Banku – Jednostki dominującej oraz jednostek zależnych, ale nieuwzględnione w (1), (2) i (3) powyżej.

XIII. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, którego członkami są: Pan Sławomir S. Sikora – Prezes Zarządu, Pan Maciej Kropidłowski -Wiceprezes Zarządu, Pan David Mouillé - Wiceprezes Zarządu, Pani Barbara Sobala -Wiceprezes Zarządu, Pani Katarzyna Majewska – Członek Zarządu i Pan Czesław Piasek – Członek Zarządu, roczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w „Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz osiągnięty przez nią wynik finansowy. Zawarte w raporcie rocznym „Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2017 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w 2017 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa dokonujący badania „Rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku”, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym sprawozdaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Pozostałe informacje wymagane Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami) w szczególności obejmujące transakcje z podmiotami powiązanymi oraz udzielone poręczenia i gwarancje zostały uwzględnione w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku.

podpisy Członków Zarządu

21.03.2018 roku Data	Sławomir S. Sikora Imię i nazwisko	Prezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	Maciej Kropidłowski Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	David Mouillé Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	Barbara Sobala Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	Katarzyna Majewska Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	Czesław Piasek Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
21.03.2018 roku Data	Natalia Bożek Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis